

Jaarverslag 2020

Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden
s-Gravenhage

Inhoudsopgave

Raad van Toezicht	Pagina
Voorwoord Raad van Toezicht	4
Verslag Raad van Toezicht	6
Bestuursverslag	
1. Bestuursbeleid	12
2. Onderwijskundig beleid en kwaliteitszorg	18
3. Personeelsbeleid	23
4. Arbobeleid	30
5. Huisvesting	33
6. Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen	35
7. Nadere informatie voortgezet onderwijs	38
8. Gemeentelijke Subsidies	39
9. Algemene gegevens	41
10. Financieel beleid	47
Jaarrekening	
Grondslagen voor waardering van activa, passiva en resultaatbepaling	69
Geconsolideerde balans per 31-12-2020, vergelijkende cijfers per 31-12-2019	78
Geconsolideerde staat van baten en lasten 2020, vergelijkende cijfers 2019	79
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2020, vergelijkende cijfers 2019	80
Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans	82
Toelichting op de onderscheiden posten van de gecons. staat van baten en lasten	90
Segmentatie	94
Niet uit de balans blijvende verplichtingen geconsolideerd	95
Enkelvoudige balans per 31-12-2020, vergelijkende cijfers per 31-12-2019	96
Enkelvoudige staat van baten en lasten 2020, vergelijkende cijfers 2019	97
Enkelvoudig kasstroomoverzicht 2020, vergelijkende cijfers 2019	98
Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans	100
Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelv. staat van baten en lasten	108
Verbonden partijen	112

Gebeurtenissen na balansdatum	112
Niet uit de balans blijkende verplichtingen enkelvoudig	113
WNT-verantwoording 2020	114
Ondertekening	118
Overige gegevens:	119
Voorstel bestemming van het geconsolideerde resultaat	120
Voorstel bestemming van het enkelvoudige resultaat	121
D2 OCW/EZ-Bijlage	123
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	128
Bijlagen:	134
Gegevens over de rechtspersoon	135
D4 Reserves per kostenplaats	137
Model Verantwoording van gemeentelijke subsidies met verrekeningsclausule	141

Woord vooraf van Raad van Toezicht en College van Bestuur

Een bijzonder, zeer bijzonder jaar

Het was een bijzonder jaar, een zeer bijzonder jaar. Zo beginnen veel jaarverslagen over 2020. Zo moet ook het jaarverslag voor onze 'scholengemeenschap', de Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden (SCOH) beginnen. Het was bijzonder, zo bijzonder dat het nog lang zal heugen.

Tot twee keer toe gingen in het (eerste?) coronajaar ook onze scholen dicht. Dat waren ongekende ingrepen. Nooit eerder werden in vreedstijd scholen gedwongen te sluiten en moest het onderwijs-in-de-klas overschakelen naar onderwijs-op-afstand. Ook wij waren er niet op voorbereid. Maar, terugziende op met name die eerste scholensluiting, kunnen we vaststellen dat de SCOH-scholen zich er goed doorheen geslagen hebben. Dat is in de eerste plaats te danken aan de inzet van onze leerkrachten. Er is, eerst in maart en daarna in december, een groot beroep gedaan op hun flexibiliteit, veerkracht en doorzettingsvermogen. Er is veel gevraagd, er is veel gegeven. Wat heel lang onmogelijk leek, werd noodgedwongen in een paar weken een realiteit: onderwijs-op-afstand. In een klap stonden we in de 21ste eeuw.

SCOH verkeerde hierbij gelukkig in een goede uitgangspositie. Op tafel lag de uitkomst van het onderzoek dat de Onderwijsinspectie, voor de uitbraak van de pandemie, naar onderwijskwaliteit binnen onze scholengemeenschap uitvoerde en waarin SCOH positief werd beoordeeld. De kracht, opgebouwd in de voorafgaande jaren, helpt ons om de coronacrisis zo goed als mogelijk het hoofd te bieden.

Ook 'technisch' stond SCOH er goed voor. Omdat de scholen al waren aangesloten op Office 365 en daarmee op Teams, stond de infrastructuur voor onderwijs-op-afstand en werken-op-afstand, klaar. We konden, juist door die inzet van staf- en servicebureau tot schooldirecties en leerkrachten, relatief snel overschakelen.

Dat was, zou je kunnen zeggen, de 'harde' kant. De echte uitdaging was om dat onderwijs-op-afstand voor elkaar te krijgen. Hoe doe je dat? Hoe bereik je kinderen, met name kinderen die soms op grote (sociale en culturele) afstand staan? Hoe kom je in contact met ouders en verzorgers? Er is, vanuit bestuur, management en directie, vanaf de eerste sluiting veel geïnvesteerd in die zachte, maar essentiële kant van onderwijs-op-afstand. Desondanks is leerverlies helaas onvermijdelijk. Alleen al doordat het vaste ritme verloren ging, liepen sommige kinderen vertragingen op. Wat we op dit vlak te doen hebben, zal de komende tijden blijken, ook uit onderzoeken die rond de jaarwisseling zijn gestart. Dat hier een (extra) taak ligt voor iedereen bij SCOH is wel zeker.

Was de scholensluiting een grote ingreep, de heropening (in mei) bezorgde minstens zo veel kopzorgen. Hoe veilig weer open? Hoe het besmettingsgevaar voor kinderen, personeel en ouders tot een aanvaardbaar minimum terug te brengen? Hoe omgegaan met reële angst, met name onder ouderen?

Het College van Bestuur had de zware taak om te midden van alle onzekerheid, angst en vrees de scholengemeenschap op koers te houden. Het zag zich, midden in die crisisachtige omstandigheden, geconfronteerd met lastige vragen: hoe richten we de ondersteuning van de scholen het beste in, hoe bewaken we de eenheid binnen onze scholengemeenschap? Er is ook van het bestuur veel gevraagd – en veel gegeven.

Corona zette de zaak op z'n kop. De crisis ontregelde niet alleen de dagelijkse gang van zaken, maar zette ook de strategische agenda onder druk. Hoe realiseren we onze ambitieuze strategische doelen met als centraal punt: overstap naar het onderwijs van de toekomst? Wat is nog haalbaar, waarvoor zal meer tijd moeten worden genomen? Die vragen zullen in de loop van dit jaar (2021) steeds relevanter worden.

Hoe het definitieve prioriteiten- en posterioriteitenlijstje er uit komt te zien, is onderwerp van gesprek met het College van Bestuur, dat het op zijn beurt bespreekt met de directeuren. Per school zal worden bekeken waar, in het post-coronatijdperk, voor de komende periode de focus komt te liggen. Om dat gesprek goed te kunnen voeren zijn, zijn vier centrale punten benoemd: de doorontwikkeling van toekomstgericht onderwijs, het versterken van onderzoekend vermogen, alignment van de organisatie en versterking van de (christelijke) identiteit.

Er doorheen loopt - nog steeds - het lerarentekort. De afgelopen jaren is het steeds moeilijker geworden om aan goede onderwijskrachten te komen. Vorig jaar werd het concreter en voelbaarder. Op allerlei manieren is geprobeerd het personeelsbestand op peil te houden. Het lerarentekort vraagt veel van de scholen. Verwacht dat zij, noodgedwongen, met minder mensen dezelfde kwaliteit leveren als voorheen. En - het is geen tijdelijk knelpunt. De verwachting is dat het lerarentekort de komende jaren niet weggaat. Daarom heeft SCOH in 2020 op verschillende momenten gedurende het hele jaar aandacht besteed aan het onderwerp toekomstgericht onderwijs en 'anders organiseren'. Ook is er veel geïnvesteerd in de werving en begeleiding van zij-instromers. Daarnaast wil SCOH een aantrekkelijke werkgever zijn door het aanbieden van traineeships, een goed werkend kenniscentrum en een research lab voor eigen werknemers.

Er tekenen zich, anders gezegd, belangrijke opgaven af voor het College van Bestuur, dat op 1 september bij het begin van het nieuwe schooljaar werd versterkt door de toetreding van Joke Snippe en dat - zoals de zaken er thans voorstaan - vanaf het schooljaar 2021/2022 zal worden geleid door een nieuwe voorzitter. Gerard van Drielen gaat na zeven SCOH-jaren met pensioen, de procedure voor zijn opvolging is begin van dit jaar (2021) gestart.

Ondanks het bijzondere, zeer bijzondere jaar ging het 'gewone werk' binnen onze scholengemeenschap in 2020 - gelukkig - gestaag, goed en gedragen door. Een kleine greep:

- Kwaliteitsbeleid is aangescherpt, er zijn kwaliteitsstandaarden voor onderwijs op afstand geformuleerd.
- Het ResearchLab werkt aan verschillende onderzoeken (o.a. naar de opgelopen achterstanden bij kinderen), in samenwerking met onder andere de Universiteit Utrecht
- Ook de activiteiten van het kenniscentrum zijn weer (digitaal) opgepakt en uitgebouwd.

Ondanks alle corona perikelen was 2020 voor SCOH een goed jaar. Terugziend kan - weer met voldoening - worden vastgesteld, dat de scholen en peuterscholen van de SCOH-gemeenschap bovengemiddeld hebben 'gepresteerd'. Dat is meer dan een zakelijke vaststelling. Uiteindelijk is dat onze missie: goed, hoogwaardig onderwijs voor onze kinderen, gebaseerd op christelijke uitgangspunten. Daarop willen we - in de volle breedte van onze scholengemeenschap - ook aanspreekbaar zijn. De SCOH-scholen doen het goed, zowel de scholen als de peuterscholen. Alle scholen kregen een basisarrangement van de Onderwijsinspectie.

Wat blijft, is het streven naar meer dan basiskwaliteit. In 2020 hebben drie SCOH scholen het afgelopen jaar het predicaat 'goed' gekregen van de Inspectie. Dat is een collectieve prestatie, een prestatie van iedereen binnen onze scholengemeenschap. Niet in de laatste plaats onze leerkrachten. Jaar in, jaar uit, kunnen we - met dankbaarheid en ook een tikkeltje trots - vaststellen dat het bepaald indrukwekkend is wat ze doen. Als Raad van Toezicht valt ons die toewijding, grenzend aan passie, bij onze rondgang binnen de scholen steeds weer op. Ook in dat bijzondere, zeer bijzondere jaar 2020.

Jan Schinkelshoek,
voorzitter RvT

Gerard van Drielen en Joke Snippe
College van Bestuur

Den Haag, april 2021

Verslag Raad van Toezicht

Personele wijzigingen

- Per 1 januari 2020 is mevrouw E. Verhoef gestart als lid van de Raad van Toezicht. Mevrouw Verhoef volgde de heer De Lange op, die eind 2019 stopte vanwege het aflopen van zijn tweede termijn. Mevrouw Verhoef maakt binnen de Raad van Toezicht onderdeel uit van de Onderwijskwaliteitscommissie.
- Vanwege het aflopen van zijn tweede termijn als toezichthouder is de heer Van Spronsen per 31 december 2020 gestopt als lid van de Raad van Toezicht. Als vervanging als lid van de Financiële Commissie is gezocht naar een toezichthouder met een financieel profiel. Naar aanleiding van deze werving is de heer A. Pijls per 1 januari 2021 als lid van de Raad van Toezicht benoemd en hij zal deel uitmaken van de Financiële Commissie.

Goed Bestuur

De Raad van Toezicht houdt integraal toezicht en richt zich daarbij naar het belang van de Stichting, en de (peuter)scholen die door de Stichting in stand worden gehouden, alsmede naar het belang van de samenleving. SCOH onderschrijft en volgt de Code Goed Bestuur primair onderwijs. De stichting heeft de code Goed Bestuur Primair Onderwijs in 2020 grotendeels nageleefd. Via een statutenwijziging in juli 2020 is de Governance structuur versterkt, mede naar aanleiding van de komende Wet bestuur en toezicht rechtspersonen. Aangezien het College van Bestuur in september 2020 is uitgebreid met een lid heeft het bestuursreglement een update nodig, onder meer op het onderwerp van de bevoegdheidsverdeling tussen de voorzitter en het lid van het College van Bestuur. Deze bevoegdheidsverdeling is uiteraard vastgesteld door de Raad van Toezicht, maar vergt nog verwerking in het Reglement van het Bestuur.

Hieronder staat een overzicht van de belangrijkste resultaten en activiteiten in het kader van goed bestuur opgenomen:

Stakeholders

De (schriftelijke) verantwoording (naar de samenleving en stakeholders) verloopt via dit bestuursverslag. In de gesprekken met de Onderwijsinspectie is getracht de samenhang tussen het interne en het externe toezicht vorm te geven.

De Raad van Toezicht voerde daarnaast gedurende het jaar meerdere gesprekken met de verschillende stakeholders, waaronder de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. In deze gesprekken werd het algemeen functioneren van SCOH besproken, de keuzes en beslissingen van het College van Bestuur en het toezicht daarop door de Raad van Toezicht. Zowel de Ondernemingsraad van SPCP als de Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van SCOH hebben positief geadviseerd op de voorgenomen benoeming van het lid van het College van Bestuur.

In verband met corona is in 2020 geen bijeenkomst met externe stakeholders georganiseerd. SCOH is van plan dat, zoals in voorgaande jaren, wel weer te gaan doen.

Statutenwijziging

Om de statuten weer up-to-date te brengen en aan te laten sluiten op de Code Goed Bestuur heeft de Raad van Toezicht opdracht gegeven om de statuten te herzien. Mevrouw Van den Hul-Omta is vanuit de Raad van Toezicht betrokken geweest bij de voorbereiding van de besluitvorming. Op 7 juli heeft de Raad van Toezicht de wijziging vastgesteld.

Overige resultaten in het kader van goed bestuur

Reguliere vergaderingen

In 2020 kwam de Raad van Toezicht zes keer bijeen voor een reguliere vergadering. Vanaf maart hebben deze bijeenkomsten vanwege de maatregelen in het kader van Corona digitaal via Teams plaatsgevonden.

Belangrijke onderwerpen die tijdens deze vergaderingen besproken zijn:

- het inspectierapport en de bestuurlijke reactie op dit rapport
- de impact van Corona en de lockdowns op de scholen en de onderwijskwaliteit.
- het goedkeuren van de begrotingen en jaarverslagen van de SCOH;
- het strategisch personeelsbeleid;
- de onderwijskwaliteit en in het verlengde daarvan de audits;
- het bevorderen van innovatie en (via de stichting Belangenbehartiging) beschikbaar stellen van subsidie.

Voor iedere vergadering ontving de Raad van Toezicht een voortgangsrapportage over de laatste ontwikkelingen binnen SCOH op het gebied van onderwijs, personeel, financiën, huisvesting, organisatieontwikkelingen en maatschappelijke ontwikkelingen. Daarnaast verschaft de voortgangsrapportage inzicht in de laatste ontwikkelingen rondom de voortgang van de strategische agenda. Evenals voorgaande jaren ontving de Raad van Toezicht daarnaast jaarrapportages over HRM, onderwijskwaliteit en identiteit van de SCOH. Naast deze gebruikelijke onderwerpen vormden de gevolgen van de maatregelen in het kader van Corona op het onderwijs en de onderwijskwaliteit ook een belangrijk onderdeel van deze rapportages.

Maandelijks overleg voorzitter Raad van Toezicht met het College van Bestuur

Maandelijks heeft de voorzitter van de Raad van Toezicht een regulier voortgangsoverleg met het College van Bestuur in aanwezigheid van de bestuurssecretaris. Er is tussendoor, afhankelijk van omstandigheden, indien nodig dagelijks contact.

Stakeholdersbeleid

Corona zorgde ervoor dat het stakeholdersbeleid beperkter uitgevoerd kon worden, dan andere jaren. Zo zijn de jaarlijkse reguliere schoolbezoeken in 2020 niet doorgegaan. In 2021 gaan deze schoolbezoeken overigens wel weer door, maar dan -zo lang dit nodig is- in een online setting.

De jaarlijkse stakeholdersgesprekken hebben in het najaar online plaats gevonden. De Raad van Toezicht voerde stakeholdersgesprekken met het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, een afvaardiging van de schooldirecteuren, het dagelijkse bestuur van de ondernemingsraad van SPCP en een afvaardiging van het staf- en servicebureau van SCOH.

Commissies Raad van Toezicht

Binnen de Raad van Toezicht zijn in 2020 de volgende commissies in de volgende samenstelling actief geweest:

- Financiële commissie: de heer M. Van Spronsen en de heer K. van den Boogaard
- Commissie P&O: mevrouw R. van Werven en de heer J. Schinkelshoek
- Commissie Onderwijskwaliteit: mevrouw J. van den Hul-Omta en mevrouw E. Verhoef.

Hieronder volgt een beknopt **verslag van deze commissies**.

Onderwijskwaliteitscommissie:

In 2020 kwam de Commissie Onderwijskwaliteit van de Raad van Toezicht goed op gang. Deze commissie bereidt de besluitvorming in de Raad van Toezicht voor, ook ten aanzien van SPCP (peuteropvang). De commissie vervult ook een klankbordfunctie voor het College van Bestuur. De commissie Onderwijskwaliteit wordt vanuit SCOH bijgestaan door het lid van het College van Bestuur en de sectordirecteur onderwijs, kwaliteit en ICT.

Bestuursbezoek Onderwijsinspectie

De Raad van Toezicht is verheugd met de positieve rapportage van de onderwijsinspectie in het vierjaarlijkse bestuursbezoek, waaruit blijkt dat het bestuur zich de afgelopen jaren op alle onderzochte gebieden goed heeft weten te ontwikkelen en met name op het terrein van de kwaliteitszorg. SCOH heeft medewerkers, leerlingen en hun ouders goed weten mee te nemen in de ontwikkeling van de strategische agenda met zichtbaarheid van de uitgezette beleidslijnen op de scholen. Het uitbouwen van het leren van elkaar, van 'teams van professionals naar een professioneel team' vraagt nog aandacht. SCOH onderzoekt dit met het Kenniscentrum.

Corona en onderwijskwaliteit

Daarnaast heeft Corona - vanaf 16 maart 2020 de boventoon voerend - een belangrijke invloed gehad op de onderwijskwaliteit. De Commissie Onderwijskwaliteit heeft dit met de Raad van Toezicht grondig gevolgd. Corona noodzaakte alle scholen om buitengewoon snel te schakelen om het onderwijs op afstand, digitaal, hybride en tijdelijk weer volledig fysiek, in te richten met alle daarbij horende maatregelen. Deze ontwikkeling heeft zich niet alleen verbazend snel voltrokken, maar heeft ook een geweldige boost gegeven aan de scholen om deze ontwikkelingen door te zetten. We bespraken verder onder meer de kwaliteitscyclus, de invoering van een integrale gesprekscyclus met de scholen, de digitalisering van het onderwijs en het lerarentekort.

Innovatiefonds

De commissie heeft de kaders van het Innovatiefonds, waaraan jaarlijks ca. 500.000 euro vanuit de reserves van de scholen en de Stichting behartiging gezamenlijk wordt bijgedragen, aangescherpt naar aanleiding van een evaluatie van het kader uit 2017. Het fonds stimuleert innovatie gericht op het anders inrichten en anders organiseren van de schoolorganisatie, om klaar te zijn voor de wereld van morgen. In het Innovatiefonds zijn, naast de leden van de Onderwijscommissie ook het lid van het College van Bestuur, de directeur onderwijs, kwaliteit en ICT en een drietal schooldirecteuren vertegenwoordigd. De bestuurssecretaris is de secretaris van het Fonds.

Speciaal onderwijs en inclusief onderwijs

Wat betreft het Speciaal Onderwijs is besloten dat een verdere verdieping nodig is, waaronder de door de politiek gewenste onafhankelijke Raad van Toezicht van de samenwerkingsverbanden. Dit wordt komend verslagjaar onderzocht en besproken. In dit kader is als uitwerking van inclusief onderwijs met de onderwijscommissie gesproken over de ondersteuningsklas op de P. Oosterleeschool dit schooljaar voor SBO leerlingen. De ervaringen zijn veelbelovend en onderzocht wordt hoe dit als pilot kan worden ingezet om te komen tot inclusief onderwijs, conform het advies van de Onderwijsraad en tot terugdringen van wachtlijsten voor SBO.

Personele commissie of remuneratiecommissie:

De Personele Commissie heeft de behandeling in de Raad van Toezicht voorbereid op onder het strategische personeelsbeleid, het HRM verslag 2019-2020 en het bestuursformatieplan 2020-2021, en het lerarentekort en het dreigende tekort en verloop onder (adjunct)directeuren. SCOH zet in op een andere, vernieuwende wijze van organiseren van het onderwijs en functiedifferentiatie. Aan de orde kwamen verder de gezamenlijke aanbesteding door Haagse schoolbesturen ten aanzien van uitzendbureaus, de inzet van hybride docenten, zij-instromers, onbevoegde leerkrachten voor de klas, actualisering functiegebouw voor Onderwijs Ondersteunend Personeel en directiefuncties. Uiteraard is ook de impact van Corona op de medewerkers van SCOH en de werkdruk, veerkracht, gezondheid en digitale vaardigheden onder de aandacht geweest.

In het kader van de werkgeversfunctie voor het College van Bestuur heeft de Raad van Toezicht in 2019 besloten van een eenhoofdig naar een tweehoofdig College van Bestuur over te gaan. De Personele Commissie heeft een selectiecommissie ingesteld en Joke Snippe als nieuw lid van het College van Bestuur voorgedragen. De RvT heeft Joke Snippe per 1 september 2020 aangesteld.

Vanwege deze recente procedure is door de P&O commissie voorgesteld de functioneringsgesprekken met het College van bestuur uit te stellen van eind 2019 naar begin 2020 en de procedure te beperken tot de input van de leden Raad van Toezicht. Eind 2021 wordt, via de methode van 360 graden feedback, informatie uit de organisatie opgehaald voor de beoordeling van het functioneren van het College van bestuur.

Financiële commissie

De besluitvorming van de Raad van Toezicht over financiële aangelegenheden wordt voorbereid door de Financiële commissie bestaande uit twee leden van de Raad van Toezicht.

Het bestuur is primair verantwoordelijk voor de doelmatige besteding van de rijksmiddelen. De Raad van Toezicht maakt gebruik van de onder de verantwoordelijkheid van de College van Bestuur opgezette organisatiestructuur om de doelmatige besteding van rijksmiddelen te kunnen controleren.

Bij het toezicht op de besteding van middelen is de door het College van Bestuur en financieel directeur opgestelde (meerjaren)begroting leidend. De meerjarenbegroting geeft daarbij het meerjarige perspectief; de jaarbegroting is het instrument waarmee aan de Raad van Bestuur goedkeuring wordt verleend om uitgaven te doen. Deze begroting is door de Financiële commissie besproken met het Bestuur en de financieel directeur, waarbij zij kritisch zijn bevraagd. Vervolgens is de begroting in de Raad van Toezicht besproken met het Bestuur en de financieel directeur en daarna is zij vastgesteld. Voor de Raad van Toezicht is de meerjarenbegroting een belangrijk instrument voor het volgen van het lange termijn financiële beleid.

De aannames en veronderstellingen die zijn gebruikt in de meerjarenbegroting zijn een essentieel onderdeel geweest van het overleg en de beraadslaging in de Raad van Toezicht. Van belang voor de jaarbegroting zijn onder meer de ontwikkelingen van leerlingenaantallen (van de basisscholen en de peuterscholen) en (woning)bouwplannen in de buurt van scholen van SCOH. De Financiële Commissie heeft de jaarbegroting en de relevante factoren besproken met het College van Bestuur en de financieel directeur. Op basis van hun advies is de jaarbegroting vastgesteld in de Raad van Toezicht, evenals de jaarrekening.

In de afgelopen jaren is toegezien op een verbetering van de kwaliteit van de financiële rapportages, waarbij ook de inbreng van de (door de Raad van Toezicht aangestelde) accountant is betrokken. Dit leidde tot goede discussies in de Raad van Toezicht over financiële onderwerpen, aandacht voor kwaliteit en innovatie en een gezonde financiële positie. Door goedkeuring te verlenen aan een begroot negatief resultaat, heeft de Raad van Toezicht de afgelopen jaren ingestemd met een planmatige inzet van de bestaande reserves ten behoeve van het onderwijs. Vanaf 2021 wordt weer gewerkt met een sluitende begroting, dat wil zeggen een begroot resultaat van rond de nul euro.

Plannen voor nieuwbouw dan wel verbouw van scholen werden vanwege het lange termijn beslag op de financiële middelen kritisch gevolgd.

Tijdens het bezoek van de Onderwijsinspectie heeft de Financiële commissie informatie verstrekt over de manier waarop toezicht wordt gehouden op de doelmatige besteding van rijksmiddelen. Ook zijn voorbeelden genoemd waaruit de meerwaarde van het intern toezicht blijkt.

De Raad van Toezicht overlegde verder met het College van Bestuur en de financieel directeur over de interne controle- en risicobeheersingssystemen. De risico's die worden onderkend, zijn voorzien van beheersmaatregelen en zijn ook financieel vertaald. Op basis daarvan wordt een reserve in stand gehouden, zodat de risico's zo nodig kunnen worden opgevangen.

De Financiële commissie heeft, voorafgaand aan de behandeling binnen de Raad van Toezicht, de rapportages betreffende de realisatie van de begroting besproken. Daarnaast kwamen aan de orde de managementletter, het accountantsverslag, de jaarrekening en het bestuursverslag. Door de Coronacrisis heeft SCOH extra maatregelen moeten nemen, zoals het verschaffen van laptops aan leerlingen. De Financiële commissie heeft zich over de financiële consequenties laten informeren.

De Raad van Toezicht constateert dat SCOH praktisch altijd de begrote resultaten behaalt en een gezond vermogen en een toereikende liquiditeit heeft. Een en ander toont aan dat adequaat wordt begroot en dat uitgaven in lijn met de begroting worden gedaan.

Bijlage: Hoofd- en nevenfuncties leden Raad van Toezicht

Het betreft de hoofd- en nevenfuncties naast het lidmaatschap van de Raad van Toezicht van de SCOH/SPCP.

Jan Schinkelshoek (voorzitter)

Hoofdfunctie:

- Partner van het communicatie & adviesbureau Schinkelshoek & Verhoog in Den Haag.

Nevenfuncties:

- Voorzitter van het bestuur stichting Zuid-Afrika Huis Nederland [culturele stichting]
- Voorzitter van het bestuur stichting Ons Erfdeel/De Lage Landen [Nederlands-Vlaamse culturele stichting]
- Voorzitter van de stichting Anne Vondeling Prijs [politieke journalistiek]
- Voorzitter van de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving [fondsenwerving Protestantse Kerk in Nederland]
- Voorzitter van de commissie voor advies en bijstand van de Academie van Overheidscommunicatie [adviescommissie Ministerie van Algemene Zaken]
- Lid algemeen bestuur VNO-NCW [werkgeversorganisatie]
- Lid van het curatorium van het Internationaal Perscentrum Nieuwspoor

Marcus van Spronsen (vice voorzitter) (lid tot 31 december 2020)

Hoofdfunctie:

- Accountant bij Ernst & Young Accountants LLP

Nevenfuncties:

- Lid van de Raad van Toezicht van Stichting Cardia-Duinrust
- Penningmeester van het bestuur van Stichting Muzee Scheveningen
- Penningmeester van het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente te Scheveningen (afgevaardigde naar de Algemene Kerkenraad)
- Lid van de kerkenraad van de wijkgemeente Nieuwe Badkapel-Zorgvlietkerk (Protestantse Gemeente te Scheveningen)

Ruth van Werven

Hoofdfunctie:

Manager HR Advies & Expertise bij de Hogeschool Inholland

Karel van den Boogaard

Nevenfuncties:

- Voorzitter College van kerkrentmeesters van de protestante Gemeente te Nootdorp-Ypenburg
- Lid van de wijkkerkenraad Ypenburg
- Lid van de Algemene Kerkenraad en het Moderamen van de protestante Gemeente te Nootdorp-Ypenburg
- Voorzitter stichting Hernieuwbare Warmte Ypenburg
- Coördinator van het Buurt Preventie Team Bosweide
- Penningmeester van de Cantorij van de protestante wijkgemeente Ypenburg.

Jannie J. Tj. van den Hul – Omta

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Centraal Register Kort Beroepsonderwijs. (Stichting met als doel het borgen van kwaliteit van het beroepsonderwijs/bijhouden van openbare lijst van ondernemingen en docenten die zich hebben aangemeld voor registratie)
- Als ervaren toezichthouder verbonden aan: Hemingway Professional Governance / Partner in Toezicht, voor commissarissen, door commissarissen: search boardroom-evaluaties en kwaliteitsbevordering.
- Lid Jury Comeniusprijs (jaarlijks uit te reiken).
- waarnemend voorzitter CDA Afdeling Buren

Els Verhoef

Hoofdfunctie:

- Els Verhoef Advies: Coaching voor bestuurders, Strategisch Advies, Governance en Onderwijs kwaliteit.

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting ZAAM, Interconfessioneel Voortgezet Onderwijs in Amsterdam
- Voorzitter/Lid van diverse auditpanels van de NVAO.

Arnoud Pijls

Hoofdfunctie:

- Universitair docent aan Erasmus School of Law.

Nevenfunctie:

- Redacteur van het Tijdschrift voor Ondernemingsbestuur (uitgeverij Paris).

Bestuursverslag

1. Bestuursbeleid

1.1 Onze kernwaarden en identiteit

SCOH/SPCP staat midden in de Haagse stedelijke samenleving. Als eigentijdse christelijke onderwijsorganisatie ontleen wij onze inspiratie aan de Bijbel en hebben wij onze wortels in de protestants-christelijke traditie. We geven onze traditie vorm op een manier die past bij onze tijd en de omgeving waarin we werken. Met onze principes en uitgangspunten aan de ene kant, en openheid voor nieuwe en andere opvattingen aan de andere. Identiteit betekent voor ons méér dan levensbeschouwing. We zien onze identiteit ook terug in onze kernwaarden, de pedagogische opvattingen van de school en in de onderwijskwaliteit die we nastreven.

Wij willen, binnen de grootstedelijke werkelijkheid waar onze scholen dagelijks mee te maken hebben, onze identiteit nadrukkelijk invullen met vier zorgvuldig gekozen kernwaarden, die wij centraal stellen in ons handelen. Dit zijn de uitgangspunten waar wij ons in ons werk door laten leiden. Vanuit onze inspiratie en traditie staan wij open voor alle ouders en kinderen die met ons willen meedoen. Wij bieden onze leerlingen een omgeving waar onze kernwaarden inhoud krijgen, waardoor zij zich optimaal tot volwassenheid kunnen ontwikkelen.

*Op alle niveaus, binnen en buiten onze organisatie, willen wij bekend staan als **betrokken** en **betrouwbaar**. Dat kan alleen als wij elkaar **ontmoeten** en ons met elkaar **verbinden**.*

Met als doel om onze leerlingen voor te bereiden voor de toekomst!

ONTMOETEN

We zijn een organisatie van en voor mensen. En we staan open voor ieder die op ons pad komt. Kinderen en ouders, collega's, partners in de wijk en in de stad. We zijn geïnteresseerd in anderen en willen van hen leren. Dat is hét kenmerk van hoe we met elkaar omgaan.

VERBINDEN

We geloven in de meerwaarde van samenwerking en verbinding met anderen. Alleen in goede samenwerking kun je echt iets voor elkaar betekenen. Dat geldt voor collega's onderling, voor ouders, maar net zo goed voor andere partners in de stad. We slaan graag de handen ineen om de leerlingen verder te brengen.

BETROKKEN

Betrokken zijn betekent voor ons: voor elkaar zorgen en elkaar aanmoedigen. Oog te hebben voor wat de ander nodig heeft en in zijn mars heeft. Leerlingen én medewerkers bij SCOH moeten kunnen doen waar ze goed in zijn en de ruimte krijgen zich te ontwikkelen.

BETROUWBAAR

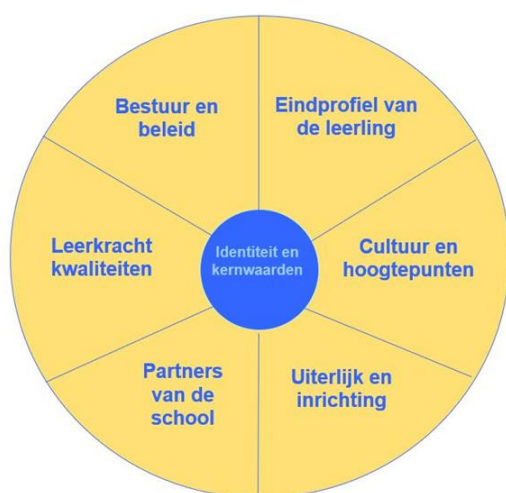
Je kunt op ons rekenen. Als we ons verbinden met anderen, kunnen zij erop vertrouwen dat we onze afspraken nakomen. We doen wat we beloven en zijn aanspreekbaar op ons gedrag en ons handelen.

Iedere school heeft deze kernwaarden vertaald naar haar eigen schoolpraktijk en specifieke identiteit.

In 2019 is de nieuwe identiteitsnotitie 'Samen leren voor het leven' vastgesteld. Dit gezamenlijk kader geeft richting aan de manier waarop scholen de religieuze identiteit vormgeven, met daarbij voldoende ruimte voor

verschillen. De vraag voor SCOH is niet *of* we nog langer christelijk willen zijn, maar *hoe* we dat nu willen zijn. Wij kiezen de richting, waarbij aan de ene kant expliciet de christelijke identiteit wordt uitgedragen en wij aan de andere kant - met de kernwaarden ontmoeten, verbinden, betrokken en betrouwbaar – streven naar maximale openheid en verbondenheid met andersdenkenden en andersgelovigen. De filosofie van de christelijke dialoogschool is gebaseerd op het idee dat “christelijke identiteit” en “openheid en verbondenheid met andere levensbeschouwingen” niet haaks op elkaar staan maar harmonieus samen kunnen gaan. SCOH-scholen streven naar het model van de christelijke dialoogschool. Tegelijkertijd zijn de scholen vrij daar op een eigen manier invulling aan te geven en is de invulling ook afhankelijk van de verschillende contexten van de scholen. Het kan zijn dat sommige scholen nu nog iets meer het profiel hebben van de monoloogschool of de waardenschool, maar ook deze scholen zullen ernaar streven meer op te schuiven richting de christelijke dialoogschool.

Het ideaal van de SCOH-dialoogschool hebben we concreet gemaakt met behulp van de zogenaamde ‘schijf van zes’. Dit model laat zien op welke manier de identiteit van SCOH concreet zichtbaar wordt in de dagelijkse praktijk van de school. Het gaat hier om een ‘minimumprofiel’, met richtlijnen waar alle scholen aan dienen te voldoen. Centraal in de schijf staan de identiteit en de kernwaarden van SCOH zoals die hiervoor zijn beschreven. Op zes gebieden staan er richtlijnen en uitspraken, die geldig zijn voor *alle scholen* binnen de stichting. Deze richtlijnen zijn enerzijds sturend, en geven een duidelijke ondergrens aan over de uitingsvorm van de identiteit. Anderzijds geven ze voldoende ruimte voor verdere invulling van iedere school.

1.2. Strategische agenda SCOH

De strategische agenda ‘We are the change’ loopt tot augustus 2022. Deze ambitieuze agenda heeft uiteraard geen rekening gehouden met de huidige Corona omstandigheden. Deze omstandigheden hebben, naar het zich laat aanzien, grote consequenties voor de kwaliteit van het onderwijs. Aandacht voor basisvaardigheden, het primaire proces en vasthouden aan de kwaliteitscyclus om ondanks de gemiste weken, de vertraagde processen toch de gewenste basiskwaliteiten te kunnen leveren hebben absolute voorrang.

Ook pré Corona had het onderwijs te kampen met een aantal uitdagingen, met name het lerarentekort. In 2020 is de vraag besproken: welke ambities uit de strategische agenda krijgen de komende 1,5 jaar prioriteit? Mede gezien de uitkomsten van het inspectierapport is in 2020 prioriteit gegeven aan de punten die in de volgende paragrafen worden toegelicht. Deze prioritering zal ook voor 2021 gelden.

· **Doorontwikkeling Toekomstgericht Onderwijs**

De huidige strategische agenda heeft een start gemaakt met de noodzaak van het opnemen van toekomstgerichte vaardigheden van leerlingen in de schoolplannen. Alom wordt nu de noodzaak gevoeld om toekomstgericht onderwijs ook verder te operationaliseren in de richting van de vormgeving van het onderwijs. In de huidige tijd zijn toekomstgerichte vaardigheden voor leerlingen belangrijker dan ooit. Daarnaast neemt het lerarentekort structurele vormen aan. Dit vraagt om lange termijn oplossingen, zoals op een andere wijze het onderwijs organiseren, functiedifferentiatie in de scholen, werken in units en onderzoeken van hybride vormen van onderwijs waarbij de digitale component een belangrijke rol speelt. Vanuit het stafbureau zal het nadenken over toekomstgericht onderwijs duidelijker en gericht worden gestimuleerd en gestuurd.

· **Versterken onderzoekend vermogen**

Werken aan onderwijskwaliteit op scholen op basis van gerichte analyse van prestaties van leerlingen en het uitvoeren van interne onderzoeken op school zodat een innovatie meer onderbouwd kan worden, zijn elementen van onderzoekende scholen. Door het onderzoekend vermogen van leerkrachten en directeuren te vergroten, kunnen zij gericht aan versterking van de kwaliteit van de school werken. Het kenniscentrum en het research lab spelen hierbij een belangrijke rol.

· **Alignement van de organisatie versterken**

Het is belangrijk dat relevante informatie uit de sectoren goed bij elkaar komt. Denk bijvoorbeeld aan momenten als de gesprekkencyclus voor directeuren en de scholenschouw. De kwaliteitsnotitie geeft een cyclus weer die een belangrijke aanzet vormt om meer integraal en meer in samenhang te werk te gaan.

· **Identiteit**

In de komende tijd zal een proces op gang worden gebracht waarbij op regelmatige basis de dialoog in alle lagen van de organisatie wordt gevoerd over de hedendaagse vertaling van de identiteit in de grootstedelijke context.

De jaarplannen van de scholen, gebaseerd op de strategische agenda 2018-2022, zitten vol ambitie. Corona en het grote lerarentekort vormen echter een bedreiging voor de uitvoering van deze ambities. Op verschillende scholen is aangegeven de ambities te temporiseren. Op deze manier wordt er wel uitvoering gegeven aan de ambities, alleen in een ander tempo dan in eerste instantie was gepland. Zo werken de scholen hard aan toekomstbestendig onderwijs. Het komende jaar zullen voor een verdere focus ook de schoolplannen worden bezien in het licht van de bovengenoemde prioriteiten. Dit zal onder andere gebeuren in de resultaatgesprekken van CvB met de directeuren.

Periodiek worden de vorderingen in de uitvoering tegen het licht gehouden. Hiervoor is een monitor ontwikkeld, waarin zichtbaar wordt gemaakt welke doelstellingen in de desbetreffende periode zijn gehaald.

1.3 Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

Het passend onderwijs is erop gericht kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte zo goed mogelijk binnen de reguliere basisschool te ondersteunen. De zorgstructuur binnen de basisschool heeft de functie om deze additionele ondersteuning binnen de school tot stand te brengen. Deze basisondersteuning wordt van elke school verwacht en bestaat uit vier onderdelen:

- De basiskwaliteit is als voldoende beoordeeld door de Onderwijsinspectie;
- De school werkt volgens de uitgangspunten van handelingsgericht werken;
- De onderwijsondersteuning op de school is goed georganiseerd;
- De school biedt preventieve en licht curatieve interventies op voldoende niveau.

In het kader van deze ondersteuning worden extra didactische mogelijkheden gerealiseerd, remediërende activiteiten uitgevoerd en gerichte begeleiding per leerling toegepast. Het realiseren van deze basisondersteuning is een taak van de school zelf en van het bestuur van de school. Vanuit de reguliere bekostiging van de school worden financiële middelen hiervoor ingezet. Daarnaast ontvangt de school ook middelen vanuit het samenwerkingsverband om deze basisondersteuning vorm te geven. Deze financiële ondersteuning is de afgelopen jaren gestegen en bestaat nu uit een vaste voet per school van €8.500 (in 2019 €7.000,-) en een bedrag per leerling van €106,-. De scholen geven aan dat zij in toenemende mate geconfronteerd worden met een meer complex wordende problematiek bij leerlingen, die moeilijk op te vangen is binnen het kader van de basisondersteuning. De scholen kunnen bij het samenwerkingsverband arrangementen aanvragen, waarmee additionele begeleiding en zorg aan kinderen met een complexe zorgvraag aangeboden kan worden. Een uitdrukking van deze ontwikkeling is het gegeven dat het aantal aangevraagde arrangementen stijgend is. Zo is het aantal gestegen van 111 in 2018 naar 162 arrangementen in 2020.

Tezelfdertijd is er sprake van een nog aanhoudende groei van het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs, dit laatste is met name zichtbaar in het cluster 4 onderwijs. Ook deze groei is een uitdrukking van de groter wordende problematiek die de scholen ervaren. Het bestuur van het samenwerkingsverband volgt deze ontwikkeling nauwgezet en beraadt zich op de vraag of en hoe deze groei kan worden afgeremd. Een doorzettende groei van het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs legt een zware claim op de middelen van het samenwerkingsverband en zou betekenen dat de financiering van de basisondersteuning vanuit het samenwerkingsverband onder druk zou komen te staan.

Naast de groeiende complexe problematiek bij een aantal leerlingen is er nog een andere ontwikkeling die de basisondersteuning binnen de basisscholen onder druk zet. Als gevolg van het lerarentekort hebben scholen het steeds moeilijker om hun formatie op orde te houden, in kwantitatieve zin en in kwalitatieve zin. Er is op veel scholen sprake van veel wisselingen in de teamsamenstelling en ook dat maakt dat de functie van basisondersteuning onder druk komt te staan. SCOH heeft in het kader van HRM-beleid verschillende initiatieven ingezet om de tekorten zoveel mogelijk aan te pakken, maar naar het zich laat aanzien zal het nog geruime tijd duren voordat scholen weer kunnen beschikken over voldoende bevoegde en bekwame leerkrachten. Daarmee blijft de druk op het passend onderwijs hoog.

Hierboven staan de doelen van Passend Onderwijs binnen de regio Haaglanden omschreven. Deze doelen worden opgenomen in een ondersteuningsplan. In dit plan staan de afspraken voor de komende 4 jaar over onder meer de basisondersteuning en extra ondersteuning. De ondersteuningsplanraad (OPR) is een speciale medezeggenschapsraad van een samenwerkingsverband en bestaat uit een afvaardiging van ouders en personeel van de aangesloten scholen. De OPR heeft instemmingsrecht op het ondersteuningsplan. Niet alleen op het niveau van het samenwerkingsverband, maar ook op schoolniveau wordt een ondersteuningsplan gemaakt. Hierin beschrijft de school aan welke school specifieke doelen gewerkt wordt in het kader van passend onderwijs.

In hoofdstuk 10 van dit verslag is een financiële paragraaf opgenomen over passend onderwijs.

1.4 Fondsvorming ten behoeve van innovatie

Van SCOH als geheel en van de scholen verwachten we dat deze voortdurend bezig zijn om hun organisatie en hun onderwijs zodanig te ontwikkelen, dat daarmee goed wordt ingespeeld op organisatorische en onderwijskundige ontwikkelingen. De prioriteiten van de strategische agenda zijn bedoeld om hier ook richting aan te geven. In 2016 is geconcludeerd dat SCOH voor de benodigde innovaties ook financiële middelen gaat reserveren, opdat ook daadwerkelijk in vernieuwingen geïnvesteerd kan gaan worden. In 2017 is besloten dit Innovatiefonds te vullen met bijdragen vanuit de reserves van de scholen en met bijdragen vanuit de Stichting

Belangenbehartiging. De scholen en de stichting Behartiging dragen ieder 50% bij. In 2020 zijn er 18 aanvragen ingediend (2019: 14), waarvan er 15 (gedeeltelijk) zijn goedgekeurd door de beoordelingscommissie. In totaal is in 2020 een bedrag van €518.000 beschikbaar gesteld voor het schooljaar 2020-2021. Scholen zijn enthousiast aan de slag gegaan met de diverse projecten. Via het kenniscentrum van SCOH worden bijeenkomsten georganiseerd, waarin kennis gedeeld wordt over de diverse projecten.

De beoordelingscommissie van het Innovatiefonds heeft in de evaluatie van het proces vastgesteld dat het beoordelingskader, de aanvraagprocedure en bijbehorende formats voor de volgende ronde aanvragen aangepast dienen te worden. In 2021 zijn deze aanpassingen ontwikkeld en ingevoerd.

1.5 Governance

1.5.1 Code Goed Bestuur

SCOH is lid van de PO-Raad. Daarnaast is SCOH lid van Verus, de vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs. SCOH onderschrijft en volgt de Code Goed Bestuur primair onderwijs. De stichting heeft de code Goed Bestuur Primair Onderwijs in 2020 grotendeels nageleefd. Via een statutenwijziging in juli 2020 is de governancestructuur versterkt, mede naar aanleiding van de komende Wet bestuur en toezicht rechtspersonen. Aangezien het College van Bestuur in september 2020 is uitgebreid met een lid heeft het bestuursreglement een update nodig, onder meer op het onderwerp van de bevoegdheidsverdeling tussen de voorzitter en het lid van het College van Bestuur. Deze bevoegdheidsverdeling is uiteraard vastgesteld door de Raad van Toezicht, maar vergt nog verwerking in het Reglement van het Bestuur. Voor meer informatie over het toezicht op naleving van de code wordt naar het verslag van de RvT.

1.5.2 Directeurenoverleg (DO)

In 2020 is het directeurenoverleg, iedere maand tot en met maart fysiek bijeengekomen, daarna is het directeurenoverleg vanaf juni weer opgestart via Teams.

Tijdens de DO's zijn onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Onderwerpen gerelateerd aan onderwijs op afstand
- Herstart van het fysieke onderwijs
- Kwaliteitsbeleid
- Lerarentekort en scenario's vervanging
- Anders organiseren
- Noodplannen
- Begroting en financiële richtlijn
- Inspectiebezoek

Begin maart 2020 vond de jaarlijkse studie tweedaagse met de directieleden van de scholen en de medewerkers van het stafbureau plaats.

1.5.3 Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) vertegenwoordigt op bestuursniveau alle scholen die zijn aangesloten bij de SCOH, met uitzondering van De Poort. De Poort heeft, omdat het de enige VO school is onder het SCOH bestuur een eigen MR. Het College van Bestuur (CvB) informeert de GMR tijdig en volledig, dit kenmerkt de open overlegstructuur. Er is sprake van een constructief-kritische communicatie tussen het CvB en de GMR. Tijdens de scholensluiting en in de periode van de heropening van de scholen zijn de contacten tussen CvB en de GMR geïntensiveerd.

Onderwerpen

In 2020 heeft het CvB vijf keer overleg gehad met de GMR, tijdens deze vergaderingen zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Het profiel voor de werving van de voorzitter CvB. De GMR heeft positief geadviseerd over dit profiel;
- De benoeming lid CvB. De GMR adviseerde positief over de benoeming lid CvB;
- De Begroting 2021. De GMR adviseerde positief over de begroting 2021;
- De GMR heeft ingestemd met het bestuursformatieplan 2020 – 2021;
- De GMR is geïnformeerd over het proces werving en selectie voorzitter CvB;
- De PGMR heeft ingestemd met de heroverweging van het functiegebouw;
- De GMR heeft ingestemd met de Haagse Leerkrachtenreeks;
- De GMR heeft ingestemd met het noodplan lerarentekort;
- De GMR heeft ingestemd met de verzelfstandiging van de Waterlelie;
- De GMR heeft positief geadviseerd over de financiële richtlijn;
- Tijdens de GMR vergaderingen wordt ook regelmatig aandacht besteed aan het bespreken van actuele onderwerpen, om de GMR goed geïnformeerd te houden.

Overleg met CvB

Naast de reguliere overleggen, is voorafgaand aan de reguliere overleggen, een vooroverleg tussen het DB van de GMR met het CvB in aanwezigheid van de bestuurssecretaris. Tijdens de scholensluiting en in de periode van de heropening van de scholen heeft wekelijks overleg plaatsgevonden tussen CvB en het DB van de GMR.

Overleg met RvT

In 2020 heeft twee keer overleg tussen het DB van de GMR en de Raad van Toezicht plaatsgevonden.

Structuur GMR

Eind 2018 is de GMR een zelfevaluatie gestart, gekoppeld aan een onderzoek naar een eventuele wijziging van structuur. Deze zelfevaluatie is begeleid door een externe partij, Beekveld&Terpstra (B&T). Uit deze zelfevaluatie kwam naar voren, dat GMR leden de bestaande structuur van de GMR niet werkzaam en efficiënt vonden, met name door het grote aantal leden van de GMR. N.a.v. deze zelfevaluatie en het onderzoek is in 2019 besloten om de structuur van de GMR te wijzigen

Het model van vertegenwoordiging van alle scholen in de GMR (met uitzondering van De Poort) is losgelaten en gekozen is voor een model van 12 gekozen leden en het werken met kieskringen. Zowel de oudergeleding als de personeelsgeleding bestaat uit zes leden. Deze leden worden gekozen uit personeelsleden en ouders van groepen scholen (kieskringen). De kieskringen zijn als volgt ingedeeld:

- Centrum & Haagse Hout
- Escamp & Wateringen
- Laak, Moerwijk & Schilderswijk
- Loosduinen & Segbroek
- Scheveningen
- Speciaal onderwijs (incl. Sbo)

De verkiezingen voor de nieuwe GMR vonden in januari plaats, en op 9 maart 2020 is de GMR in de nieuwe samenstelling van start gegaan.

1.5.4 Horizontaal toezicht

Op verschillende manieren geeft SCOH actief inzicht aan betrokkenen bij de organisatie over relevante onderwerpen die spelen binnen de stichting en over haar manier van werken. Zo wordt iedere maand een nieuwsbrief verstuurd aan zowel medewerkers, als alle bij SCOH-betrokkenen, zoals ouders en partnerorganisaties. Daarnaast maakt SCOH een publieksversie van het jaarverslag en wordt deze actief verspreid onder vele belangstellenden, zoals: ouders, GMR, gemeente, collega schoolbesturen en andere belangstellenden. Daarnaast publiceert SCOH het volledige jaarverslag en de publieksversie op haar website.

2. Onderwijskundig beleid en kwaliteitszorg

2.1. Schoolontwikkeling

In december 2019 zijn alle schoolplannen (2019-2023) vastgesteld door de voorzitter College van Bestuur.

In 2020 hebben de scholen gewerkt aan de onderwijskundige doelen die beschreven staan in het eerste jaarplan als onderdeel van het schoolplan 2019-2023. Tijdens de studietwee daagse in maart 2020 zijn de directeuren aan de slag gegaan met toekomstgericht leiderschap. Vlak na de studietwee daagse gingen door de corona crisis de scholen over van fysiek onderwijs naar online onderwijs.

In eerste instantie richtte de schoolontwikkeling zich vooral op de ontwikkeling van online-onderwijs. Hiertoe zijn richtlijnen op bestuurs- en op schoolniveau ontwikkeld. Toen de scholen begin juni open gingen, lag de nadruk op het fysieke onderwijs en het vaststellen van de cognitieve en sociaal-emotioneel ontwikkeling van de leerlingen en de mogelijke achterstanden.

De eerste maanden van het nieuwe schooljaar zijn de scholen weer verder gegaan met de onderwijskundige doelen uit het nieuwe jaarplan. Na de scholensluiting begin december hebben de scholen moeten prioriteren wat betreft onderwijskundige doelen.

2.2. Kwaliteit

In januari 2020 heeft een bestuurlijk onderzoek vanuit de Inspectie van het Onderwijs plaatsgevonden. Door middel van het aangescherpte kwaliteitsbeleid en het inzichtelijk maken van het kwaliteitsbeleid, heeft de Inspectie goed zicht gekregen op onze werkwijze. De ambitie van SCOH zich te ontwikkelen van een voldoende beoordeling naar een goed, is door de Inspectie van het Onderwijs gezien en erkend. Hoewel er nog ontwikkeling mogelijk is op het gebied van leren van en met elkaar en het werken aan meer normatieve doelen volgens de Inspectie. We zijn verheugd dat de Inspectie de ontwikkelingen die in gang zijn gezet, en nog gaan worden, ook daadwerkelijk ziet leiden tot de gewenste beoordeling met het predicaat 'goed'. Mits uiteraard de stijgende ontwikkeling wordt gecontinueerd.

Door de Corona pandemie en de effecten die dat heeft op het onderwijsproces is in samenspraak met het DO een minimale aanpassing gedaan in het kwaliteitsbeleid. De doelen van het kwaliteitsbeleid en het zicht op de onderwijskwaliteit zijn niet gewijzigd, wel zijn er wijzigingen in de werkwijze afgestemd. Deze aanpassingen gaven de directeuren meer ruimte voor het primaire proces indien dat nodig was. Daarbij was nog steeds zicht op de onderwijskwaliteit gewaarborgd. Tevens is getracht in deze aanpassing de alignment tussen de sectoren te versterken.

Het auditteam van de SCOH heeft in 2020 op 2 scholen een interne audit uit kunnen voeren. In maart 2020 werden we geconfronteerd met Covid-19. Door de bijbehorende landelijke maatregelen was het niet mogelijk de reeds geplande audits vanaf maart 2020 uit te voeren. De audits zijn uitgesteld tot het voorjaar van 2021. In overleg met een aantal auditoren is een alternatieve werkwijze voor de audits ontworpen, een back-up plan. De mate van aanpassing is afhankelijk van de op het moment van afname geldende richtlijnen en kan dus per audit verschillen. Het back-up plan is gebaseerd op afname van de audits via een digitale live-verbinding met de school.

De Centrale Eindtoets is in verband met de Corona crisis in 2020 niet doorgedaan. De leerlingen van groep 8 hebben wel een schooladvies voor de middelbare school gekregen. De beoordeling van de resultaten door de onderwijsinspectie is alleen gebaseerd op de op de eindtoets behaalde percentages referentieniveaus taal en rekenen in 2018 en 2019, omdat die voor 2020 ontbreken. De inspectie houdt bij deze beoordeling rekening met de leerlingpopulatie aan de hand van de gemiddelde schoolweging van de schooljaar 2017/2018, 2018/2019 en 2019/2020.

In 2020 hebben alle SCOH-scholen tenminste een basisarrangement van de inspectie. Drie scholen hebben het predicaat Goed ontvangen van de Inspectie.

De eindtoets wordt in 2021 wel afgenomen, maar de onderwijsinspectie beoordeelt de scholen hier niet op.

2.3 Veiligheid

In 2020 hebben zich op onze scholen geen calamiteiten voorgedaan die het noodzakelijk maakten het protocol veiligheid in werking te stellen. In voorkomende gevallen zijn incidenten in goed overleg tussen bestuur, directie en ouders opgelost. In het geval ouders een klacht indienen, probeert het bestuur in eerste instantie de communicatie tussen ouders en school weer op gang te helpen. Vaak lukt het hiermee een klacht op te lossen. Door verschillende oorzaken zien we een stijging van dit soort situaties. Oorzaken zijn onder meer: een toename van kinderen met ondersteuningsbehoeften in de reguliere basisscholen, die veel aandacht en zorg vereisen van de leerkracht en directie, lange trajecten om tot externe hulp en eventueel verwijzing te komen (ondertussen loopt het onderwijs in de groep vast, bijvoorbeeld vanwege gedragsaspecten), complexe thuissituaties en jeugdzorg (wachtlijsten), klantgerichte houding van ouders ten aanzien van de school en sinds maart 2020 ook de zorgen en druk van de Corona pandemie. Voor zowel de directie als de staf vereist dit tijd en aandacht om de dialoog met ouders te blijven zoeken.

In 2020 is uiteindelijk één klacht voorgelegd aan de Landelijke Geschillencommissie Passend Onderwijs en zijn er geen klachten voorgelegd aan de Landelijke Geschillencommissie Bijzonder onderwijs.

2.4 Toelatingsbeleid

SCOH scholen zijn open scholen en zijn toegankelijk voor leerlingen van alle gezindten. In het kader van passend onderwijs streeft SOCH er naar om zoveel mogelijk leerlingen thuisnabij onderwijs aan te bieden. De scholen werken vanuit een schoolondersteuningsplan. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, wordt samengewerkt in het samenwerkingsverband SPPOH.

In 2021 zal het toelatingsbeleid, waarin ook de regels voor schorsing en verwijdering zijn opgenomen, opnieuw worden bekeken en vastgesteld. Ook worden de schoolondersteuningsplannen door SPPOH geëvalueerd en wordt een nieuw format vastgesteld.

2.5 SCOH Kenniscentrum

In 2020 is het SCOH Kenniscentrum verder uitgebouwd. Het Kenniscentrum stimuleert de kennisdeling binnen SCOH. Het uitgangspunt is dat leerkrachten, schoolleiders en bestuur beschikken over een schat aan kennis en

ervaring over onderwijs en onderwijskundig leiderschap. Het Kenniscentrum is het platform waarop dit kan worden gedeeld en waarop van elkaar kan worden geleerd. In de visie van SCOH zijn professionals altijd in ontwikkeling. Leerkrachten, pedagogisch medewerkers, schoolleiders en bestuur verbeteren continu hun kennis en vaardigheden, omdat leerlingen het recht hebben op het beste onderwijs. Het Kenniscentrum ondersteunt de ontwikkeling van medewerkers met programma's voor professionele ontwikkeling en leiderschapontwikkeling. Het ontwikkelen van activiteiten gebeurt samen met leerkrachten, pedagogisch medewerkers, schoolleiders en bestuur. Medewerkers bij SCOH delen hun kennis met collega's van hun eigen school en die van andere scholen.

Iedere SCOH-school heeft een visie op wat zijn leerlingen en medewerkers nodig hebben om zich te ontwikkelen. Het Kenniscentrum organiseert een breed scala aan activiteiten over een grote diversiteit aan onderwijskundige onderwerpen. De visie van het Kenniscentrum is dat eenieder op zijn eigen wijze leert en verantwoordelijk is voor zijn eigen leerproces. Vanuit het Kenniscentrum zijn workshops, lezingen, leernetwerken en meerdaagse trainingen georganiseerd. Op basis van evaluaties worden nieuwe activiteiten gepland. Vanaf maart 2020 is veel aandacht en tijd besteed aan het realiseren van kwalitatief hoogstaande onlinebijeenkomsten, omdat de meeste fysieke bijeenkomsten niet konden doorgaan vanwege Corona. Zo hebben alle leernetwerken een Teams omgeving gekregen, waarin ze met elkaar bijeenkomsten kunnen organiseren en bestanden kunnen delen. Ook zijn er kwaliteitseisen opgesteld voor de onlinebijeenkomsten en zijn de netwerkcoördinatoren bijgeschoold in het geven van goede onlinebijeenkomsten via Teams.

Het Kenniscentrum is de afgelopen jaren sterk gegroeid:

SCHOOLJAAR	AANTAL ACTIVITEITEN	AANTAL DEELNEMERS
2016-2017	22	370
2017-2018	49	726
2018-2019	80	815
2019-2020	63	745

Deze groei willen we graag behouden de komende jaren. De coördinator Kenniscentrum zal daarom het komende jaar een analyse maken en plan van aanpak schrijven om de focus van het Kenniscentrum voor de komende jaren te bepalen. In de nieuwe strategische agenda zal het Kenniscentrum ook een belangrijke rol spelen.

2.6 ResearchLab

Een onderdeel van het SCOH Kenniscentrum is het ResearchLab. Het ResearchLab is een platform waarin samenwerking, onderwijs en onderzoek samenkomen. Scholen kunnen hun onderwijsvragen stellen, waarna het ResearchLab op zoek gaat naar wetenschappelijk gefundeerde antwoorden. Het ResearchLab bestaat uit leerkrachten met affiniteit voor wetenschap en onderzoek. Op www.scohresearchlab.nl worden vragen ingediend, zijn de lopende onderzoeken te volgen en worden rapportages gepubliceerd.

In 2020 zijn de processen verder gestroomlijnd; er is meer planmatig gewerkt en er was betere tussentijdse afstemming tussen de vraagsteller (een school) en het ResearchLab. Door de onderzoekstijd van de leerkrachtonderzoekers meer te clusteren, is er meer verdieping tot stand gekomen.

Het onderzoek naar Engels bij kleuters is afgerond. Twee nieuwe onderzoeken (NT2 onderwijs in de onderbouw en Effectief leesonderwijs in groep 2 en 3) zijn opgestart. Het ResearchLab is betrokken bij het onderzoek van de CED-groep en de Hogeschool van Rotterdam naar het tegengaan van schoolverzuim bij leerlingen in het praktijkonderwijs.

De mogelijkheden om te komen tot duurzame samenwerkingsrelaties zijn verder verkend. Dit heeft geresulteerd in de opzet van het onderzoek KANS aub!. Bij dit onderzoek werken het Kenniscentrum Onderwijs & Opvoeding Hogeschool van Amsterdam, de Universiteit Utrecht en het ResearchLab intensief met elkaar samen.

In de eerste helft van 2020 waren zes leerkrachtonderzoekers betrokken bij het ResearchLab. In de tweede helft van 2020 bestond het ResearchLab uit vier leerkrachtonderzoekers. De meeste leerkrachtonderzoekers zijn 60 uur per schooljaar gefaciliteerd voor het ResearchLab, als onderdeel van hun normjaartaak binnen de school.

In 2021 worden de lopende onderzoeken afgerond. Nieuwe onderzoeken zullen worden opgepakt. Er wordt een meerjarenplan gemaakt, gericht op het borgen van het ResearchLab binnen SCOH en op verdere verduurzaming van de samenwerkingsrelaties.

2.7 ICT

In 2020 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een nieuw ICT beleidsplan. Daarnaast zijn de volgende zaken aan de orde geweest met betrekking tot ICT.

2.7.1 Privacy en Informatiebeveiliging

In 2020 heeft de focus vooral gelegen op de AVG invalshoeken waar het gaat om afstandsonderwijs. De schoolbezoeken zijn begin maart tot stilstand gekomen en in overleg met het bestuur is afgesproken, dat deze weer worden opgestart wanneer de omstandigheden waarin de scholen verkeren weer rustiger zijn geworden. In het algemeen kan ook dit jaar gesteld worden, dat scholen de functionaris gegevensbeheer (FG) weten te vinden indien nodig. Er is in 2020 beperkt sprake geweest van datalekken. Er is 1 keer een melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gedaan. Deze melding is vervolgens samen met de AP naar behoren afgewikkeld. Per 1 september 2020 is er intern ruimte ontstaan door het vertrek van de programma manager ICT. De werkzaamheden zijn op verzoek van het bestuur opgevangen door de externe Functionaris Gegevensbescherming. Op termijn zal intern de ruimte worden opgevuld en zal de FG alleen de werkzaamheden op het gebied van toezichthouder en adviseur uitvoeren. Ook in 2020 hebben alle scholen wederom de autorisatiematrix ingevuld, waarmee per school en overkoepelend helder is wie welke toegang tot welke applicatie heeft.

2.7.2 Office 365

Vanaf maart 2020 zagen de ontwikkelingen er ineens heel anders uit. Om aan de grote vraag van thuiswerken en thuisonderwijs tegemoet te komen, was het noodzakelijk om binnen de Office365-omgeving versneld gebruik te gaan maken van Microsoft Teams. Voor de hele organisatie zijn voor Teams allerlei groepen medewerkers aangemaakt en op aanvraag van scholen ook veel leerling accounts en klassenteams toegevoegd.

Op veel locaties werd nut en noodzaak van het werken met SharePoint en OneDrive ingezien, omdat dat er aan bijdraagt dat je vanuit iedere locatie kunt doorwerken. Daardoor is er sprake geweest van een versnelde adoptie van de Office365-omgeving.

In 2020 is er ook veel aandacht geweest voor het verstrekken van devices om thuiswerken en -onderwijs mogelijk te maken. Er zijn veel extra apparaten aangeschaft, van laptops en tablets tot losse webcams en headsets. Op deze manier is ervoor gezorgd dat de toegang tot het werk en het geven van onderwijs zoveel mogelijk gewaarborgd werd.

2.7.3 Educatie

Belangrijk onderdeel van het nieuw te ontwikkelen ICT beleidsplan is de verbinding te versterken tussen onderwijs en ICT. Gestreefd wordt naar een onderwijskundige benadering van de ICT inzet en andersom. Het gaat om de vraag op welke wijze nieuwe ICT ontwikkeling het onderwijs kunnen versterken. Het ICT beleidsplan wordt dan ook opgesteld in samenwerking met alle lagen van de organisatie.

2.7.4 Programma management ICT

In 2020 is de structurele inbedding van ICT binnen de SCOH-organisatie ondergebracht bij de Sector Onderwijs en Kwaliteit. Er is 0,5 FTE beschikbaar voor de beide stafmedewerkers ICT en zij werken onder leiding van de sectordirecteur Onderwijs, Kwaliteit en ICT. Daarnaast is de functie van FG extern belegd bij Klaas Aalbers.

In de tweede helft van 2019 is de nieuwe aanbesteding opgestart, waarbij deze keer zowel hardware als dienstverlening en beheer en WIFI in één aanbesteding zijn opgenomen. In de eerste helft van 2020 is de aanbesteding afgerond. Er is gezocht naar een ICT-dienstverlener die de scholen ontzorgt op het gebied van inkoop van hardware, interne infrastructuur (bekabeling en wifi) en beheer van alle devices. De gunning is vlak voor de zomervakantie gegaan naar ITS-itsservices. In de tweede helft van 2020 zijn eerst alle scholen die bij een andere beheerder zaten, gemigreerd naar Intune. Intune is de beheeromgeving die ITS-itsservices in opdracht van SCOH gebruikt om onze devices te beheren.

Simultaan daaraan is in het najaar van 2020 een traject gestart met betrekking tot de aansturing van de printers. Daarin werken ITS-itsservices, Veenman en SCOH samen om de printeromgeving toekomstbestendig te maken. Beide trajecten lopen nog door in 2021. De verwachting is dat aan het eind van schooljaar 20/21 alle scholen volledig vanuit de cloud beheerd worden.

3. Personeelsbeleid

3.1 Strategie vanwege krapte op de arbeidsmarkt voor leerkrachten en directeuren

Er is grote krapte op de onderwijsarbeidsmarkt voor leerkrachten en directeuren. SCOH heeft een brede strategie uitgezet om op de korte en langere termijn zo goed mogelijk vacatures voor leerkrachten en directeuren te kunnen vervullen.

De keuzes in het (strategisch) personeelsbeleid en de voorbereiding en implementatie van het beleid, vinden plaats in goede afstemming met de directeuren en de (P)GMR. Jaarlijks wordt een bestuursformatieplan opgesteld waarin enerzijds de stand van zaken van de formatie en het meerjarenperspectief voor de formatie wordt geschetst en anderzijds de (strategische) beleidsmaatregelen worden beschreven. Eveneens jaarlijks wordt een HRM-verslag geschreven, waarin verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde (strategisch) personeelsbeleid van het afgelopen jaar en waarin de beleidsvoornemens voor het nieuwe jaar worden beschreven. Bestuursformatieplan en HRM-verslag worden besproken met directeuren, (P)GMR en RvT. Concrete beleidsvoorstellen op gebied van (strategisch) HRM-beleid worden besproken in een denktank van directeuren, vervolgens besproken in het directeurenoverleg en indien het onderwerpen betreft die medezeggenschapsgevoelig zijn, voorgelegd aan de (P)GMR.

3.1.1 Leerkrachten

De inspanningen hebben betrekking op het werven, opleiden, begeleiden en binden van leerkrachten aan SCOH, het bevorderen van “anders organiseren” (3.1.1, 3.1.2.) en terugdringen van de kosten voor en inzet van uitzendkrachten (3.1.3)

We richten ons op de volgende pijlers:

- behoud van leerkrachten in dienst van SCOH
- werving van nieuwe leerkrachten
- toekomstbestendige organisatie: anders organiseren

Behoud van leerkrachten in dienst van SCOH:

Startende leerkrachten: elke startende leerkracht krijgt gedurende het eerste loopbaanjaar een coach. De coaching kan zo nodig in het tweede loopbaanjaar worden voortgezet. Daarnaast organiseert SCOH een driejarig traineeprogramma voor startende leerkrachten. We hopen daarmee uitval van startende leerkrachten te voorkomen en we hopen dat dit traineeprogramma voor leerkrachten een positief punt is om bij SCOH te gaan solliciteren.

Ontwikkelingsmogelijkheden: we bieden leerkrachten goede ontwikkelingsmogelijkheden aan. Naast teamscholing is er bovenschools beleid inzake individuele scholing en professionalisering, waarin opgenomen welke faciliteiten beschikbaar worden gesteld aan medewerkers die zich verder willen ontwikkelen. Alle medewerkers van SCOH kunnen deelnemen aan de activiteiten van het Kenniscentrum. Daarnaast biedt SCOH medewerkers interessante mogelijkheden zich verder te professionaliseren via bijvoorbeeld deelname aan een auditteam of het ReasearchLab.

Loopbaanmogelijkheden: SCOH investeert in leiderschapsontwikkeling (zie hierna bij “directeuren”), maar biedt ook mogelijkheden om binnen de functie van leerkracht de ontwikkeling door te maken naar een L11 functie (denk aan bouwcoördinatoren, taal- en rekenspecialisten).

Goed werkgeverschap: bij de besturen in de stad en de regio, ligt het beconcurreren op primaire arbeidsvoorwaarden uiterst gevoelig. De grote besturen in Den Haag hebben een “gentlemen agreement” over de bandbreedte waarbinnen over salaris onderhandeld kan worden. Voorts kan bij indienstreding direct een

vaste aanstelling overeengekomen worden, indien goede referenties overlegd kunnen worden. Goed werkgeverschap is meer dan het bieden van goede arbeidsvoorwaarden. SCOH wil vooral een werkgever zijn waar medewerkers zich gezien en gehoord voelen en werkzaam zijn op goed georganiseerde scholen.

Werving van nieuwe leerkrachten voor SCOH:

Opleiden in de School (OIDS): PABO Inholland en SCOH werken samen met betrekking tot de opleiding van leerkrachten. 20 scholen van de SCOH doen hieraan mee en zijn een zgn. "opleidingsschool". Door deze samenwerking met de PABO, krijgt SCOH tijdig zicht op toekomstige leerkrachten die we aan ons willen binden. In 2020 volgen 60 studenten stages op onze 20 OIDS-scholen.

Zij-instroom: eind 2020 zijn er circa 40 zij-instromers in dienst van SCOH.

Inzet recruiter: per december 2018 is voor een periode van 2 jaar een recruiter toegevoegd aan de formatie van P&O. In december 2020 is onder directeuren geëvalueerd of de inzet van een recruiter moet worden voortgezet. Ruim 90% van de directeuren is hier voorstander van. Besloten is de functie voor nog eens twee jaar te continueren.

Onderwijsassistenten in dienst van SCOH opleiden tot leraarondersteuner of leerkracht: SCOH vergoedt de opleiding en een halve dag betaald studieverlof per week gedurende de studie.

-PABO-studenten uit leerjaar 3 en 4 benoemen op leerkrachtformatie en hen ondersteunen bij het voltooien van de PABO-opleiding. Elke school mag een beperkt aantal studenten op deze basis benoemen. SCOH vergoedt de opleidingskosten van maximaal de laatste 2 studie jaren, indien de student na het behalen van het PABO-diploma in vaste dienst treedt van SCOH. Er is beleid opgesteld met voorwaarden waaraan deze benoemingen moeten voldoen.

Overname bekwame uitzendkrachten na afloop van het uitzendcontract

Toekomstbestendige organisatie: anders organiseren

Om meerdere redenen is "anders organiseren" van belang. Het leerkrachttekort zal de komende jaren bij ons blijven, mogelijk nog groter worden. De arbeidsmarkt voor onderwijsondersteunende functies is vooralsnog minder gespannen. Scholen zullen steeds vaker geconfronteerd worden met meerdere onvervulde leerkrachtvacatures. Dat noopt tot nadenken over een andere organisatie van het onderwijs op de school.

Er is nog een reden om te komen tot het anders organiseren van het onderwijs. Het lerarentekort is o.a. ontstaan, omdat werken in het primair onderwijs voor een groter wordende groep niet (meer) aantrekkelijk is. Anders organiseren van het onderwijs en een grotere functiedifferentiatie, kan het werken in het primair onderwijs weer aantrekkelijk maken. Meer ondersteunende functies kunnen ervoor zorgen dat de leerkracht meer tijd voor zijn/haar pedagogisch/didactische werkzaamheden heeft.

Ook de vorming van Kindcentra is in dit verband van belang. Binnen een Kindcentrum kunnen functionarissen uit de kinderopvang - buiten de tijden voor opvang - werkzaamheden in de school doen. Zij kunnen zo bijdragen aan het verminderen van het lerarentekort. De inzet van medewerkers uit de kinderopvang in de school kan bijdragen aan anders organiseren.

Binnen SCOH is in de afgelopen twee jaar regelmatig met directeuren over dit onderwerp gesproken. Enerzijds zien directeuren in dat anders organiseren nodig is voor een toekomstbestendige organisatie van het onderwijs. Anderzijds leven er nog veel vragen en onzekerheden: wat zullen de gevolgen zijn voor de onderwijskwaliteit, (hoe) krijg ik mijn team mee in deze ontwikkeling, hoe vind ik tijd en ruimte om zo' transitie door te maken?

Toch is het “anders organiseren” de weg die we te gaan hebben, het is niet voor niets een speerpunt in de Strategische Agenda geworden. Mede door Corona was er in 2020 weinig ruimte om het anders organiseren binnen SCOH verder te brengen.

3.1.2. Nieuwe subsidies vanwege het lerarentekort

Subsidie Noodplan Den Haag

In de vijf grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Almere), is het lerarentekort nijpender dan in overige gebieden in Nederland. In overleg met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft elk van de vijf grote steden op stadsniveau een Noodplan gemaakt, met daarin maatregelen die kunnen bijdragen aan het terugdringen van het lerarentekort. Vervolgens heeft OCW de besturen in de G5 subsidie verstrekt voor de aanpak van het lerarentekort in de periode tot aan 2024. Elke stad uit de G5 heeft in 2020 een convenant met OCW gesloten. In die convenanten is afgesproken aan welke maatregelen uit het stedelijk Noodplan de besturen in die stad de subsidie zullen besteden. In het convenant voor Den Haag zijn de schoolbesturen met OCW overeengekomen dat de subsidie wordt besteed aan de volgende doelen:

- bovenschoolse of externe coaching/begeleiding
- meer inzet onderwijsondersteunend personeel
- meer inzet van vakkrachten

SCOH ontvangt voor de periode 2020-2024 circa € 685.000,- subsidie op jaarbasis. De subsidie is einde 2020 toegekend. In 2021 zullen in overleg met de directeuren de plannen verder uitgewerkt en uitgevoerd worden.

Convenant bevorderen zij-instroom

Het ministerie van OCW heeft voor de periode 2020-2024 subsidie beschikbaar gesteld voor het bevorderen van de zij-instroom in de G5, zodat er meer bevoegde leerkrachten beschikbaar komen voor de onderwijsarbeidsmarkt in de grote steden. Ook de gemeente Den Haag draagt hieraan bij. Voor de besteding van deze subsidie is er een convenant gesloten tussen de schoolbesturen in Den Haag en OCW. SCOH ontvangt in de periode augustus 2020 tot augustus 2024 circa € 500.000 per jaar voor het versterken van de zij-instroom. Per januari 2020 zijn zo'n 40 zij-instromers werkzaam bij SCOH. De ambitie is dat er jaarlijks 20-25 zij-instromers instromen bij SCOH. In 2021 wordt samen met een aantal directeuren gekeken op welke onderdelen het zij-instroomproces van SCOH versterkt kan worden.

3.1.3. Uitzendbureaus

In de bestuursverslagen van de afgelopen jaren is steeds aandacht gevraagd voor het feit dat het lerarentekort leidt tot hoge uitgaven voor de inzet van uitzendbureaus, zowel voor wat betreft het vervullen van vervangingsvacatures als het vervullen van reguliere vacatures.

We zien dat de uitgaven aan uitzendbureaus (exclusief interim directies) recent enigszins teruglopen:

- 2017: 4,2 miljoen
- 2018: 5,0 miljoen
- 2019: 4,8 miljoen
- 2020: 4,1 miljoen

Vanwege die hoge uitgaven is SCOH in 2019, als één van de 8 grote besturen in de regio Rotterdam -Den Haag een gezamenlijke aanbesteding gestart voor de inhuur van uitzendkrachten voor de functie van leerkracht, onderwijsassistent en leraarondersteuner. Doel van de aanbesteding is het borgen van onderwijskwaliteit (door eisen te stellen aan de in te huren uitzendkrachten) en een gezonde prijsverhouding (geen excessen, salaris van uitzendkracht moet nagenoeg hetzelfde zijn als dat van de leerkracht in dienst van het bestuur). Alle besturen voor primair onderwijs in de regio zijn uitgenodigd mee te doen aan deze aanbesteding. In totaal

hebben 29 besturen in de regio Rotterdam - Den Haag meegedaan aan de aanbesteding, dit dekt ongeveer 90% van alle PO-besturen in deze regio.

Eind 2020 is de gezamenlijke aanbesteding voor de inhuur van uitzendkrachten afgerond. De uitkomst van de aanbesteding is, dat vanaf 1 januari 2021 alleen nog bij de 4 bureaus¹ die de aanbesteding hebben gewonnen, mag worden ingehuurd. Kunnen deze bureaus niet leveren, dan mag de school niet bij een ander bureau inhuren en moet de school de (vervangings)vacature anders oplossen. Dit is best spannend, want het aantal uitzendkrachten is beperkt.

Bij SCOH is het beleid dat bij de vervulling van een (vervangings)vacature, de inzet van een uitzendkracht de laatste optie is. Directeuren steunen deze lijn en zijn zich bewust van de hoge kosten die de inhuur van een uitzendkracht met zich meebrengt. De verwachting is dat zowel deze beleidslijn binnen SCOH, als de uitkomst van de aanbesteding, leidt tot een daling van de kosten. In de aanbesteding is in elk geval een redelijke omrekenfactor overeengekomen én er is afgesproken dat uitzendkrachten voortaan na 800 gewerkte uren kosteloos overgenomen kunnen worden door het schoolbestuur (dit was t/m 2020 vaak 1600 uur). Het is aan besturen om bij de inschaling van kandidaten in de van toepassing zijnde schaal, met het uitzendbureau een trede overeen te komen die overeenkomt met het aantal onderwijsjaren van de kandidaat.

3.1.4. Directeuren

Ook de arbeidsmarkt voor directeuren is bijzonder krap. Het is belangrijk dat SCOH zich inspant voor leiderschapsontwikkeling binnen de eigen organisatie. SCOH zet hierop de volgende interventies in:

Faciliteren van de opleiding schoolleider: jaarlijks stelt SCOH 5 tot 10 medewerkers in de gelegenheid om op kosten van SCOH de opleiding schoolleider te volgen. Hieraan gaat een selectie vooraf. In 2020 volgden 8 medewerkers de opleiding.

Traineeship directiefuncties: jaarlijks worden 2 tot 3 medewerkers die de opleiding schoolleider hebben afgerond, geselecteerd voor een traineeship. Zij werken gedurende een schooljaar mee in de directie van een school. Het bestuur heeft de inspanningsverplichting om de trainees uiterlijk een jaar na afronding van het traineeship te plaatsen in een directiefunctie. In 2020 volgden 3 medewerkers het traineeship.

Periodiek contact met high potentials voor directiefunctie: vanuit P&O wordt periodiek contact gelegd met high potentials over doorgroeiwensen en – mogelijkheden binnen de SCOH.

Werving en selectie van nieuwe directeuren vindt plaats in samenwerking met een gerenommeerd werving en selectiebureau.

3.2. Vervanging

De hoofdlijnen van het vervangingsbeleid zijn:

- vervanging wordt indien mogelijk opgevangen door het tijdelijk uitbreiden van medewerkers met een vast dienst verband. Op de scholen werken veel parttimers. Veel van hen zijn bereid om de vervanging te vervullen van een zieke collega en daardoor tijdelijk een uitbreiding van de betrekkingssomvang te krijgen
- SCOH heeft een eigen invalpool: SCOH Invalpool. In de SCOH Invalpool worden leerkrachten in dienst genomen en zij worden vervolgens binnen de organisatie ingezet voor vervangingswerkzaamheden. Er wordt permanent geworven voor de vervangingspool. Beoogd is een invalpool van 15 fte. Ondanks de permanente werving voor de invalpool, lukt het niet dit doel te halen. Het lerarentekort speelt ons daarbij parten. Met enige regelmaat worden nieuwe leerkrachten in de Invalpool benoemd, maar met dezelfde regelmaat vertrekken leerkrachten, veelal naar een structurele leerkrachtfunctie op een SCOH-school,

¹ De winnende bureaus zijn: Dit is Wijs, Maandag, Onderwijspost en Roler/Derec

soms naar een functie buiten de SCOH. Eind 2020 zaten er 4 medewerkers in de Invalpool die voor 3,4 fte inzetbaar zijn.

- SCOH neemt deel in de regionale vervangingspool "Pool West". Vanuit deze vervangingspool wordt een deel van de vervanging gerealiseerd: in 2020 zijn er maandelijks tussen de 15 en 25 Poolwesters ingezet op de SCOH scholen (uitschieter oktober 2020: 36) voor gemiddeld 8,4 fte per maand.
- In het vervangingsbeleid is afgesproken dat directeuren bij een vervangingsvacature een vaste volgorde van handelen toepassen. Directeuren die vervanging nodig hebben kijken eerst of de vervanging door het eigen team geregeld kan worden via een uitbreiding van de wtf. Als dat niet lukt wordt een invalverzoek in het systeem van Pool West gedaan. Pool West matcht eerst de leerkrachten die in de Invalpool van SCOH zitten. Is daarbinnen niemand meer beschikbaar, dan kijkt Pool West of er iemand uit het bestand van Pool West de vervanging kan doen. Als Pool West niet kan leveren, dan mogen directeuren de vacature uitzetten bij de bureaus die de aanbesteding hebben gewonnen.

Het verzuimcijfer over 2020 is 4,9 %. Op basis van de verzuimcijfers is er op maandbasis gemiddeld behoefte aan ongeveer 28 fte leerkrachten. Dit is gemiddeld, in de zomermaanden ligt de behoefte uiteraard veel lager. Maandelijks wordt ongeveer 12 fte ingevuld door vervangers uit de Invalpool en Pool West. De overige gemiddeld 16 fte vervanging per maand wordt op andere wijze ingevuld. Dit kan zijn door tijdelijke uitbreidingen van zittend personeel, de inzet van uitzendkrachten, maar ook door de inzet van (onbevoegd) onderwijsondersteunend personeel, het tijdelijk verdelen of samenvoegen van groepen. In uiterste noodzaak wordt besloten een groep voor een dag naar huis te sturen.

Jaarlijks wordt het vervangingsbeleid met directeuren en GMR geëvalueerd. Vanwege de grote krapte op de onderwijsarbeidsmarkt, biedt het vervangingsbeleid niet in alle vervangingsvacatures soelaas. We houden daarom vast aan de gemaakte afspraken in geval van vervangingsvacatures, maar accepteren dat deze afspraken helaas niet altijd afdoende zijn, waardoor soms gekozen moet worden voor onorthodoxe maatregelen, zoals het naar huissturen van een klas of de inzet van (nog) onbevoegden voor de groep.

3.3 Participatiewet

Op grond van deze wetgeving moet SCOH een quotum arbeidsbeperkten in dienst nemen. Zij moeten vallen onder de doelgroep van de Participatiewet. Als een werkgever niet aan het quotum voldoet, kan een boete worden opgelegd van € 5.000,- per niet gerealiseerde fte. In 2018 is besloten de regelgeving rond de Participatiewet te vereenvoudigen. Deze gewijzigde regelgeving (wetsvoorstel wijziging wet banenafpraak) is nog in behandeling. In afwachting van goedkeuring van de vereenvoudigde regelgeving door Tweede en Eerste Kamer, is besloten de Quotumwet (op basis waarvan daadwerkelijk boetes opgelegd kunnen worden) op te schorten tot 1-1-2022. In afwachting van goedkeuring van het wetsvoorstel zijn er geen nieuwe berekeningen van quota voor de periode tot 2022. Eind 2020 heeft SCOH 34,1 fte in dienst met een registratie in het doelgroeppregister (uitgaande van 25,5 uur = 1 fte volgens de participatiewet). Het laatst bekende quotum waar aan SCOH moest voldoen was 27,7.

3.4. Gevoerde beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

3.4.1. WGA uitkering

SCOH is eigen risicodragers voor de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). SCOH heeft dit risico verzekerd bij Loyalis. Loyalis ondersteunt SCOH bij het zo beperkt mogelijk houden van de schadelast. Dit gebeurt o.a. door SCOH een procesregisseur toe te kennen. In situaties waarin er ontslag volgt nadat er een WGA-uitkering is toegekend, komt de procesregisseur in beeld en die maakt een plan van aanpak met betrekking tot het desbetreffende WGA dossier. Het kan zijn dat geprobeerd wordt de WGA om te zetten in een IVA (Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsgeschikten). Dit is de laatste jaren in een aantal gevallen gebeurd en met succes. In situaties waarin omzetting in een IVA niet aan de orde is, gaat de procesregisseur

met de ex-medewerker in gesprek met als doel het begeleiden naar ander werk. De procesregisseur houdt daarbij goed in de gaten of de ex-medewerker zich ook daadwerkelijk inspant om een andere baan te vinden of dat er sprake is van nalatig gedrag en er reden is voor het treffen van een sanctie.

3.4.2. Werkloosheidswet (WW) en bovenwettelijke uitkering

Bij elke beëindiging die plaatsvindt op initiatief van de SCOH, wordt aan de medewerker een vergoeding voor outplacement/scholing aangeboden. De hoogte van de vergoeding is in overeenstemming met de eisen die daaraan door het Participatiefonds (PF) worden gesteld. De aangeboden vergoeding wordt ingezet voor (om)scholing of voor begeleiding bij het vinden van een andere functie. SCOH is eigen risicodragers voor de WW. Bij een beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever, kan voor de WW kosten die hieruit voortvloeien een vergoedingsverzoek worden ingediend bij het Participatiefonds. Bij een positief besluit op het vergoedingsverzoek neemt het Participatiefonds de WW kosten over van het bestuur. In 2020 heeft SCOH slechts in één beëindigingssituatie een vergoedingsverzoek bij het Participatiefonds ingediend, naast een aantal verzoeken in verband met het aflopen van een vervangingscontract. Alle vergoedingsverzoeken zijn gehonoreerd door het Participatiefonds.

3.5. De impact van Corona

Corona heeft op vrijwel alles een impact, dus ook op de personele situatie en het personeelsbeleid bij SCOH. We beschikken niet over een cijfermatige onderbouwing, maar constateren in grote lijnen de volgende trends sinds Corona:

- de uitstroom van personeel is minder groot. Mensen zijn minder snel geneigd van baan te wisselen.
- een aantal oudere personeelsleden maakt eerder dan aanvankelijk gepland gebruik van de mogelijkheid met pre-pensioen te gaan.
- door (dreigende) werkloosheid in diverse branches neemt het aanbod van zij-instromers toe. Op zichzelf is het een hoopvolle ontwikkeling dat meer mensen een baan in het onderwijs ambiëren. Een scherpe selectie (zowel qua geschiktheid als qua motivatie) blijft echter van groot belang.
- het ziekteverzuim is licht gestegen ten opzichte van 2019 (4,4% in 2019 en 4,9% in 2020): we hebben nog onvoldoende inzicht of deze lichte stijging te wijten is aan ziekteverzuim wegens Corona. Binnen SCOH wordt verzuim vanwege verplichte quarantaine in verband met Corona niet meegeteld in het ziekteverzuimcijfer.

Het voornemen was om in schooljaar 2019-2020 aan de slag te gaan met anders organiseren en het versterken van de interne mobiliteit, o.a. door een banenmarkt te houden en te onderzoeken of het haalbaar is een expertpool te starten voor excellente leerkrachten. Door de hoeveelheid acute werkzaamheden die de Corona-crisis met zich meebracht, is het nog niet gelukt een vervolg te geven aan deze voornemens.

3.6. Directiewisselingen

In het verslagjaar zijn de volgende directiebenoemingen uitgebracht:

- de heer A. Hogervorst is per 1 maart 2020 benoemd tot directeur van de O.G. Heldringschool.
- mevrouw N. Nieuwenhuizen is per 1 augustus 2020 benoemd tot directeur van De Vliermeent.
- mevrouw K. Verschoor is per 1 augustus 2020 benoemd tot directeur van de prof.mr A. Anemaschool.
- de heer J.R. Grool is per 1 augustus 2020 benoemd tot directeur van de Prinses Ireneschool.

Aan het einde van 2020 waren er 2 interim-directeuren werkzaam bij SCOH. Dit omdat de ontstane directeursvacatures niet vervuld konden worden. De interim-directeuren zijn werkzaam op De Elout en de M.M. den Hertogschool.

3.7. Werkdruk middelen

Vanaf augustus 2018 ontvangen scholen een subsidie voor werkdrukverlaging in het primair onderwijs. Het bedrag per leerling is toegenomen van €155,- per leerling in 2018-2019 tot €251,- per leerling in 2020-2021. gekregen. Scholen maken samen met het team een plan over de inzet van de werkdrukgelden. Na goedkeuring door het bestuur, wordt dit plan ter instemming aan de PMR van de school voorgelegd.

In de onderstaande tabel is te zien hoeveel subsidie SCOH heeft ontvangen in de kalenderjaren 2019 en 2020 en waaraan de subsidie wordt uitgegeven.

Tabel 3.1 Inzet werkdrukmiddelen

Categorie	bedrag 2019	bedrag 2020
personeel	1.584.000	2.081.000
materieel	94.000	93.000
professionalisering	30.000	49.000
overige	33.000	23.000
totaal	1.741.000	2.246.000
Budget	1.735.000	2.233.000
nog te besteden	-6.000	-13.000

Naast de inzet van de werkdrukmiddelen voor behoud van personeel (scholen met een negatieve exploitatie hoeven door de inzet van de werkdrukmiddelen geen personeel boventallig te verklaren, waardoor de werkdruk niet verder toeneemt), worden de werkdrukmiddelen voornamelijk ingezet voor:

- extra leerkrachten en de inzet van vakleerkrachten. Dit geeft de leerkrachten meer ruimte voor de andere taken die zij hebben naast het lesgeven;
- inzet onderwijsassistenten en pedagogisch medewerkers: meer handen in de klas werkt druk verlagend en er kan meer tijd aan zorgleerlingen worden besteed;
- ICT-toepassingen die de leerkracht ontzorgen (digitaal verwerken en toetsen, digitaal rapport);
- training om te werken met alternatieven voor het groepsplan.

Incidenteel worden de middelen besteed aan:

- inkoop extra zorg voor zorgleerling;
- evenementencoördinator.

4. Arbobeleid

4.1. Verzuimbeleid

Het jaar 2020 werd gekenmerkt door Corona. Dit heeft ook impact gehad op het verzuim. Tijdens de scholensluiting waren veel minder ziekmeldingen dan normaal, omdat medewerkers vanuit huis toch makkelijker online lessen konden verzorgen ondanks verkoudheidsklachten, waarvoor ze zich anders ziek zouden hebben gemeld. Dat is ook terug te zien in het verzuimpercentage over het eerste halfjaar. In het eerste halfjaar van 2020 (4,4%) lag het verzuimpercentage lager dan in het eerste halfjaar van 2019 (4,9%). In het tweede halfjaar was dat juist andersom (in 2020 5,2% tegen 3,9% in 2019). In het eerste halfjaar zijn de scholen circa 8 weken gesloten geweest vanwege de corona-maatregelen. In die periode zijn minder medewerkers ziekgemeld. De meldingsfrequentie in het eerste halfjaar van 2020 was 0.74. In het eerste halfjaar van 2019 was dat nog 1.11, vaak ook mede onder invloed van de jaarlijkse griepgolf. Zou in een "normaal" jaar een medewerker zich met griepklachten ziekmelden, heeft diezelfde medewerker tijdens de lockdown ervoor gekozen om toch vanuit huis de online lessen te geven. In het tweede halfjaar zien we juist een stijging van het verzuimpercentage. Dit heeft verschillende oorzaken en is niet alleen toe te schrijven aan ziekmeldingen vanwege coronabesmetting. Het ziekteverzuim is de maanden jan-jun 2021 gestegen naar 5,9%. Dit is grotendeels corona gerelateerd.

Niet alleen is het verzuimpercentage over 2020 gestegen, ook de gemiddelde verzuimduur per melding was langer dan in de jaren ervoor. De langere verzuimduur is een gevolg van Corona, omdat medische behandelingen waren vertraagd of uitgesteld als gevolg van de coronamaatregelen. Daarnaast heeft een verzuimmelding gemiddeld langer geduurd, omdat door de scholensluiting een verzuimende medewerker later dan gepland met de re-integratie op de fysieke werkplek kon starten.

Tabel 4.1 Verzuimpercentages

	2018	2019	2020
Ziekteverzuimpercentage	5,56%	4,38%	4,84%
waarvan:			
kort (0-8 dagen)	1,51%	1,28%	1,07%
kort middel (8-43 dagen)	0,82%	0,81%	0,94%
lang middel (43-366 dagen)	2,08%	1,80%	2,38%
lang (>366 dagen)	1,15%	0,50%	0,46%
Meldingsfrequentie	0.91	0.91	0.71
Gemiddelde verzuimduur per melding	18,7 dagen	18,0 dagen	22,5 dagen

Voor een juiste interpretatie van de verzuimcijfers dient hierbij opgemerkt te worden dat medewerkers die vanwege quarantaine of wachtend op een testuitslag thuis moesten blijven, niet ziekgemeld zijn.

In tabel 4.2 is het verzuim uitgesplitst naar leeftijdscategorie. Wat opvalt is dat het verzuim t.o.v. 2019 in bijna alle leeftijdscategorieën gestegen is, behalve in de categorie 15-24 jaar. Met name de substantiële stijging in de categorie 35-44 jaar valt op. Waarschijnlijk heeft dit verzuim ook een link met Corona: dit is de groep die vaak nog kleine kinderen thuis heeft en tijdens de scholensluiting naast hun werk ook nog thuisonderwijs aan hun eigen kinderen moest geven. Dit kan verzuim als gevolg van disbalans in werk-privé in de hand hebben gewerkt. Met betrekking tot de stijging van het verzuim in de groep 65+ kan opgemerkt worden dat dit een relatief kleine groep is. Wanneer in deze groep zich één à twee langdurige verzuimsituaties wegens een ernstige medische diagnose voordoen, is dat direct zichtbaar in het percentage.

Tabel 4.2 Verzuim naar leeftijdscategorie

	2018	2019	2020
15-24 jaar	2,84%	1,77%	0,95%
25-34 jaar	3,74%	2,79%	2,98%
35-44 jaar	3,43%	3,72%	5,04%
45-54 jaar	6,30%	5,48%	5,73%
55-64 jaar	8,67%	5,32%	5,43%
65+ jaar	4,91%	7,19%	8,03%

De laatste tabel geeft een overzicht van het percentage nulverzuim (het percentage van de medewerkers in een bepaalde leeftijdscategorie dat in 2020 niet heeft verzuimd). Alle categorieën laten een (substantiële) stijging van het percentage nulverzuimers zien. Dat betekent dat meer mensen dan andere jaren niet hebben verzuimd. Ook dit kan verklaard worden door de corona-maatregelen. Als iemand nu vanuit huis nog kon les geven, was er geen sprake van verzuim.

Tabel 4.3 Percentage nulverzuim

	2018	2019	2020
totaal	51,2%	50,8%	56,1%
15-24 jaar	68,6%	51,6%	80,0%
25-34 jaar	48,9%	47,2%	49,8%
35-44 jaar	47,9%	46,8%	55,1%
45-54 jaar	49,4%	49,8%	55,2%
55-64 jaar	55,7%	58,0%	57,5%
65+ jaar	63,2%	57,5%	66,1%

4.2. Arbodienstverlening

Vanaf 1 september 2020 is SCOH gestart met de pilot inzet Praktijkondersteuner Bedrijfsarts (POB). Dat betekent dat de arbodienst ZorgvandeZaak (ZvdZ) niet alleen de bedrijfsarts (BA) inzet in verzuimsituaties maar ook een POB. Doel hiervan is om sneller een beeld te hebben van iemand verzuimsituatie en eerder een op terugkeer-in-werk gerichte interventie in te kunnen zetten. De kwaliteit van de verzuimbegeleiding en re-integratiesnelheid kan hierdoor bevorderd worden. Dit kan leiden tot een verkorting van de verzuimduur. Een daling van het verzuim betekent een kostenbesparing: korter en minder vervangers nodig. In maart-april 2021 wordt de pilot geëvalueerd en wordt besloten of het een blijvende beleidswijziging betreft.

4.3. Risico inventarisatie & evaluatie (RI&E)

Eén van de instrumenten om zicht te krijgen op de arbeidsomstandigheden is de Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E). Alle scholen dienen eens per vier jaar deze RI&E uit te voeren. In schooljaar 2019-2020 verliep van 12 scholen de RI&E. Het was de planning dat een nieuwe RI&E uitgevoerd en getoetst zou worden door een arbeidshygiënist. Echter voor 10 van de 12 scholen is dit door Corona uitgesteld naar schooljaar 2020-2021. In schooljaar 2020-2021 verlopen van 2 andere scholen de RI&E, deze scholen zullen op korte termijn (uiterlijk eind schooljaar 2020-2021) de RI&E opnieuw uitvoeren. Voor schooljaar 2021-2022 geldt dat voor nog eens 2 scholen. Dan zijn de RI&E's (inclusief plan van aanpak) van alle scholen weer op orde.

Daarnaast zijn scholen verplicht elke 2 jaar een medewerkers tevredenheidsonderzoek (MTO) uit te voeren (dat vormt een onderdeel van de RI&E). In schooljaar 2017-2018 is besloten dit vanuit het stafbureau te regelen, zodat alle scholen elke 2 jaar op hetzelfde moment het MTO uitvoeren. Zo kunnen scholen onderling beter worden vergeleken. In maart 2018 is daartoe de Quickscan Welzijn Personeel ingezet. In februari/maart 2020 is de Quickscan opnieuw uitgevoerd. De lockdown, scholensluiting en de situatie rondom corona heeft geen invloed gehad op de beantwoording van de enquête. De reactietermijn was tot 15 maart 2020; de dag erna werden de scholen landelijk gesloten.

Het gemiddeld aantal knelpunten per school lag in 2018 nog op 12,3; in 2020 was dat gedaald naar 9,6. In 2020 is beter gescoord op met name de belastende factoren in het werk: minder medewerkers ervaren dat zij onvoldoende tijd hebben om hun werk uit te voeren. Ook is men positiever over de werkverdeling in het team dan in 2018. De invoering van het werkverdelingsplan en de subsidie werkdrukverlaging kan hier een positieve bijdrage aan geleverd hebben. Daarentegen voelen meer medewerkers zich in enige mate belast door ongewenst gedrag van ouders en/of leerlingen: 12% in 2020 tegenover 10% in 2018.

5. Huisvesting

Hoewel de Covid 19-maatregelen aanvankelijk ook voor de huisvestingswerkzaamheden een belemmering vormden voor de uitvoering van veel van de werkzaamheden, zijn er juist in dit jaar bij veel van de werken grote stappen gezet. Zowel bij de nieuwbouw, als bij grote vervangingswerkzaamheden van technische installaties. Uiteraard is ook veel aandacht uitgegaan naar maatregelen in het kader van Covid-19.

In 2020 is de nieuwbouw van 3 scholen aanbesteed. Dat betreft De Vliermeent. Vroondaal en De Waalse Louise de Colignyschool. Vanwege de complexiteit van het werk, met deels nieuwbouw en een deel renovatie, is De Vliermeent aanbesteed in bouwteam. Met de daarbij geselecteerde aannemer, Forma uit Zoeterwoude, zijn vervolgens bouwteamonderhandelingen gestart, welke in oktober 2020 hebben geleid tot een aannemingsovereenkomst, met een aannemingsom die binnen de begroting ligt. In november 2020 is, zowel aan Forma als aan het bedrijf dat een deel van het pand gaat slopen, opdracht gegeven.

Hoewel de verwachtingen, naar aanleiding van aanbestedingen bij andere schoolbesturen, somber waren, heeft de Europese aanbesteding van de nieuwbouw van de school in Vroondaal ook geleid tot een aanneemsom die binnen de begroting lag. Bij dit werk was de firma Vink en Veenman uit Nieuwkoop de laagste inschrijver. Aan dit bedrijf is in december opdracht gegeven.

Uiteraard waren ook voor de aanbesteding van de Waalse de berichten somber, maar ook voor dit werk heeft er een redelijk gunstige aanbesteding plaatsgehad, die binnen het financiële kader past. Dat was overigens mede het gevolg van het feit dat het oorspronkelijke plan van Rietveld Architects in 2020, in overleg met Rietveld, fors is aangepast en vereenvoudigd. De aanpassing was dusdanig dat een nieuwe omgevingsvergunning moest worden aangevraagd. De laagste inschrijver voor dit werk was de fa. Blanksma uit Alphen aan den Rijn.

Het plan voor de vervangende nieuwbouw van de Dr. M.M. den Hertogsschool is begin 2020 voorgelegd aan de welstandscommissie. Deze commissie was het oneens met de opzet van het plan, zoals dat juist door de afdeling Stedenbouw van de gemeente aan SCOH, was opgelegd. Uiteindelijk is de commissie in december akkoord gegaan met het voorgelegde plan en is direct de aanvraag voor de reguliere omgevingsvergunning ingediend.

Voor Het Mozaïek is in 2020 besloten dat het pand grootschalig wordt gerenoveerd en aangepast, waarbij moet worden voldaan aan de BENG-eisen. Om aan de eisen en wensen van de school te voldoen, wordt de kap van het gebouw in het plan iets opgetild, waardoor het geschikt is voor het onderwijs. Eén en ander kan ruim binnen de richtlijnen van het bestemmingsplan worden gerealiseerd. Het ontwerp is voorgelegd aan Stedenbouw en de Welstandscommissie, die zich konden vinden in een grootschalige renovatie. Bij een aantal omwonenden waren er nog steeds wat bedenkingen tegen het verhogen van de kap.

Voor de verplaatsing van de Schabergsschool was eerder met de gemeente overeengekomen dat de focus komt te liggen op een verplaatsing naar het Centraal Innovatie District, met een voorkeur voor een locatie nabij

Den Haag HS en Laakhavens. De diensten OCW en DSO zijn vervolgens in overleg getreden om een geschikte locatie te zoeken. Dit heeft nog niet tot een resultaat geleid.

Voor de vervangende nieuwbouw van de Van Hoogstratenschool is door Stedenbouw een masterplan gemaakt, waarbij op de huidige locaties van SCOH, 2Samen en de gemeente een nieuw kindcentrum en een aantal zorgwoningen kunnen worden gerealiseerd. Vervolgens is de gemeente in overleg gegaan met 2Samen ten behoeve de verwerving van het eigendom van 2Samen. Er is hierover in 2020 nog geen overeenstemming bereikt.

In het integraal huisvestingsplan (IHP) is ook voor De Horizon vervangende nieuwbouw opgenomen. De bedoeling is, dat de school nieuwbouw krijgt op een unilocatie aan de Paets van Troostwijkstraat 93. Het pand op nr. 85 wordt na ingebruikname van de nieuwbouw, overgedragen aan Lucas Onderwijs, voor hun school De Regenboog, die met een groot ruimtetekort kampt. Juist vanwege dat tekort heeft de gemeente hier wel haast met de planontwikkeling. Er is inmiddels een stedenbouwkundig masterplan gemaakt.

De Anemaschool is uitgebreid met twee lokalen en ruimte voor kantoren.

Voor O3 is de bouw van het Haagse Hopje aan het Deltaplantsoen gerealiseerd. Dit gebouwtje moet huisvesting gaan bieden aan het beheer en toezicht op het plein. Tevens kan het als instructie-, of bijeenkomstruimte worden gebruikt.

De Welzijnsorganisatie Zebra, de partner van de Jan van Nassauschool in O3, heeft aangegeven dat het een groot deel van de door hen gehuurde ruimte en mogelijk zelfs alle ruimte wil gaan afstoten. De bedreiging daarvan is dat de O3-samenwerking mogelijk (grotendeels) ophoudt te bestaan. Het stoppen van Zebra betekent echter ook een kans voor de Jan van Nassauschool. Volgens de gemeentelijke prognose heeft de school de komende jaren nog minimaal 6 extra lokalen nodig, welke eventueel voor een belangrijk deel zouden kunnen worden gevonden in de ruimte die Zebra achterlaat.

Het tijdelijke gebouw van de school in Vroondaal is, als gevolg van de sterke leerlinggroei, wederom uitgebreid. Nu met 6 lokalen.

Net als voorgaande jaren is er weer zoveel als mogelijk aandacht geweest voor investeringen in duurzaamheid. Alle drie voornoemde nieuwbouwscholen, die in 2020 zijn aanbesteed, gaan na oplevering aan de BENG normen voldoen. Dat was vooral bij de Vliermeent wel een grote uitdaging.

Naar aanleiding van de Corona crisis is op alle scholen een inventarisatie gedaan van de ventilatie/luchtkwaliteit. Alle scholen voldoen aan de normen. Desalniettemin zijn er op een aantal scholen wel verbeteringen mogelijk. Daarvoor is een plan van aanpak gemaakt en een deel van de maatregelen kon in 2020 uitgevoerd worden. De overige maatregelen volgen in 2021. Om de luchtkwaliteit beter te monitoren zijn in 2020 CO₂, meters aangebracht in de lokalen, waar die nog niet aanwezig waren.

Verbeterde ventilatie heeft kan soms strijdig met energiebesparende maatregelen en overige investeringen in duurzame gebouwen. Dat maakt het belangrijk de maatregelen in samenhang te bezien. In 2020 zijn in dit kader diverse subsidies aangevraagd en voor een deel inmiddels ook gehonoreerd. Meest vanuit het investeringskader van de gemeente Den Haag voor duurzame investeringen in schoolgebouwen.

Vanuit de onderhoudsbegroting is in een viertal gebouwen substantieel groot onderhoud uitgevoerd.

- In de Elout is een nieuw centraal ventilatie systeem aangebracht;
- Op het dak van de P. Oosterleeschool is nieuwe dakbedekking aangebracht (deels in kader van een subsidieaanvraag bij de gemeente Den Haag in kader energie besparende maatregelen);
- Bij de Prinses Ireneschool heeft schilderwerk plaatsgehad en is enkelglas vervangen door isolatieglas;
- In de Ds Karresschool zijn airco's geplaatst in een aantal lokalen op de bovenste etage.

6. Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen

De Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen (SPCP) en SCOH werken nauw samen en profileren zich als 1 organisatie. Om dit te benadrukken wordt voor zowel de interne, als de externe communicatie de naam SCOH Peuterscholen gebruikt. Het bestuur en RvT van beide organisaties bestaat uit dezelfde personen. In dit hoofdstuk is informatie opgenomen over de SPCP. Voor meer informatie wordt verwezen naar het jaarverslag van SPCP. Dat jaarverslag is te vinden op: <http://www.scoh.nl/over-scoh/publicaties>

6.1. Aantal peuters en bedrijfsvoering

Aantal peuters

De bedrijfsvoering van de peuterscholen had dit verslagjaar uiteraard ook last van de coronacrisis. De peuterscholen zijn gesloten geweest in de periode van de intelligente lockdown van 16 maart tot 11 mei 2020. De sluiting heeft invloed gehad op de bezetting van de peuterscholen. Peuters konden niet wennen en dus niet starten bij de peuterscholen. Slechts weinig ouders hebben hun plaatsingsovereenkomsten beëindigd vanwege de sluiting van de peuterscholen. De reden was dat de Belastingdienst en de gemeente de aan de stichting betaalde ouderbijdragen compenseerden aan de ouders. Deze regeling van de overheid duurde tot 8 juni 2020.

Deze regeling heeft er mede voor gezorgd dat de stichting de financiële gevolgen van de lockdown heeft kunnen opvangen.

De bekostiging van de stichting is sinds de harmonisatie in 2018 aanzienlijk complexer geworden en het belang van een goede bezetting in de groepen is toegenomen, omdat niet meer per groep, maar voornamelijk per kind subsidie wordt verkregen. In het verslagjaar is de bezetting nauwlettend gemonitord. In de onderstaande tabel is het verloop van het aantal peuters bij de stichting weergegeven. De aantallen bij 1 oktober 2021 en 2022 zijn prognoses.

aantal peuters	1-10-2018	1-4-2019	1-10-2019	1-4-2020	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022
niet doelgroep	374	278	297	256	267	264	271
doelgroep	417	450	454	482	465	470	455
totaal	791	728	751	738	732	734	726
gewogen totaal (doelgroep x2 en vanaf 1 okt 2020 x2,5)	1.208	1.178	1.205	1.220	1.430	1.439	1.409

Niet alleen het aantal kinderen, maar ook de verhouding tussen doelgroepkinderen met een indicatie en niet-doelgroepkinderen zonder indicatie is van belang. Doelgroepkinderen gaan namelijk 4 dagdelen en niet doelgroep kinderen (meestal) 2 dagdelen naar de peuteropvang. Het aantal doelgroep kinderen is de afgelopen jaren toegenomen en het aantal niet doelgroep kinderen is afgenomen. Uit de tabel blijkt dat het gewogen aantal peuters, waarbij de doelgroepkinderen voor 2 tellen, vanaf 2018 nagenoeg gelijk is gebleven. Vanaf 1 oktober 2020 tellen de doelgroep kinderen voor 2,5 mee, waardoor het gewogen aantal toeneemt. De jaren daarna blijft het aantal naar verwachting ongeveer gelijk.

Wetswijziging 2020

Per 1 januari 2020 is het Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie (VE) gewijzigd. De essentie van de wijziging is de verhoging van het aanbod voorschoolse educatie voor de doelgroepkinderen van 12 uur per week naar 16 uur per week voor kinderen tussen 2,5 en 4 jaar.

De gemeente Den Haag heeft ingestemd met een geleidelijke invoering in 2020. 19 peuterscholen van onze stichting hebben deze verandering van het aanbod voor doelgroepkinderen per 1 augustus doorgevoerd. Na de herfstvakantie volgden de laatste 2 peuterscholen.

Vanaf 1 augustus 2020 gaan de meeste doelgroepkinderen niet 4 dagdelen, maar 5 dagdelen naar de peuterschool. In het gewogen gemiddelde tellen de doelgroepkinderen dan mee voor 2,5. Dit betekent een forse stijging van de inkomsten. Een peuterschool heeft zelfs dit verslagjaar weer een hele peutergroep van 5 dagdelen kunnen openen.

Personeel

De wijziging in het Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie (VE) heeft ook voor het personeel enorme gevolgen gehad. Het werkrooster op alle peuterscholen moest gewijzigd worden, omdat de woensdag op de meeste peuterscholen ook openging. De peuterscholen kregen soms andere openingstijden en de medewerkers andere werktijden en werkdagen. Vanwege deze enorme transitie kwam er formatieruimte. De vacatures, die daardoor ontstonden, konden gelukkig wel vervuld worden. Het aantal fte is toegenomen van 47,5 fte per 1 januari 2020 naar 58,2 fte per 1 januari 2021. Binnen de sector Onderwijs is per 1 oktober 2020 een nieuwe stafmedewerker Jonge Kind aangesteld.

Gevolgen van de coronacrisis

Ten gevolge van de maatregelen van de overheid zijn de peuterscholen 2 maal dicht gegaan in 2020, namelijk van 16 maart tot 11 mei 2020 en van 16 december 2020 tot 8 februari 2021.

Tijdens de eerste lockdown van 16 maart tot 11 mei konden de schooldirecteuren waar nodig een beroep doen op de pedagogisch medewerkers van de peuterscholen voor de noodopvang met uitzondering van de meivakantie. De noodopvang werd veelal georganiseerd samen met de kleuters van de basisschool.

In de tweede lockdown van 16 december 2020 tot 8 februari 2021 zijn de pedagogisch medewerkers wederom ingezet in de noodopvang, met uitzondering van de kerstvakantie. Ouders maakten in de tweede periode aanzienlijk meer gebruik van de noodopvang, dan in de eerste periode.

Zowel de gemeente als het Rijk vergoedt de ouderbijdragen over de periode dat de peuterscholen gesloten zijn geweest. Daarmee was de belangrijkste inkomstenstroom gegarandeerd. Na de eerste lockdownperiode is wel gebleken dat - hoewel de peuterscholen weer open waren - er toch minder ouders hun kind aanmelden op de peuterschool. Gelukkig bleek al snel dat ouders weer vertrouwen kregen om hun kind weer te brengen naar de peuterschool. Mede door de compensatie van de gemeente en het Rijk is het effect van de coronacrisis op de bedrijfsvoering gering in 2020 gering.

Ondernemingsraad

In het verslagjaar heeft de ondernemingsraad een professionaliseringslag gemaakt onder leiding van een (externe) ambtelijk secretaris, die tevens als adviseur de ondernemingsraad helpt bij deze professionalisering.

6.2. Onderwijs en kwaliteit

Peuterscholen

Dit verslagjaar is verder gewerkt aan één van de speerpunten van de strategische beleidsagenda van SCOH, namelijk om de peuterscholen organisatorisch te integreren binnen de basisschool en deze om te vormen tot

de Basisschool 2-12. Het gaat dan vooral om het verplaatsen van de aansturing van peuterscholen naar de schooldirecties.

Verder stond dit verslagjaar in het teken van de projectbegeleiding naar aanleiding van de wijziging van het gemeentelijke Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie (VE) per 1 januari 2020. De praktische uitwerking hiervan heeft veel tijd in beslag genomen. De projectbegeleiding was er met name op gericht om de directeuren, als leidinggevend van de peuterscholen, te ondersteunen in het vormgeven van de transitie. De uitbreiding van het aantal uren voorschoolse educatie voor alleen de doelgroepkinderen van 12 naar 16 uur vraagt een nieuwe manier van organiseren van het onderwijsprogramma aan deze kinderen.

Borgen en verder verhogen van de kwaliteit van VVE tijdens de coronacrisis

Het accent in de kwaliteitsversterking in dit verslagjaar lag op het versterken van het aanbod voor peuters door middel van spelbegeleiding en spelverrijking, dit op basis van ons richtinggevend kader “Spelenderwijs kansen benutten”. De focus van de begeleiding van de coaches en de jaarlijkse scholing was met name hierop gericht.

In de periodes dat de peuterscholen dicht waren hebben de coaches samen met de teams van de peuterscholen een programma gemaakt om ouders thuis te ondersteunen bij de begeleiding van de ontwikkeling van hun kind. De ouders werden gestimuleerd om zelf actief spelmatig aan de slag te gaan met hun kind.

GGD-inspecties

De gemeentelijke inspectie van de GGD stond vanwege de coronacrisis dit jaar vooral in het teken van de naleving van de coronahygiëneregels op de locaties. Verder was de GGD-inspectie gericht op de beoordeling van de wijze waarop de pedagogisch medewerkers in de praktijk werkten aan het sociaal-emotioneel welbevinden van de peuters in deze coronatijd. De GGD heeft de kwaliteit in 2020 op alle peuterscholen als voldoende beoordeeld.

Landelijke Geschillen Commissie

In dit verslagjaar werden er geen geschillen ingediend bij de Landelijke Geschillencommissie Kinderopvang.

7. Nadere informatie Voortgezet Onderwijs

SCOH heeft voornamelijk scholen voor Primair Onderwijs, maar ook 1 school voor Voortgezet Onderwijs. Dat is de praktijkschool de Poort. Vroeger werd dit type onderwijs onder het Primair Onderwijs gerangschikt, maar tegenwoordig maakt het deel uit van het Voortgezet Onderwijs (VO). Veelal zijn VO scholen grote organisaties. Bij de Poort is dat echter niet het geval. De school heeft per 1 oktober 2020 262 leerlingen en is daarmee qua omvang vergelijkbaar met onze scholen voor Primair Onderwijs. Daarom er in dit jaarverslag niet voor gekozen om apart een uitgebreide toelichting te geven op het VO van onze stichting. Voor de algemene informatie wordt verwezen naar wat elders in dit jaarverslag is vermeld voor de SCOH.

Voor wat betreft de Poort is interessant om te vermelden dat de kwaliteit van de school op orde is. De school heeft al jaren een basisarrangement van de inspectie. In 2014 is nieuwbouw gerealiseerd voor de Poort in Duinoord aan de 2e Sweelinckstraat.

In de volgende tabel is de exploitatie van de Poort van 2020 opgenomen.

Exploitatie de Poort

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	verschil	Begroting 2021	verschil
Resultaat	511.606	286.340	584.840	298.499	374.360	-210.480
3 Baten	3.626.332	3.607.709	3.930.137	322.428	3.853.149	-76.988
3.1 Rijksbijdragen	3.314.852	3.419.685	3.647.142	227.458	3.614.909	-32.233
3.2 Gemeente subsidies	199.660	133.090	175.304	42.214	160.740	-14.564
3.5 Overige baten	111.819	54.934	107.690	52.756	77.500	-30.190
4 Lasten	3.114.725	3.321.369	3.345.298	23.929	3.478.789	133.492
4.1 Personeelslasten	2.660.569	2.826.003	2.917.457	91.454	2.984.696	67.239
4.2 Afschrijvingen	88.553	80.973	80.739	-234	78.701	-2.038
4.3 Huisvestingslasten	125.779	148.418	146.976	-1.441	146.850	-126
4.4 Overige lasten	239.825	265.975	200.125	-65.850	268.543	68.418
5 Financiële baten en lasten	-	-	-	-	-	-

Er was in 2020 een positief saldo begroot van €286.000. De realisatie komt uit op €584.000 en daarmee €298.000 hoger dan begroot. De Rijksbaten zijn hoger dan begroot, vooral door indexering van de bekostiging en door een niet begrote subsidie voor inhaalprogramma's als gevolg van Covid-19. De gemeentesubsidies zijn €42.000 hoger dan begroot. Dat komt vooral door niet begrote (ESF) subsidies voor arbeidsmarkttoeleiding PrO. De overige baten zijn €53.000 hoger dan begroot. Dat komt vooral door een niet begrote bijdrage uit het SCOH Innovatiefonds. De lasten zijn in 2019 per saldo nagenoeg gelijk aan de begroting.

De begroting 2021 komt uit op een positief saldo van €374.000,-. Bij de Rijksbaten wordt enerzijds een stijging verwacht door toename van het aantal leerlingen van 256 per 1 oktober 2019 naar 262 per 1 okt 2020. Anderzijds wordt een daling verwacht door het vervallen van eenmalige subsidies. In de lasten is per saldo een toename van €133.000 verwerkt. Dat wordt vooral veroorzaakt door hogere loonkosten. Ook de overige kosten zijn in 2021 hoger begroot dan de realisatie 2020, omdat de overige kosten in 2020 naar verwachting lager waren, doordat door Corona een aantal zaken geen doorgang kon vinden.

8. Gemeentesubsidies

In 2020 heeft SCOH gemeentelijke subsidies ontvangen in het kader van de Haagse Educatieve Agenda 2018-2022 'Ontwikkel kansen in Den Haag'. In de Haagse Educatieve Agenda (HEA) zijn zeven ambities geformuleerd voor de jaren tot en met 2022. Deze ambities zijn vertaald in doelstellingen, waarvan de gemeente, het onderwijsveld en andere partners gezamenlijk hebben vastgesteld dat zij de kern van het Haagse onderwijsbeleid voor de komende periode omvatten. Vier HEA-ambities zijn in het Subsidieoverzicht Onderwijsbeleid 2020 vertaald naar subsidieactiviteiten. Deze ambities passen bij de sectoren waarbinnen SCOH onderwijs biedt (VVE, PO en V(S)O). Voor de bijbehorende doelstellingen is gemeentesubsidie aangevraagd en ingezet. De vier ambities worden hieronder toegelicht.

1. Leren samenleven op school

Scholen, hun maatschappelijke partners en de gemeente bouwen samen verder aan een leeromgeving waarin kinderen en jongeren zich veilig, geaccepteerd en gelijk voelen. Om bij te dragen aan deze ambitie heeft de gemeente een bijdrage beschikbaar gesteld ten behoeve van het structureel maken van een aantal voormalige ID-banen. Tevens zijn voor Haagse basisscholen middelen beschikbaar gesteld om een financiële bijdrage te verlenen voor de loonkosten van conciërges. De brede functie van scholen vraagt om een blijvende inzet van conciërges. SCOH heeft van beide subsidiemogelijkheden in 2020 gebruik gemaakt. Het behoud van ID-banen en conciërges heeft bijgedragen aan een veilig leeromgeving voor de leerkrachten en leerlingen.

2. Voldoende, bewaame en innoverende onderwijsprofessionals

Leerlingen verdienen het allerbeste onderwijs. Daarvoor zijn voldoende en goede leraren cruciaal. De leraar is het fundament voor kwalitatief goed onderwijs. Het lerarentekort is in Den Haag echter van een zodanige omvang dat de kwaliteit van het onderwijs op de tocht staat. SCOH heeft in 2020 met subsidie van de gemeente een leernetwerk urban education opgezet. Het resultaat van dit netwerk is dat leerkrachten en schoolleiders leren van elkaar en innoveren met elkaar rond onderwerpen binnen het thema urban education, met als doel de onderwijskwaliteit te verbeteren. De stedelijke netwerken zijn gericht op kennisdeling, zowel binnen als buiten het netwerk. Daarnaast hebben de SCOH-scholen in 2020 met de subsidie schoolbegeleiding de kwaliteit van het onderwijs en het onderwijsproces is verbeterd en een bijdrage geleverd aan de professionele ontwikkeling van het lesgevend personeel, ondersteunend personeel en/of management.

3. Een brede leer- en ontwikkelomgeving

Een intensieve samenwerking tussen school, opvang, ouders en omgeving vergroot en verbreedt de onderwijs- en ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren. Vandaar dat Den Haag inzet op brede buurtscholen en kindcentra waar leerlingen al hun talenten kunnen ontwikkelen. SCOH onderstreept het belang van de vorming van brede buurtscholen en IKC's. Samenwerking met andere organisaties en met name de doorgaande lijn met de voorschool verrijkt en versterkt de kwaliteit van ons werk en dat is in het belang van ieder kind. Daarnaast bieden wij kinderen extra en/of intensieve leertijd zodat zij achterstanden kunnen inlopen en/of zich breed kunnen ontwikkelen. Activiteiten die daaraan bijdragen zijn: verlengde schooldagactiviteiten, intensivering van

lestijd (schakelklasmodel), inzet van schoolsportcoördinatoren, leerkansenprofiel, cultuureducatie, schoolsportclub en zomerscholen. Alle SCOH-scholen hebben binnen deze ambitie met behulp van gemeentesubsidie in 2020 een stap vooruitgezet. De bovengenoemde activiteiten zijn uitgevoerd en daarmee is er daadwerkelijk een brede leer- en ontwikkelomgeving gerealiseerd, zowel tijdens als na schooltijd.

4. Verminderen administratieve lasten en optimaliseren bedrijfsvoering

De opgave is het verminderen van administratieve lasten door de werkprocessen voor het onderwijsveld te vereenvoudigen en te ondersteunen. SCOH is penvoerder voor het PO-platform en Aanmelden PO.

Alle in 2020 toegekende subsidies zijn ingezet conform het door het bestuur en/of de school ingediende plan en begroting en er is voldaan is aan de specifieke subsidievoorwaarden per activiteit. De inzet van de middelen op de Haagse ambities leidt bij de SCOH-scholen tot verbetering van de kwaliteit van het onderwijs in de breedste zin van het woord.

In verband met de Corona crisis heeft de gemeente den Haag de subsidievoorwaarden in 2020 verruimd. Hierdoor konden bijna alle subsidies volledig verantwoord worden. Alleen de subsidies 'Aanmelden PO' en 'Leren en innoveren in PO netwerken (urban education)' zijn niet volledig uitgegeven, omdat een deel van de activiteiten geen doorgang kon vinden. Met de gemeente is afgesproken dat het overschot van deze subsidies in 2021 uitgegeven mag worden. Als bijlage bij de jaarrekening is een overzicht opgenomen van alle gemeentesubsidies.

9. Algemene gegevens

Inleiding

Dit jaarverslag heeft betrekking op de Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden (SCOH), Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen (SPCP) en de Stichting tot Behartiging van de Belangen van het Christelijk Onderwijs). Gezien de verwevenheid tussen deze 3 stichtingen, bestaat de verplichting tot consolidatie. In de jaarrekening vindt u ook de enkelvoudige jaarrekening, waarin alleen SCOH is opgenomen.

Juridische structuur

De Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden is opgericht in 1843 en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Den Haag onder dossiernummer 41149716. SCOH heeft een ANBI status. Het bevoegd gezag Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden (SCOH) heeft bestuursnummer 70176 en omvat per 31 december 2020 36 scholen (33 brinnummers) voor Primair Onderwijs en 1 school voor Voortgezet Onderwijs (Praktijkschool De Poort). De Primair onderwijs scholen bestaan uit: basisonderwijs (29), speciaal basisonderwijs (3) en speciaal onderwijs (1 cluster 3 school). De scholen staan in Den Haag (36), Rijswijk (1).

Organisatiestructuur en personele bezetting

In de onderstaande tabel is het aantal personeelsleden per 1 januari 2016 – 2021 opgenomen. De cijfers zijn inclusief tijdelijke aanstellingen, maar exclusief vervangingsbetrekkingen. De cijfers zijn exclusief SPCP. Voor de cijfers van SPCP wordt verwezen naar het jaarverslag van SPCP.

Tabel 9.1 functie (in fte's)	1-jan-21	1-jan-20	1-jan-19	1-jan-18	1-jan-17	1-jan-16
directeur	32	36	35	37	33	34
adjunct directeur	15	16	16	19	22	22
leraar LA / L10	323	316	321	329	346	359
leraar LB / L11 (incl IB-ers)	235	244	226	235	239	224
leraar LC / L12	23	14	16	15	13	17
overig (OOP)	178	156	135	134	128	128
totaal (in fte's)	806	782	749	771	780	786
totaal (in aantal)	1.077	1.048	1.009	1.022	1.034	1.032

Per 1 januari 2021 heeft SCOH 1.077 personeelsleden in dienst. Dit komt overeen met 806 fte. Dat is een toename van 25 fte (29 personen) ten opzichte van 1 januari 2020. De totale leerkrachtformatie is per 1 januari 2021 met 7 fte gestegen. Dat komt vooral, doordat meer zij-instromers zijn aangesteld. De toename van het aantal leerkrachten LC/L12 komt doordat de Poort (VO) nog een inhaalslag moest maken in het aantal LC/L12 benoemingen. Dat verklaart ook de daling van het aantal leerkrachten LB/L11.

De toename van het OOP met 22 fte is voor een belangrijk deel te verklaren door een toename van leraarondersteuners van 16 naar 25 fte en door toename van het aantal onderwijsassistenten van 50 naar 55 fte.

De afname van 1 jan 2018 naar 1 jan 2019 wordt vooral veroorzaakt door de overdracht van de Prinsenhof aan Octant per 1 aug 2018 (11 fte, m.n. leraren LB en OOP).

De bovenstaande tabel is exclusief het aantal medewerkers dat via uitzendbureaus wordt ingehuurd. In 2020 is €4,1 miljoen uitgegeven aan uitzendbureaus (€4,8 miljoen in 2019; €5,0 miljoen in 2018). Dit is inclusief de

inhuur in verband met (ziekte)vervangingen. Gemiddeld zijn de kosten per fte (OP en OOP) circa €87.000,- per jaar. Dat betekent circa 47 fte gemiddeld aan uitzendkrachten in 2020.

In de tabel 9.2 is de verdeling per leeftijd weergegeven

Tabel 9.2 Leeftijdverdeling	aantal	%	aantal	%	deeltijd
1-jan-21	fte	totaal	medewerkers	totaal	factor
15-24 jaar	59	7,3%	79	7,3%	0,74
25-34 jaar	180	22,3%	236	21,9%	0,76
35-44 jaar	220	27,2%	305	28,3%	0,72
45-54 jaar	178	22,1%	229	21,3%	0,78
55-64 jaar	167	20,7%	222	20,6%	0,75
65-99 jaar	3	0,4%	6	0,6%	0,51
Totaal	806	100%	1.077	100%	0,75

Het percentage werknemers vanaf 45 jaar is per 1 januari 2021 43,1% (2020 46,3%) gerekend in fte. Gerekend in aantal medewerkers is dat 42,4% (2020 46,6%). Per 1 januari 2019 was dat 49,1%. Per 1 jan 2018 was dat 48,1%. Hierin is dus sprake van een daling ten opzichte van vorig jaar. De daling doet zich vooral voor in de categorie 55-64 jaar. De daling wordt onder meer veroorzaakt, doordat SCOH meer leraarondersteuners en leraren in dienst heeft genomen, die eerder via een payroll of uitzendcontract ingehuurd werden. Dit betreft veelal jongere werknemers.

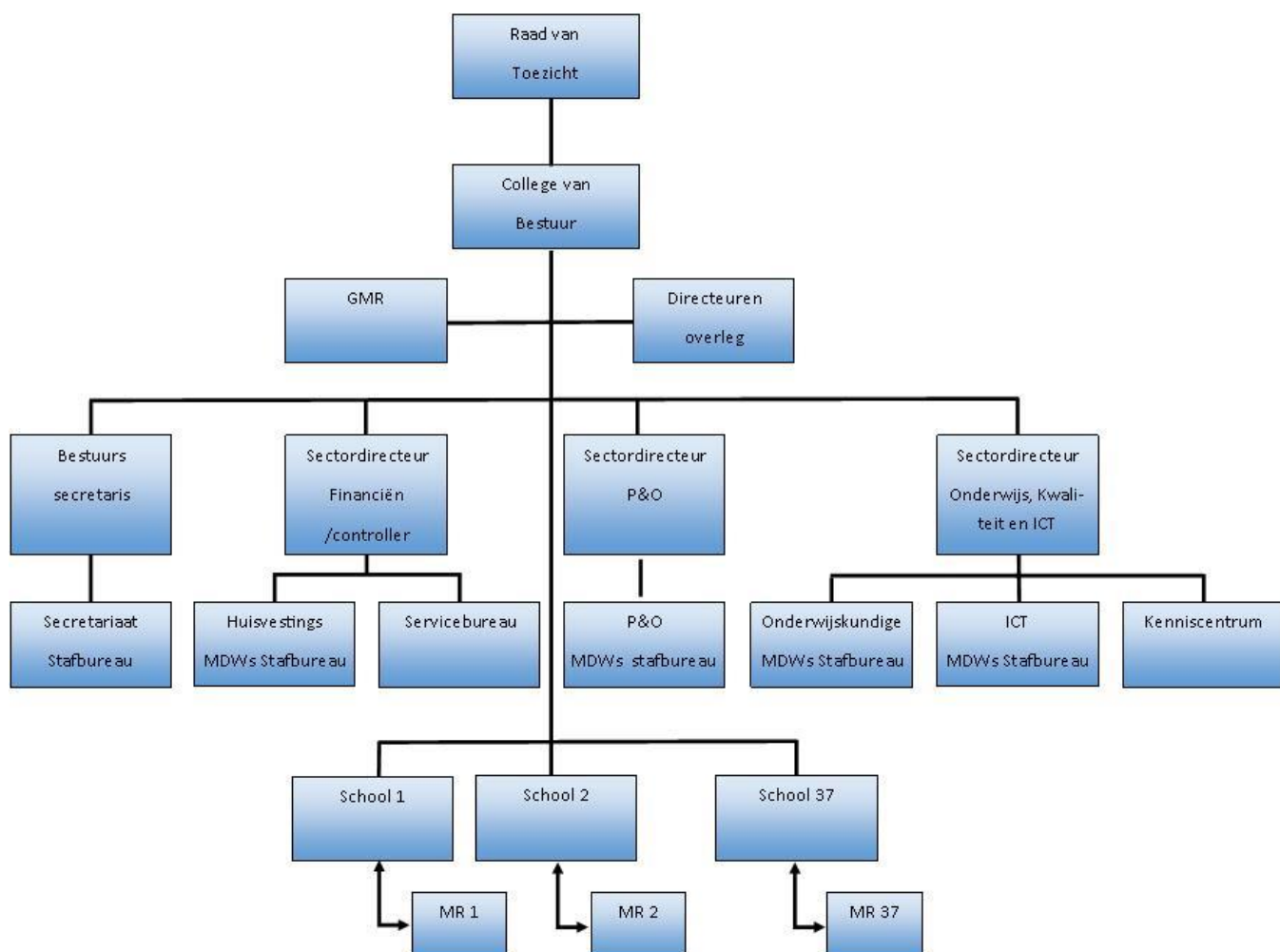
Ook is de deeltijdfactor per leeftijdscategorie weergegeven. Hierin is te zien dat de deeltijdfactor in de leeftijd 35-44 jaar lager ligt, dan de categorieën 25-34 en 45-64 jaar. De totale deeltijdfactor is net als vorig jaar 0,75.

Het percentage 'man' in fte's is 18,6% (2020 18,8%). Gerekend naar het aantal medewerkers is dat 16,6% (2020 16,8%).

Tabel 9.3 man-vrouw verdeling		%		%	deeltijd
1-jan-21	fte	fte	aantal	aantal	factor
vrouw	657	81,4%	898	83,4%	0,73
man	150	18,6%	179	16,6%	0,84
Totaal	806	100%	1.077	100%	0,75

De laatste kolom geeft de deeltijdfactor. Hierbij blijkt dat mannen gemiddeld een hogere werktijdfactor hebben dan vrouwen. Bij vrouwen is deze gelijk aan vorig jaar. Bij mannen is de deeltijdfactor iets gestegen; van 0,83 naar 0,84.

SCOH heeft een professioneel (sinds 1 september 2020 2 hoofdig) college van bestuur (tevens bestuur van SPCP). Daarnaast is een Raad van Toezicht ingesteld. Het College van Bestuur wordt ondersteund door een stafbureau voor de beleidsinhoudelijke ondersteuning en een servicebureau voor de administratieve ondersteuning. Iedere school is vertegenwoordigd in de GMR. Zie verder het organogram.

Bestuurssamenstelling en samenstelling Raad van Toezicht

Het bestuur is als volgt samengesteld:

- Gerard van Drielen, voorzitter van het College van Bestuur
- Joke Snippe, lid bestuur (per 1 september 2020)

Leden van de Raad van Toezicht:

- Jan Schinkelshoek (voorzitter)
- Marcus van Spronsen RA (tot 31 december 2020)
- Ruth van Werven
- Karel van den Boogaard
- Jannie van den Hul-Omta
- Els Verhoef
- Arnoud Pijls (vanaf 1 januari 2021)

Ontwikkeling in aantal leerlingen

Zoals uit tabel 9.4 blijkt, wordt bij SCOH per 1 oktober 2020 aan 9.829 leerlingen onderwijs gegeven.

Tabel 9.4 aantal leerlingen		telling op 1 oktober						achterstands-score	Prognose op 1 okt.			
school		BRIN	2016	2017	2018	2019	2020	2020	2021	2022	2023	2024
1	De Elout	05 OL	256	261	247	256	252	58	252	252	252	252
2	Bavinckschool	07 YO	214	212	218	224	232	-	231	231	231	231
3	Vroondaal	16 WH	159	104	173	268	343	-	446	506	520	520
4	Prof.Mr. A. Anemaschool	16 XN	399	406	423	415	410	1.233	415	415	415	415
5	Ds. W.E. den Hertogschool	16 ZP	284	314	328	323	310	169	303	293	278	278
6	De Ark	17 PB	430	427	408	400	363	177	355	355	355	355
7	Prinsehaghe	17 PQ	214	204	195	193	189	383	189	189	189	188
8	Waalse Louise de Colignyschool	17 QF	181	169	145	151	121	221	100	100	125	130
9	Oranje Nassauschool	17 RI	273	281	278	282	297	-	296	317	341	331
10	O.G. Heldringschool	17 RV	413	426	425	416	412	-	418	420	424	434
11	Van Hoogstratenschool	17 SI	178	164	163	139	139	60	130	130	130	130
12	Comenius	17 SU	180	195	181	180	170	717	170	170	170	170
13	Da Costaschool Hollander	17 TD	225	219	219	218	213	-	206	205	200	200
14	De Spiegel	17 TD	285	254	237	227	222	-	246	246	246	246
15	Leyenburg	17 TN	549	530	516	495	481	370	500	500	495	500
16	Ds. D.A. van den Bosch	17 TT	250	245	249	257	264	759	256	260	263	264
17	P. Oosterleeschool	17 TY	407	374	355	361	344	1.255	360	350	350	350
18	Dr. J.A. Gerth van Wijkschool	17 UD	295	331	330	339	350	524	355	360	365	365
19	De Vliermeent	17 VA	409	405	406	417	423	-	420	420	420	420
20	Ds. D.J. Karresschool	17 XC	292	304	296	279	274	369	270	268	264	260
21	Paul Krugerschool	17 YA	176	175	166	174	193	585	188	184	180	177
22	De Ontmoeting	17 YO	175	197	206	203	202	448	212	213	214	214
23	Jan van Nassauschool	17 YY	322	356	370	386	410	437	430	440	450	450
24	Prinses Ireneschool	17 ZH	211	211	212	200	177	653	177	177	177	177
25	Meester Schabergschoon	17 ZM	142	145	148	149	134	519	140	140	140	140
26	Dr.M.M. den Hertogschool	17 ZS	203	182	164	171	175	333	178	183	188	192
27	De Horizon	17 ZZ	326	351	352	335	328	352	331	335	343	343
28	De Vuurtoren	19 TA	197	190	185	196	176	200	172	174	174	174
29	De Oranjeschool	19 VH	312	310	305	334	351	294	300	300	300	300
30	De Meerpaal	19VH	171	176	173	165	168	152	164	164	164	164
31	De Gantel - Mijlpaal	26 AZ	431	443	436	454	448	-	450	450	450	450
32	De Gantel - Waterlelie	26 AZ	430	427	440	433	429	-	432	432	432	432
Totaal Basisonderwijs			8.989	8.988	8.949	9.040	9.000	10.268	9.092	9.179	9.245	9.252
verschil met instandhoudingsnorm*			834	834	792	888	847		649	740	805	813
33	Koetsveldschool (SO)	02 GA	201	195	200	206	214		212	212	212	212
34	Het Mozaïek (SBO)	16 RC	86	95	91	97	98		98	98	98	98
35	De Springplank (SBO)	18 XS	140	149	152	159	147		154	154	154	154
36	Rehobothschool (SBO)	19 HH	82	96	102	101	108		112	114	116	116
37	De Prinsenhof (SBO)	19 PQ	97	95	0	0	0		0	0	0	0
Totaal S(B)O			606	630	545	563	567		576	578	580	580
Totaal Primair Onderwijs			9.595	9.618	9.494	9.603	9.567		9.668	9.757	9.825	9.832
38	De Poort (VO)	07 MZ	220	231	252	256	262		250	245	245	245
TOTAAL SCOH			9.815	9.849	9.746	9.859	9.829		9.918	10.002	10.070	10.077

* aantal leerlingen+3% - aantal basisscholen*290 (1 aug 2021 verzelfstandiging Waterlelie; dan 30 basisscholen).

Het aantal leerlingen is met 30 leerlingen gedaald ten opzichte van het jaar ervoor. Het basisonderwijs daalt met 40 leerlingen. De grootste stijging wordt veroorzaakt door Vroondaal (toename van 75 leerlingen). Aan de andere kant zijn er 4 scholen die te kampen hebben met een daling van meer dan 20 leerlingen. Het speciaal basisonderwijs daalt met 4 leerlingen. De Koetsveld (SO) stijgt met 8 leerlingen. De Poort (praktijkschool; VO) stijgt met 6 leerlingen. In tabel 3.1 zijn de leerlingaantallen per school opgenomen.

De prognose is gebaseerd op de prognose van de schooldirecties van onze scholen. Naar verwachting zal het aantal leerlingen per 1 oktober 2021 circa 89 hoger zijn dan per 1 oktober 2020. Naar verwachting zal ook de jaren daarna sprake zijn van een kleine stijging van het aantal basisschool-leerlingen. De groei wordt de komende jaren vooral bij Vroondaal verwacht. Het is de verwachting dat het aantal leerlingen in het S(B)O en VO stabiel blijft de komende jaren. De prognose van de gemeente Den Haag laat de komende jaren een lichte stijging in het aantal leerlingen zien.

Per 1 oktober 2020 was er bij SCOH een verschil tussen het gerealiseerd aantal leerlingen en de prognose van de schooldirecties van -1,7% (realisatie was lager dan prognose). In 2019 was dat -0,3%. In 2018 was dat verschil -1,7%.

Het aantal leerlingen vormt de basis voor de bekostiging, maar ook voor de opheffingsnorm is het totaal aantal basisschoolleerlingen van groot belang. Onder de SCOH basisscholen is door de jaren heen altijd sprake van één of meerdere scholen die zich onder de opheffingsnorm van 200 leerlingen bevinden. In geval een school zich 3 jaar lang op de wettelijke teldatum van 1 oktober van een jaar onder de opheffingsnorm bevindt, houdt de bekostiging van deze school op en dient de school te worden opgeheven. De wet biedt echter de mogelijkheid aan schoolbesturen om scholen onder de opheffingsnorm in stand te houden in geval het gemiddeld aantal leerlingen van alle scholen van dat bestuur boven een bepaald aantal uitkomt. In het geval van SCOH is dat 290 leerlingen. De marge met de opheffingsnorm is per 1 oktober 2020 847 leerlingen. Dit betekent dat als het aantal basisschoolleerlingen met meer dan 847 leerlingen daalt, er een school gesloten moet worden. Het is daarom van groot belang dat alle scholen zoveel mogelijk leerlingen aannemen. Daar waar dit leidt tot ruimtegebrek in de schoolgebouwen, wordt in overleg tussen school en bestuur naar oplossingen gezocht.

Per 1 oktober 2021 daalt de marge met de instandhoudingsnorm naar 649 leerlingen. Dat komt doordat de school de Waterlelie per 1 augustus 2021 verzelfstandigd wordt. Hierdoor heeft SCOH niet langer 29, maar 30 formele basisscholen (brinnummers). De instandhoudingsnorm van 290 leerlingen per school moet dus vanaf 2021 met 30 worden vermenigvuldigd.

Onderwijsachterstanden

De achterstandsscores die in de tabel 9.4 worden genoemd, zijn onderdeel van het nieuwe onderwijsachterstanden beleid. De achterstandsbekostiging van scholen wordt niet langer gebaseerd op de gewichten van leerlingen, maar op de achterstandsscores. Deze scores worden door het CBS per school berekend op grond van de volgende kenmerken: het opleidingsniveau en de herkomst van ouders, of ouders in de schuldsanering zitten, de verblijfsduur van moeders in Nederland en het gemiddelde opleidingsniveau van moeders op school. Deze scores drukken de verwachte onderwijsachterstand op scholen uit. Een school ontvangt circa 579 euro per achterstandsscore. Dus hoe hoger de score, hoe hoger de subsidie onderwijsachterstandenbeleid. De totale achterstandsscore (10.268) is in 2020 met 2,3% gedaald ten opzichte van 2019. Daar staat tegenover dat het bedrag per achterstandsscore is gestegen van 525 naar 579 euro, als gevolg van indexering.

Per 1 augustus 2019 is de nieuwe onderwijsachterstandenregeling ingevoerd. Aangezien de achterstandsscores buiten SCOH om (door het CBS) worden vastgesteld, zorgt dat voor minder administratieve lasten. Daarnaast behoort het risico op het maken van fouten in de gewichtenbepaling tot het verleden.

De nieuwe regeling pakt gunstig uit voor SCOH. SCOH ontvangt op basis van de oude regeling circa €4,0 miljoen en bij de nieuwe regeling circa €5,9 miljoen en gaat er dus circa €1,9 miljoen op vooruit. Het effect verschilt overigens wel sterk per school. Er geldt een overgangsregeling. Hierdoor is het positieve effect de eerste jaren lager. SCOH kiest ervoor om de middelen voor onderwijsachterstanden (net als bij de oude gewichtenregeling) niet her te verdelen over de scholen, maar de berekeningswijze van DUO (CBS) aan te houden. De indruk

bestaat dat de nieuwe regeling beter recht doet aan de werkelijke achterstanden dan de oude regeling. Besluitvorming over de verdeling van onderwijsachterstandsmiddelen maakt onderdeel uit van de besluitvorming in het kader van de financiële richtlijn van SCOH. Zie hierover meer in de volgende paragraaf.

Scholen maken ieder eigen keuzes over de wijze waarop de onderwijsachterstandsmiddelen worden ingezet, op een wijze die past bij het eigen schoolbeleid en schoolpopulatie. De belangrijkste doelen waarop de middelen voor onderwijsachterstanden worden ingezet zijn: klassenverkleining en meer handen in de klas (veelal onderwijsassistenten).

Allocatie van middelen

Door de minister is allocatie van middelen aangewezen als thema, waarover specifiek wordt toegelicht in het bestuursverslag. SCOH heeft als uitgangspunt dat de middelen worden toegekend aan de scholen op basis van de berekeningswijze van de subsidiegever. Er vindt dus geen herverdeling plaats. Wel dragen scholen een vast percentage van hun jaarlijkse baten af om bovenschoolse kosten te betalen. Dat zijn bijvoorbeeld kosten voor: stafbureau, personeels- en salarisadministratie, gebouwonderhoud, bovenschoolse scholingskosten en kenniscentrum. Ook kosten die een groot effect hebben op de exploitatie van een school, zonder dat de school daar iets aan kan doen, worden bovenschools verrekend. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om: ziektevervanging, duurzame inzetbaarheid (BAPO), ouderschapsverlof, groei in aantal leerlingen, interim management op scholen. Daarnaast is er bovenschools een budget beschikbaar voor knelpunten. Indien scholen om bijzondere redenen niet uit kunnen komen met hun budget, kan daar aanspraak op gemaakt worden. Deze bijdragen uit de knelpuntenpot worden jaarlijks na de begrotingsbesprekingen door het bestuur vastgesteld.

Scholen mogen een exploitatieoverschot behouden in eigen schoolreserves. Eventuele tekorten moeten ook uit deze reserves gedekt worden. Jaarlijks dragen scholen een percentage van hun reserves af ter dekking van bovenschoolse kosten (3% in 2020) en voor het Innovatiefonds van SCOH (1,3% in 2020). Door een percentage van de reserves te nemen, dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten en heeft dit geen invloed op de jaarlijkse exploitatie.

De af te dragen percentages van de baten en af te dragen percentages van de reserves worden jaarlijks opnieuw vastgesteld aan de hand van de meerjarenbegroting. De percentages zijn vastgelegd in de financiële richtlijn. Deze wordt ter advisering voorgelegd aan de schooldirecteuren en aan de GMR. Daarna stelt het bestuur deze richtlijn en daarmee de percentages vast.

De kosten van het stafbureau waren in 2020 €1,7 miljoen. In 2019 heeft SCOH een benchmark onderzoek laten uitvoeren naar de omvang van het stafbureau. De conclusie hiervan was dat het stafbureau, gezien de grootte van SCOH, beperkt van omvang is. Deze rapportage is gedeeld met de GMR.

10. Financieel beleid

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2020 en 2019. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans. De onderstaande cijfers hebben betrekking op de SCOH, Stichting Belangenbehartiging en de Stichting PC Peuterspeelzalen (SPCP). Gezien de verwevenheid tussen deze 3 stichtingen, bestaat de verplichting tot consolidatie. In de jaarrekening vindt u ook de enkelvoudige jaarrekening, waarin alleen de SCOH is opgenomen.

Tabel 10.1 Balans

Activa	31-dec-20	31-dec-19	Passiva	31-dec-20	31-dec-19
1.1 Immateriële vaste activa	-	-	2.1 Eigen vermogen	38.302.489	37.182.313
1.2 Materiële vaste activa	11.971.638	10.491.677	<i>waarvan privaat vermogen</i>	19.870.919	18.932.255
1.3 Financiële vaste activa	13.872.294	13.140.508	2.2 Voorzieningen	3.758.232	3.045.778
Vaste activa	25.843.932	23.632.186			
1.4 Voorraden	-	-	2.3 Langlopende schulden	34.342	-
1.5 Vorderingen	6.751.597	8.402.440	2.4 Kortlopende schulden	10.382.728	8.094.780
1.6 Effecten	409.196	912.225			
1.7 Liquide middelen	19.473.067	15.376.019			
Vlottende activa	26.633.860	24.690.684			
Totale Activa	52.477.792	48.322.870	Totale Passiva	52.477.792	48.322.870

Toelichting op de balans

Activa

De materiele vaste activa bestaan voornamelijk uit: gebouwen, inventaris en leermiddelen. SCOH heeft geïnvesteerd in multifunctionele accommodaties (MFA). Deze zijn grotendeels gefinancierd door de gemeente Den Haag. Het restant is gefinancierd door de stichting Belangenbehartiging. Dit bedrag is als materiele vaste activa opgenomen op de balans van SCOH. De boekwaarde van de MFA per 31 dec 2020 is €0,6 miljoen en € 0,7 miljoen per 31 december 2019. De afname komt door afschrijvingen op de MFA. In 2020 heeft de stichting Belangenbehartiging een bedrag van €0,4 miljoen geïnvesteerd in voorfinanciering van extra lokalen voor de Anema school. Dit wordt net als de MFA investeringen via verhuurinkomsten terugbetaald. Daarnaast heeft de stichting Belangenbehartiging ten behoeve van de Waterlelie een gebouw aan de Oostergosingel aangekocht voor een bedrag van €0,5 miljoen. De boekwaarde van de gebouwen is €2,0 miljoen per 31 december 2020.

De overige materiële vaste activa is gestegen ten opzichte van 2019 met circa €0,4 miljoen, waardoor de boekwaarde per 31 december 2020 €10,0 miljoen bedraagt. De toename is vooral veroorzaakt door extra investeringen in ICT.

De financiële vaste activa hebben voornamelijk betrekking op de Stichting Belangenbehartiging. Het gaat hier niet om publieke, maar om private middelen. De financiële vaste activa zijn met €0,7 miljoen gestegen. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt door positieve koersresultaten op de aandelen van de stichting Belangenbehartiging.

De vorderingen zijn circa €1,7 miljoen lager dan vorig jaar. Voor €2,1 miljoen heeft de afname betrekking op vorderingen op de gemeente Den Haag in verband met nieuwbouwprojecten. Deze vordering is gedaald van €3,1 miljoen naar €0,9 miljoen. Een andere belangrijke post is de vordering op UWV in verband met de teruggave van betaalde transitievergoedingen. Deze vordering is gedaald van circa €0,7 miljoen naar €0,2 miljoen, doordat UWV de transitievergoedingen in 2020 heeft terugbetaald. De vorderingen op de Rijksoverheid en gemeente in verband met nog te ontvangen subsidies, zijn toegenomen. Per saldo is sprake van een afname van de vorderingen met €1,7 miljoen, waardoor de totale vorderingen €6,8 miljoen bedragen per 31 december 2020.

Onder de effecten is het deel van de obligaties van de Stichting Belangenbehartiging opgenomen, dat een looptijd heeft van minder dan 1 jaar. Het betreft hier private middelen.

De liquide middelen zijn ongeveer €4,1 miljoen hoger dan vorig jaar. Dat komt vooral door het positieve resultaat van 2020 en de afname van de vorderingen.

Passiva

Het eigen vermogen is met circa €1,1 miljoen toegenomen door het positieve resultaat van 2020. Het resultaat is opgebouwd uit een positief resultaat van €0,7 miljoen van de Stichting Belangenbehartiging, een resultaat van €0 van de SPCP en een positief resultaat van €0,4 miljoen van SCOH.

Het eigen vermogen van €38,3 miljoen heeft voor €15,5 miljoen betrekking op de Stichting Belangenbehartiging, €0,5 miljoen op de Stichting PC Peuterspeelzalen en voor €22,3 miljoen op SCOH. Van deze €22,3 miljoen heeft €3,9 miljoen betrekking op private reserves, €1,1 miljoen betrekking op publieke bestemmingsreserves en €17,4 miljoen betrekking op publieke algemene reserves. Van deze €17,4 miljoen heeft €14,9 miljoen betrekking op reserves van de scholen en €2,5 miljoen betrekking op bovenschoolse reserves.

De voorzieningen betreffen de voorziening voor jubilea, de voorziening langdurig zieken en een voorziening voor gebouwonderhoud. De voorziening jubilea is nagenoeg gelijk gebleven en bedraagt €0,7 miljoen. De voorziening langdurig zieken is in 2018 nieuw gevormd. Deze voorziening is voor de loonkosten van langdurig zieke medewerkers, voor zover SCOH de kosten niet terugontvangt van andere instanties. De voorziening bedraagt €0,1 miljoen per 31 december 2020. Er is geen voorziening duurzame inzetbaarheid, aangezien er geen mensen binnen de organisatie zijn die uren sparen in het kader van duurzame inzetbaarheid.

De voorziening gebouwonderhoud is in 2020 met €0,7 miljoen toegenomen en bedraagt €3,0 miljoen. De basis van deze voorziening is de meerjaren onderhoudsplanning (MOP), die begin 2019 is opgesteld. Jaarlijks wordt deze MOP geactualiseerd.

De wijze waarop de voorziening groot onderhoud tot stand moet komen, is onderwerp van discussie tussen de accountants, de PO Raad en het ministerie van OCW. De accountants stellen dat de huidige wijze waarop veruit de meeste organisaties in het primair onderwijs (en ook SCOH) de voorziening bepalen, niet aan de regels voor

de jaarverslaggeving voldoet. Het ministerie heeft een werkgroep geformeerd om dit te onderzoeken. De voorstellen van de werkgroep zijn inmiddels bekend en zijn onder andere: a. schoolbesturen zouden de verwerking in de jaarrekening aan moeten passen conform de zienswijze van de accountants, b. geef schoolbesturen te tijd om deze aanpassingen te doen (tot 2023) en c. kom tot een scherpe definitie van groot onderhoud en leg dat vast in wet- en regelgeving.

Naar verwachting zal binnenkort duidelijk worden hoe de regelgeving er precies uit komt te zien en zal de PO raad met een model komen voor de verwerking.

SCOH heeft berekend wat de gevolgen zijn voor de hoogte van de voorziening indien overgegaan moet worden naar de methode die de accountants voorstaan. De voorziening zou dan €10,8 miljoen moeten bedragen. Dat betekent een eenmalige dotatie aan de voorziening gebouwonderhoud van €7,8 miljoen. Daarmee daalt dan het eigen vermogen van de stichting. Dit heeft grote gevolgen voor het eigen vermogen en de kengetallen (vooral het weerstandsvermogen) in de hele sector Primair Onderwijs. Het weerstandsvermogen van SCOH zou nog wel boven de ondergrens blijven. Voor het jaarlijks uit te voeren onderhoud en de liquide middelen die hiervoor nodig zijn, heeft het geen gevolgen. Aangezien de definitie van groot onderhoud ook nog aangepast zal gaan worden, is de verwachting dat er minder onder groot onderhoud gaat vallen en meer verschuift naar investeringen. Daarom zal naar verwachting de uiteindelijk te vormen voorziening groot onderhoud niet op €10,8 miljoen uitkomen, maar ergens tussen de huidige voorziening van €3,0 miljoen en het berekende bedrag van €10,8 miljoen uitkomen.

De kortlopende schulden zijn met € 2,3 miljoen toegenomen tot €10,4 miljoen. De grootste posten zijn: crediteuren, loonheffing en vakantiegeld. De toename is vooral veroorzaakt door vooruit ontvangen subsidies voor inhaalprogramma's in verband met corona en noodplannen lerarentekort. Onder punt 2.4 in de jaarrekening kunt u een verdere specificatie van de kortlopende schulden vinden.

Analyse van het resultaat

De begroting van 2020 liet een negatief resultaat zien van €0,4 miljoen. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat van €1,1 miljoen. Het resultaat is opgebouwd uit een positief resultaat van €0,7 miljoen van de Stichting Belangenbehartiging, een resultaat van €0 van de SPCP en een positief resultaat van €0,4 miljoen van SCOH. Het resultaat van 2019 was €3,6 miljoen positief.

Het verschil tussen de begroting en realisatie wordt voor een groot deel veroorzaakt door niet te voorziene zaken, zoals het koersresultaat van de stichting Belangenbehartiging, extra subsidies voor inhaalprogramma's in verband met wegwerken leerverlies vanwege de coronacrisis, G5 subsidie voor zij-instromers en een eenmalige verhoging van de basisondersteuning door het samenwerkingsverband.

In tabel 10.2 staat een specificatie van de baten en lasten en een vergelijking met de begroting en met het voorgaande boekjaar. De belangrijkste verschillen worden toegelicht.

Tabel 10.2 Staat van baten en lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	verschil	Realisatie 2019	verschil
3. Baten					
3.1 Rijksbijdragen	73.688.127	69.395.000	4.293.127	69.887.643	3.800.483
3.2 Gemeentesubsidies	9.016.881	8.850.000	166.881	8.167.578	849.302
3.5 Overige baten	2.989.520	3.186.000	196.480-	3.251.827	262.307-
totaal baten	85.694.527	81.431.000	4.263.527	81.307.048	4.387.479
4. Lasten					
4.1 Personeelslasten	70.912.707	67.729.000	3.183.707	64.891.076	6.021.631
4.2 Afschrijvingen	2.262.306	2.357.000	94.694-	2.012.211	250.095
4.3 Huisvestingslasten	5.727.952	5.671.000	56.952	5.947.770	219.818-
4.4 Overige lasten	6.702.742	6.415.000	287.742	6.797.064	94.323-
totaal lasten	85.605.706	82.172.000	3.433.706	79.648.121	5.957.585
Saldo baten en lasten	88.821	740.000-	829.821	1.658.927	1.570.106-
Financiële baten en lasten	1.031.358	340.000	691.358	1.933.472	902.114-
Resultaat	1.120.179	400.000-	1.521.179	3.592.399	2.472.220-

Toelichting op de staat van baten en lasten

Het verschil tussen realisatie en begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door:

1. De Rijksbaten zijn ca €4,3 miljoen hoger dan begroot. Dat komt vooral door:
 - a. De indexering 2020 is met de regeling van 27 augustus 2020 bekend gemaakt en toegevoegd aan de baten. De indexering is circa €2,2 miljoen hoger dan begroot.
 - b. De subsidie onderwijs achterstandenbeleid is €0,5 miljoen hoger dan begroot.
 - c. De subsidie werkdrukverlaging per 1 aug 2020 is verhoogd van 225 naar 251 euro per leerling. Dat was ten tijde van het maken van de begroting nog niet bekend. Dit zorgt voor circa €0,1 miljoen extra baten.
 - d. De arrangementen en basisondersteuning van het samenwerkingsverband zijn circa €0,5 miljoen hoger dan begroot.
 - e. De overige Rijkssubsidies zijn circa €1,0 miljoen hoger dan begroot.
 - i. Hiervan is circa €0,4 miljoen in verband met de niet begrote subsidie voor inhaalprogramma's in verband met wegwerken leerverlies vanwege de coronacrisis.
 - ii. Verder is in de baten een G5 subsidie voor zij-instromers verwerkt van €0,2 miljoen
 - iii. Daarnaast zijn de subsidies voor groei van aantal leerlingen en subsidies zij-instromers (reguliere subsidie van 20.000 per zij-instromer) hoger dan begroot.
2. De gemeentesubsidies zijn circa €0,2 miljoen hoger dan begroot. Dat komt vooral door niet begrote subsidies voor de Poort en Koetsveldschool voor ESF en impuls banenkansen en door meer subsidie voor Stip banen (meestal zijn dit conciërge banen).
3. De overige baten zijn circa €0,2 miljoen lager dan de begroting. De belangrijkste posten hierin zijn:

- a. Ouderbijdragen scholen zijn €0,4 miljoen lager. Dit wordt veroorzaakt doordat ouders minder hebben betaald aan ouderbijdragen en overblijfkosten door de coronacrisis.
- b. Verhuurinkomsten €0,1 zijn miljoen hoger;
4. De personeelslasten zijn €3,2 miljoen hoger dan begroot. De belangrijkste posten hierin zijn:
 - a. Eenmalige betaling conform de cao in februari 2020 (€1,8 miljoen). De subsidie om deze eenmalige uitkering te bekostigen, is in 2019 al in de baten geboekt.
 - b. Hogere loonkosten (€1,6 miljoen). Dit betreft vooral de verhoging van de lonen met 4,5% per 1 januari 2020 conform de nieuwe cao. In de begroting was rekening gehouden met 2,5%.
 - c. Lagere kosten voor nascholing (€0,3 miljoen). Dit wordt voor circa €0,2 miljoen veroorzaakt door het niet doorgaan van de SCOH studiedag in september 2020.
5. De afschrijvingskosten zijn iets lager dan begroot (€0,1 miljoen). Dat komt vooral door minder investeringen in lesmethodes dan begroot. Er wordt steeds vaker gekozen voor digitale methodes met daarbij jaarlijkse licentiekosten. Deze kosten zijn opgenomen in de jaarlijkse exploitatie en niet in de materiele vaste activa en leidt dus tot lagere afschrijvingskosten.
6. De huisvestingslasten zijn per saldo ongeveer gelijk aan de begroting. Hierbij is enerzijds sprake van lagere uitgaven bij de stichting Belangenbehartiging (circa €0,3 miljoen), doordat de kosten van een aantal projecten lager waren dan begroot en door het doorschuiven naar 2021 van de verbouwing van de woning bij de school de Vliermeent. Anderzijds is sprake van hogere huisvestingskosten bij SCOH (€0,4 miljoen), die vooral veroorzaakt worden door hogere kosten voor gebouwonderhoud.
7. De grootste posten binnen de overige lasten zijn: lesmateriaal, licenties, jaarlijkse kosten ict en bijzondere activiteiten, zoals bijvoorbeeld schoolreisjes. De overige lasten zijn in 2020 circa €0,3 miljoen hoger dan begroot. Dat is een saldo van een aantal posten, waarvan de belangrijkste zijn:
 - a. Toename advieskosten, onder andere door inzet van een coronateam;
 - b. Toename licentiekosten als gevolg van digitalisering van het onderwijs;
 - c. Daling bijzondere activiteiten, doordat veel activiteiten als gevolg van corona maatregelen, niet door zijn gegaan;
 - d. Toename ambulante begeleiding als gevolg van meer arrangementen voor passend onderwijs;
 - e. Toename huishoudelijke kosten als gevolg van corona maatregelen.
8. De financiële baten en lasten zijn €0,7 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door een positief koersresultaat op de beleggingsportefeuille van de stichting Belangenbehartiging. De baten waren begroot op een rendement van 3% (€0,4 miljoen). Er is een positief rendement gerealiseerd van €1,1 miljoen. Hiervan is €0,8 miljoen veroorzaakt door een positief koersresultaat. De overige financiële baten zijn vooral dividend en renteopbrengsten. De financiële lasten zijn circa €0,1 miljoen.

De verschillen tussen het jaar 2020 en 2019 kennen veelal dezelfde verklaring als hiervoor bij de verschillen tussen begroting en realisatie 2019 zijn genoemd. Enkele aanvullende verklaringen zijn:

- De gemeentesubsidies zijn €0,8 miljoen hoger dan in 2019. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt door:
 - De subsidie schoolbegeleiding werd in 2019 in uren beschikbaar gesteld en in 2020 in geld (€0,5 miljoen);
 - Hogere gemeentesubsidie voor SPCP (€0,3 miljoen). Dat komt, doordat per september 2020 de uren peuterspeelzaalwerk omhoog gegaan zijn (5 dagdelen i.p.v. 4 dagdelen voor doelgroep kinderen) en dus ook de gemeentelijke subsidie peutersoelag hoger is geworden.
- Financiële baten en lasten zijn in 2020 €0,9 miljoen lager dan in 2019. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in 2019 sprake was van een hoger koersresultaat dan in 2020 op de beleggingsportefeuille van de stichting Belangenbehartiging.

In de jaarrekening is in het hoofdstuk 'toelichting op de staat van baten en lasten' een verdere specificatie van de exploitatierekening opgenomen.

Kengetallen

In de tabellen in deze paragraaf vindt u diverse kengetallen van de SCOH. In de eerste tabel zijn de kengetallen bij de geconsolideerde jaarrekening opgenomen, dus inclusief de stichting peuters en belangenbehartiging. In de daarop volgende tabellen zijn alleen de kengetallen van SCOH opgenomen. Ook zijn signaleringswaarden en benchmark gegevens opgenomen. Dit model is overgenomen van de PO-raad.

Kengetallen geconsolideerd

1. Financiële kengetallen	signalering	2016	2017	2018	2019	2020
solvabiliteit 2: (EV + voorz) / TV	< 30%	79%	81%	81%	83%	80%
liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,7	2,8	2,8	3,1	2,6
weerstandvermogen: EV / totale baten	5% - 20%	51%	47%	43%	45%	44%
rentabiliteit	<-10%	-1,5%	-0,6%	-1,9%	4,3%	1,3%
rentabiliteit (3 jaars gemiddelde)	<0%	0,5%	0,2%	-1,3%	0,7%	1,3%

De solvabiliteit van SCOH is zeer goed en ligt ruim boven de signaleringswaarde. Dat komt doordat er weinig zogenoemd vreemd vermogen in de stichting aanwezig is.

Het weerstandvermogen is het eigen vermogen gedeeld door de totale baten. Voorgaande jaren werd een iets andere definitie gehanteerd, maar deze is aangepast om aan te sluiten bij de definitie van de Onderwijsinspectie. Het weerstandvermogen ligt ruim boven de signaleringswaarden. Dat wordt voor een belangrijk deel verklaard, doordat het private vermogen van de stichting Belangenbehartiging hierin is meegenomen.

De rentabiliteit geeft de winstgevend aan. Na een aantal jaren waarin de stichting met een negatief exploitatie saldo heeft gedraaid, is er in 2019 en 2020 weer een positief resultaat. Het 3 jaargemiddelde is hierdoor ook weer positief geworden. Het is een bewuste keuze van SCOH geweest om met een negatief resultaat te draaien en het eigen vermogen te laten dalen, om zodoende deze middelen in te zetten voor het onderwijs.

Door het private vermogen van de stichting Belangenbehartiging komen een aantal van de geconsolideerde ratio's beduidend hoger uit, dan wanneer alleen naar SCOH wordt gekeken (enkelvoudige ratio's). Om een beeld te geven van alleen de scholenstichting, worden hieronder de enkelvoudige kengetallen gepresenteerd.

Kengetallen enkelvoudig (alleen SCOH)

1. Financiële kengetallen	signalering	2016	2017	2018	2019	2020
solvabiliteit 2: (EV + voorz) / TV	< 30%	70%	72%	73%	75%	70%
liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,6	2,7	2,8	3,0	2,6
weerstandvermogen: EV / totale baten	5% - 20%	31%	29%	26%	28%	27%
rentabiliteit	<-10%	-2,6%	-0,9%	-0,4%	3,0%	0,5%
rentabiliteit (3 jaars gemiddelde)	<0%	-0,5%	-0,4%	-1,2%	0,6%	1,0%

Het weerstandvermogen van SCOH, zonder de stichting Belangen behartiging, is nog steeds hoger dan de signaleringswaarde. Maar op het moment dat de gewijzigde methode van berekenen van de voorziening huisvesting ingevoerd wordt (zie de toelichting op de voorzieningen bij de balans), zal deze aanzienlijk dalen (mogelijk zelfs halveren).

2. Exploitatiekenngetallen	benchmark	2016	2017	2018	2019	2020
rijksbijdragen / totale baten	93,5%	88,4%	88,3%	87,6%	89,2%	89,3%
overige overheidsbijdragen / totale baten	2,8%	6,6%	7,1%	6,7%	6,6%	6,9%
overige baten/ totale baten	3,7%	5,0%	4,6%	5,8%	4,2%	3,7%
personele lasten/totale baten (max 90%)		85,2%	83,5%	82,9%	79,4%	82,4%
personele lasten/ rijksbijdragen (max 95%)		96,4%	94,5%	94,6%	89,0%	92,2%
huisvestingslasten/totale lasten (max 10%)		7,4%	7,8%	7,4%	7,3%	6,8%
voorziening per leerling	€ 535	€ 199	€ 237	€ 273	€ 307	€ 381

Bij de exploitatiekenngetallen valt op dat SCOH relatief veel overige overheidsbijdragen en overige baten ontvangt in vergelijking met de totale baten. De Rijksbijdrage als percentage van de totale baten is hierdoor laag. Dat verklaart ook, dat het kengetal personele lasten/rijksbijdragen relatief hoog is. Daarnaast valt op dat de voorzieningen per leerling relatief laag zijn.

3. FTE-leerling ratio's	2016	2017	2018	2019	2020
<i>teldatum leerlingen</i>	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020
<i>peildatum FTE</i>	1-01-2017	1-01-2018	1-01-2019	1-01-2020	1-1-2021
leerling- FTE ratio	12,58	12,78	13,01	12,60	12,19
leerling- directie ratio	178,45	174,63	191,10	189,60	209,13
leerling- OP ratio	16,44	17,00	17,31	17,18	16,92
leerling- OOP ratio	76,68	73,28	72,19	63,20	55,22
baten per leerling (excl. financiële baten)	€ 6.823	€ 7.214	€ 7.739	€ 7.945	€ 8.391
lasten per leerling (excl. financiële lasten)	€ 7.007	€ 7.289	€ 7.772	€ 7.711	€ 8.347

Bij de leerling – fte ratio's valt op dat het gemiddeld aantal leerlingen per fte is gedaald in 2019 en 2020. Dat hoeft niet per se te betekenen dat de klassen kleiner geworden zijn. Er kan ook sprake zijn van meer ondersteunende functies. In het kader van de werkdrukverlichting hebben scholen vooral ingezet op meer ondersteunende functies. Dat verklaart ook waarom de leerling - OOP ratio het sterkst is gedaald.

Sinds 2016 nemen de lasten per leerling toe. Vooral in 2018 en 2020 was sprake van een sterke stijging. Dat komt vooral door de loonsverhogingen in 2018 en 2020. In 2019 zijn de lasten per leerling iets gedaald. Dat komt doordat de totale lasten van SCOH in 2019 minder hard zijn gestegen dan het aantal leerlingen. Het verschil tussen de baten en lasten per leerling is in 2020 €44,-

Analyse financiële positie

De PO-raad heeft een model ontworpen om de financiële positie van schoolbesturen te analyseren. Daar waar de kengetallen over het verleden gaan, gaat de analyse van de financiële positie ook over de komende jaren. Een belangrijk onderdeel van de analyse is de beoordeling van mogelijk bovenmatige reserves. Het ministerie heeft hiervoor een signalering ontwikkeld, die opgenomen moet worden in het jaarverslag.

Is er sprake van een mogelijk risico ten aanzien van de financiële continuïteit/ weerbaarheid? (ondergrens)

Kengetallen en signaalwaarden continuïteitstoezicht (Ivho, 2016)	2019	2020	2021	2022	2023
Solvabiliteit 2 = (EV+voorz) / TV; ondergrens 30%	83%	80%	80%	80%	81%
Weerstandsvermogen = EV / Totale baten; ondergrens 5%	45%	44%	44%	44%	45%
Liquiditeit = vlottende activa / kortlopende schulden; ondergrens 0,75	3,05	2,57	2,55	2,60	2,68
Signalering mogelijk continuïteitsrisico?	nee	nee	nee	nee	nee

Als eerste wordt gekeken of er sprake is van een mogelijk risico ten aanzien van de continuïteit. De conclusie is dat dit risico er niet is.

In de tabel hieronder is de signalering van het ministerie OCW en Inspectie van het onderwijs opgenomen.

Is er sprake van een mogelijk bovenmatige reserve? (bovengrens)

Signalering mogelijk bovenmatige reserves (OCW/Ivho, 2020)

	2019	2020	2021	2022	2023
A. Feitelijk publiek eigen vermogen					
Eigen vermogen	37.182.313	38.302.489	38.199.489	38.360.489	39.038.489
minus: Privaat eigen vermogen	18.932.255	19.870.919	19.870.919	19.870.919	19.870.919
Totaal	18.250.058	18.431.570	18.328.570	18.489.570	19.167.570
B. Signaleringswaarde publiek eigen vermogen					
1.a Boekwaarde materiële vaste activa (excl. gebouwen)	9.560.836	9.998.428	9.998.428	9.998.428	9.998.428
1.b (Aanschafwaarde gebouwen * 50%) * 1,27	1.278.190	1.712.003	1.712.003	1.712.003	1.712.003
2. Liquiditeitsbuffer (5% van de totale baten)	4.163.597	4.337.796	4.389.050	4.313.400	4.339.100
totaal	15.002.622	16.048.226	16.099.480	16.023.830	16.049.530
Signalering mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen	3.247.435	2.383.344	2.229.090	2.465.740	3.118.040
als % van totale baten	3,9%	2,7%	2,5%	2,9%	3,6%

Uit de bovenstaande analyse volgt dat SCOH mogelijk een bovenmatig eigen vermogen heeft van €2,4 miljoen in 2020 (2,7% van de baten). Echter de berekening van de Inspectie houdt geen rekening met een aantal belangrijke aspecten. Daarom heeft de PO raad een eigen analyse gemaakt, die daarmee wel rekening houdt. Uit die analyse volgt dat SCOH bij lange na geen bovenmatig eigen vermogen heeft. Zie hiervoor de onderstaande tabel. Daarnaast zal naar verwachting het eigen vermogen nog sterk gaan dalen wanneer de aangepaste werkwijze met betrekking tot de voorziening groot onderhoud verwerkt gaat worden. Zie de toelichting bij de voorzieningen bij de toelichting op de passiva.

**Sectorspecifieke signalering mogelijk
bovenmatige reserves (po/vo benchmark, 2020)**

	2019	2020	2021	2022	2023
A. Feitelijk publiek eigen vermogen					
Eigen vermogen	37.182.313	38.302.489	38.199.489	38.360.489	39.038.489
minus: Privaat eigen vermogen	18.932.255	19.870.919	19.870.919	19.870.919	19.870.919
minus: Bestemmingsreserves	2.712.912	1.075.161	1.075.161	1.075.161	1.075.161
<i>totaal</i>	15.537.146	17.356.409	17.253.409	17.414.409	18.092.409
B. Sectorspecifieke signaleringswaarde publiek eigen vermogen					
1.a <u>Aanschafwaarde</u> mva (excl. gebouwen) * 55% (=financieringsbehoefte)	15.342.183	14.921.316	14.921.316	14.921.316	14.921.316
1.b (Aanschafwaarde gebouwen * 50%) * 1,27	1.278.190	1.712.003	1.712.003	1.712.003	1.712.003
1.c Boekwaarde immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
2. Liquiditeitsbuffer (5% van de totale baten)	4.163.597	4.337.796	4.389.050	4.313.400	4.339.100
3. Vordering op OCW	3.082.554	3.363.924	3.363.924	3.363.924	3.363.924
<i>totaal</i>	23.866.524	24.335.038	24.386.292	24.310.642	24.336.342
Signalering mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
als % van totale baten	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

De belangrijkste verschillen tussen het model van de Inspectie en de PO raad zijn:

1. De inspectie houdt er geen rekening mee dat voor een deel van het eigen vermogen al een specifieke bestemming geldt, zoals bijvoorbeeld de bestemmingsreserve van €1,8 miljoen in 2019 in verband met cao uitkeringen in 2020. De PO raad houdt hiermee wel rekening en verlaagt het eigen vermogen met de bestemmingsreserves.
2. De Inspectie gaat voor het bepalen van benodigd vermogen voor het doen van investeringen, uit van de boekwaarde van de materiele vaste activa. Dat is vreemd, want juist een lage boekwaarde duidt op de noodzaak van investeringen. De PO raad gaat daarom uit van de aanschafwaarde van de materiele vaste activa. Dit zorgt voor een verschil van bijna €6,0 miljoen in de analyse.
3. De PO raad noemt de vordering op OCW bij het benodigd vermogen. Alle schoolbesturen in het PO hebben een vordering op OCW in de boeken staan. Op het moment dat de vereenvoudiging bekostiging (1 januari 2023) wordt ingevoerd in het PO wijzigt de schooljaarbekostiging naar kalenderjaar bekostiging. Deze vordering vervalt dan en leidt tot een lager eigen vermogen. Aangezien de vordering alleen ooit tot uitkering zou komen op het moment dat een schoolbestuur ophoudt te bestaan, is OCW niet van plan deze vordering uit te keren aan het PO. De PO raad houdt hier dus alvast rekening mee in de analyse.

De conclusie is dat SCOH geen bovenmatig publiek eigen vermogen heeft.

De analyses om mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen te signaleren zijn niet geschikt om conclusies te trekken over een mogelijk te laag eigen vermogen. Daarvoor moet gekeken worden naar de kengetallen en de tabel over het continuïteitsrisico.

Investerings en financieringsbeleid

Vanwege het feit dat SCOH over voldoende liquide middelen beschikt, worden investeringen uit eigen middelen voldaan. Gezien de schaalgrootte van SCOH is er sprake van grote spreiding van de investeringsbehoefte, zodat er geen grote verschillen per jaar optreden. Om het effect van de investeringen op de jaarlijkse exploitatie van iedere individuele school te bepalen, wordt voor iedere school een meerjarenbegroting gemaakt voor ict, lesmethodes en meubilair. Voor gebouwonderhoud is een voorziening

gevormd, welke is gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplanning. Indien er sprake is van gewenste investeringen in huisvestingszaken die niet door SCOH kunnen of mogen worden gedaan, wordt een beroep gedaan op de Stichting Belangenbehartiging. Het gaat dan meestal om bijdragen aan multifunctionele accommodaties (MFA) voor voorfinancieringen van bouwprojecten. Deze bijdragen worden vervolgens terugverdiend via verhuurinkomsten. In 2019 en 2020 zijn geen bijdragen verstrekt voor MFA. In 2020 is €0,4 miljoen bijgedragen aan voorfinanciering van bouwprojecten. In totaal heeft de stichting Belangenbehartiging vanaf het jaar 2014 €1,5 miljoen bijgedragen aan MFA en voorfinanciering bouwprojecten. In totaal is €0,6 miljoen huuropbrengsten ontvangen.

Treasuryverslag

Onderwijsbesturen die worden gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap moeten deze subsidies (Rijksvergoedingen) inzetten voor het onderwijs. Door het realiseren van exploitatieresultaten en het verschil tussen het moment van ontvangst van de rijksvergoeding en het doen van uitgaven ontstaan er tijdelijk overtollige middelen of tijdelijke tekorten van middelen. Het proces van beheer van deze geldstromen heet treasury. Onderwijsbesturen zijn verplicht een treasurystatuut op te stellen. In de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten OCW 2016 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de regels vastgelegd rondom treasury van de door haar gefinancierde instellingen. Volgens de regeling mag met publieke middelen alleen risicomijdend belegd worden. Het beleggingsbeleid van SCOH is in overeenstemming met het beleid in deze regeling. Aangezien de regeling in 2016 is gewijzigd, heeft SCOH haar treasury statuut hierop aangepast. Hiervoor is als basis een model van de PO raad gebruikt.

SCOH neemt voor de publieke middelen deel aan het Schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën. De tijdelijk niet benodigde middelen worden als liquide middelen (rekening courant en deposito's) aangehouden bij het ministerie van Financiën.

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de deposito's van SCOH per 31 december 2020. SCOH heeft nog maar 1 deposito.

Tabel deposito's

	bedrag	loopt tot	rente	rente per jaar
deposito 1	1.000.000	6-5-2024	1,78%	17.800
totaal	1.000.000			17.800

De overige middelen van SCOH worden op spaarrekeningen of betaalrekeningen aangehouden. SCOH belegt niet in aandelen, obligaties of derivaten.

Het private deel van het vermogen van SCOH is ondergebracht bij de ABN-AMRO. Het gaat hier voornamelijk om gelden die afkomstig zijn van ouders. Iedere school heeft enkele bankrekeningen bij de ABN-AMRO. Deze rekeningen worden op stichtingsniveau beheerd. Het grootste deel van de tijdelijk niet benodigde middelen wordt aangehouden op een spaarrekening op stichtingsniveau. De gelden worden uitsluitend op spaarrekeningen en rekening courant rekeningen aangehouden.

Voor het vermogensbeheer van het vermogen van de stichting Belangen Behartiging is een contract aangegaan met de Rabobank. De vermogensbeheerder heeft een volledig mandaat binnen het vooraf afgesproken contract, waarin is vastgelegd op welke wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid en de risicobeheersing daaromtrent worden toegepast. Het gaat hierbij om privaat vermogen. Jaarlijks wordt het (verwachte) rendement, risico en de benodigde cashflow met de vermogensbeheerder besproken en het beheer daarop afgestemd. De stichting hecht aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Jaarlijks wordt met

de vermogensbeheerder besproken hoe zich dat vertaalt in de samenstelling van de beleggingen. De werkwijze en procedures zijn opgenomen in het beleidsplan van de stichting Belangen Behartiging. Het treasury statuut maakt onderdeel uit van dat beleidsplan.

Continuïteitsparagraaf

In deze paragraaf worden de verwachtingen met betrekking tot de toekomst weergegeven. Nadrukkelijk wordt vermeld, dat het hier gaat om toekomstverwachtingen en begrotingen. Er is zorg besteed aan het maken van goede begrotingen, maar er kunnen geen garanties gegeven worden, dat de werkelijkheid zich zo ontwikkelt als is begroot.

In het voorjaar van 2020 is de coronacrisis begonnen. In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de verwachte **financiële effecten van de coronacrisis** op SCOH. Uiteraard is dat met grote onzekerheid omgeven, aangezien de crisis nog niet over is.

Financiële effecten coronacrisis voor SCOH:

- Alle subsidies van het Rijk en gemeente lopen door. Ook de bijdragen van het samenwerkingsverband worden niet verlaagd. De grote subsidiestromen lopen dus ongewijzigd door.
- De bijdragen van ouders zijn lager dan begroot. Naar verwachting circa €0,4 miljoen. Maar ook de kosten voor schoolreisjes en overblijven zullen vergelijkbaar lager zijn.
- Verder zijn er extra kosten, doordat extra laptops zijn aangeschaft. Maar omdat deze in 3 jaar worden afgeschreven, is het financiële effect in 2020 gering (circa €0,1 miljoen).
- Ook zijn er extra kosten voor: Coronateam, hygiëne middelen en extra schoonmaak. Dat komt uit op circa €0,4 miljoen in 2020.
- Er zijn ook kosten die naar verwachting lager uitkomen, zoals de kosten voor nascholing en personeelsuitjes. Dat effect is naar verwachting circa €0,5 miljoen in 2020.
- Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de ventilatie op onze scholen. Hieruit volgt dat de ventilatie over het algemeen goed is. Maar op een aantal scholen zijn aanpassingen wenselijk. Deze aanpassingen kosten circa €1,0 miljoen. Aangezien de kosten in 10 jaar worden afgeschreven, is het effect op de jaarlijkse exploitatie gering. Bovendien is bij de gemeente subsidie hiervoor aangevraagd.
- Er is extra subsidie van het ministerie beschikbaar om leerachterstanden weg te werken. Dit gaat voor SCOH om een bedrag van circa €1,4 miljoen in schooljaar 2020-2021
- In 2021 komt er een aanvullende subsidie beschikbaar van €0,7 miljoen voor meer hulp in de klas.
- Daarnaast heeft het ministerie bekend gemaakt, dat er de komende 2,5 jaar fors financieel geïnvesteerd zal gaan worden in het onderwijs om ervoor te zorgen dat de opgelopen achterstanden weggewerkt kunnen worden via het nationaal programma onderwijs (NPO). Het financiële effect voor SCOH is nog onbekend, maar het zal om een aanzienlijk bedrag gaan (minimaal €700,- per leerling per jaar).
- Voor de toekomst is het onzeker of de indexering van de bekostiging toegekend gaat worden in verband met te verwachte bezuinigingen van de overheid. Ook zijn er op termijn bezuinigingen op gemeentesubsidies te verwachten.

De conclusie is dat in 2020 het financiële effect van de coronacrisis gering geweest is. In de jaren 2021-2023 zijn veel extra gelden (vooral uit het NPO) te verwachten. Op de langere termijn is het onzeker of er bezuinigd zal gaan worden door de overheid. Gezien de goede reserve positie en de mogelijkheden die er zijn om zo nodig te bezuinigen, is de continuïteit van SCOH niet in het geding.

In de onderstaande tabel vindt u een aantal **basisgegevens** van SCOH.

	2020	2021	2022	2023
<i>peildatum</i>	<i>1-01-2020</i>	<i>1-1-2021</i>	<i>1-1-2022</i>	<i>1-1-2023</i>
directie	52	47	47	47
onderwijsgevend personeel	574	581	586	591
onderwijsondersteunend personeel	156	178	178	178
FTE totaal	782	806	811	816
<i>teldatum</i>	<i>1-10-2020</i>	<i>1-10-2021</i>	<i>1-10-2022</i>	<i>1-10-2023</i>
totaal aantal leerlingen	9.829	9.918	10.002	10.070

De prognose van het onderwijzend personeel is gebaseerd op de ontwikkeling in het aantal leerlingen. De overige categorieën zijn gelijk gehouden. Meer informatie over het aantal leerlingen en aantal personeelsleden kunt u in het algemene deel van dit jaarverslag vinden.

In de onderstaande tabel vindt u de **meerjarenbegroting** van de stichting en de realisatiecijfers van 2020. Dit betreft de geconsolideerde cijfers, dus inclusief de stichting peuterspeelzalen en belangenbehartiging. Het begrote tekort in 2021 van €0,1 miljoen is opgebouwd uit een positief resultaat van SCOH van €0,4 miljoen, een resultaat van €0 van SPCP een negatief resultaat van €0,5 miljoen van de stichting Belangenbehartiging.

	2020	2021	2022	2023
3. Baten				
3.1 Rijksbijdragen	73.688.127	75.428.000	74.284.000	74.909.000
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	9.016.881	8.234.000	8.107.000	7.994.000
3.5 Overige baten	2.989.520	3.736.000	3.494.000	3.496.000
totaal baten	85.694.527	87.398.000	85.885.000	86.399.000
4. Lasten				
4.1 Personeelslasten	70.912.707	72.253.000	70.728.000	71.257.000
4.2 Afschrijvingen	2.262.306	2.564.000	2.791.000	2.764.000
4.3 Huisvestingslasten	5.727.952	6.004.000	5.719.000	5.221.000
4.4 Overige lasten	6.702.742	7.031.000	6.837.000	6.830.000
totaal lasten	85.605.706	87.851.000	86.074.000	86.071.000
Saldo baten en lasten	88.821	453.000-	189.000-	328.000
Saldo financiële bedrijfsvoering	<i>1.031.358</i>	<i>350.000</i>	<i>350.000</i>	<i>350.000</i>
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-
Netto resultaat	1.120.179	103.000-	161.000	678.000

SCOH heeft een **strategische agenda** opgesteld voor de periode 2018-2022. De financiële consequenties van de strategische agenda zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. De uitwerking van de strategische agenda vindt veelal op schoolniveau plaats. De financiële consequenties zijn dan ook vooral op schoolniveau in de begroting verwerkt. Overigens is er lang niet altijd sprake van financiële consequenties; de beschikbare tijd wordt dan bijvoorbeeld niet uitgebreid, maar anders ingevuld. Hieronder wordt van een aantal punten uit de strategische agenda, nader toegelicht op welke wijze de financiële consequenties zijn verwerkt in de begroting:

1. Onderwijsontwikkeling:
 - a. Het kenniscentrum speelt een belangrijke rol in onderwijsontwikkeling. Het kenniscentrum is opgenomen in de bovenschoolse begroting.
 - b. In het kader 'weten wat werkt' speelt het research lab een belangrijke rol. Hiervoor is budget opgenomen bij het stafbureau en als taak binnen de normjaartaak van een aantal personeelsleden opgenomen.
2. Onderwijskwaliteit
 - a. Voor het uitvoeren van audits is budget gereserveerd in de bovenschoolse begroting.
3. Personeel en organisatie
 - a. De inzet van een recruiter is opgenomen in de bovenschoolse begroting.
 - b. Voor inzet van zijinstromers is extra (G5) subsidie aangevraagd. De verwachte baten en lasten van deze subsidie zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Hierbij gaat het om een bedrag van €1,8 miljoen verspreid over de jaren 2020-2024.
 - c. Het budget nascholing op de bovenschoolse begroting is structureel met €100.000 verhoogd om meer personeelsleden op te leiden tot bevoegd leerkracht. Er was al budget opgenomen voor kweekvijver toekomstige directieleden en masteropleidingen voor directeuren.
 - d. Er wordt een professionaliseringsfonds opgericht. Over de vulling van dit fonds moeten nog besluiten genomen worden. Hiervoor is bovenschools een beperkt budget opgenomen.
 - e. Er is extra (G5) subsidie aangevraagd en beschikbaar gesteld voor noodplannen lerarentekort. De verwachte baten en lasten van deze subsidie zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Hierbij gaat het om een bedrag van €3,0 miljoen verspreid over de jaren 2020-2024. De komende tijd worden hiervoor verdere plannen ontwikkeld.
4. Bedrijfsvoering
 - a. Het innovatiefonds is beschikbaar voor aanvragen in het kader van onderwijskundige vernieuwingen. Jaarlijks is hiervoor circa €450.000 beschikbaar. Hiervan wordt de helft door de stichting Belangenbehartiging voor haar rekening genomen.
 - b. Voor digitale schoolfoto (management informatie systeem) is bovenschools budget opgenomen.
5. Identiteit
 - a. Binnen de bovenschoolse begroting is budget beschikbaar voor bijeenkomsten of inhuren externe expertise in het kader van identiteit.
6. Stakehouders
 - a. Binnen de bovenschoolse begroting is budget beschikbaar voor bijeenkomsten met stakeholders.

Veruit de belangrijkste variabele in de bekostiging, is het aantal leerlingen per 1 oktober van een jaar. De subsidies van het Rijk en de gemeente zijn voor het grootste deel gebaseerd op het aantal leerlingen. Daarnaast spelen een rol: leeftijd leerkrachten, achterstandsscore (door het CBS berekende score die een verwachting geeft van de onderwijsachterstand van de leerlingen van een school) en is er een kleine vaste voet in de bekostiging. Aan gemeentesubsidies worden specifieke eisen gesteld en worden toegekend op aanvraag.

Bij de lasten gaat het vooral om personele lasten. Ongeveer 83% van de lasten, betreffen personele lasten.

De belangrijkste **aandachtspunten** bij de begroting zijn:

1. De ontwikkeling van de loonkosten.
 - a. De loonkosten worden door Cogix (begrotingssoftware) berekend op basis van de laatst bekende cao. In de begroting is rekening gehouden met een loonstijging van 0,65% per 1 januari 2021. Dit betreft de loonruimte die in de bekostiging zit in verband met de indexering van de bekostiging van 2020.
 - b. Verdere loonstijging en kunnen naar verwachting gefinancierd worden uit de indexering 2021 die nog toegekend gaat worden. Het risico bestaat dat de indexering die het ministerie uitkeert, onvoldoende is om de loonstijging te bekostigen.

2. De indexering van de bekostiging.
 - a. De belangrijkste regeling waarop de bekostiging is gebaseerd, is de '2e regeling personele bekostiging 2020-2021' van augustus 2020 en de regeling 'materiele bekostiging 2021' van september 2020. Er is ten opzichte van die regelingen geen rekening gehouden met indexering van de bekostiging. Het ministerie indexeert de bekostiging volgens de zogenoemde referentiesystematiek. Hierbij wordt geïndexeerd conform de loonontwikkeling in de markt. Dat betekent dat als de loonontwikkeling in het PO anders verloopt dan in de markt, dat SCOH dan hogere of lagere loonkosten heeft, dan de ontwikkeling van de Rijksbaten.
3. De prognose van de leerlingaantallen.
 - a. Veruit de meeste baten zijn gebaseerd op het aantal leerlingen. Veruit de grootste post in de baten is de personele lumpsum. Hierbij is het aantal leerlingen per 1 oktober 2020 bepalend voor de subsidie in cursusjaar 2021-2022. De begroting van 2021 en de 1^e 7 maanden van 2022 is dus gebaseerd op gerealiseerde leerlingtellingen. Voor de periode daarna is de leerlingprognose belangrijk. Zie hiervoor de tabel met basisgegevens.
 - b. Een risico in de meerjarenbegroting is, dat het aantal leerlingen lager uitkomt, dan verwacht. De baten per leerling zijn circa 8.400 euro. Als de leerlingtelling van 1 okt 2021 100 leerlingen lager uitkomt, dan de prognose, heeft dit een financieel effect van circa €0,8 miljoen. Het risico wordt beperkt, doordat het grootste effect op de bekostiging pas optreedt vanaf 1 augustus 2022. Er is dan dus nog tijd om maatregelen te nemen.
4. Lerarentekort
 - a. Door het toenemende lerarentekort wordt steeds vaker een beroep gedaan op (dure) uitzendbureaus. In 2020 is €4,1 miljoen uitgegeven aan uitzendbureaus (€4,8 miljoen in 2019; €5,0 miljoen in 2018). Dat is voor tijdelijke en structurele vacatures die niet vervuld kunnen worden, ziektevervangings, zwangerschapsvervangings en overige kosten uitzendbureaus. In 2021 is €4,4 miljoen begroot (waarvan 0,8 miljoen is begroot in de post loonkosten). In 2022 en verder is een bedrag begroot van circa €3,6 miljoen (waarvan 1,0 miljoen in de post loonkosten is begroot). Het risico bestaat dat dit onvoldoende blijkt te zijn. Dit risico zal opgevangen moeten worden door de reservepositie van de scholen. Ook kan het zo zijn, dat op een gegeven moment om budgettaire redenen geen uitzendbureau meer kan worden ingehuurd, maar dat het onderwijs anders georganiseerd zal moeten worden.
 - b. Daarnaast worden ook allerlei maatregelen genomen om het lerarentekort te beperken, zoals aannemen van zijinstromers, het opleiden van onderwijsassistenten en is er een recruiter aangesteld om te ondersteunen bij de werving van leerkrachten.
5. Prestatiebox

In de begroting is structureel het bedrag van de prestatiebox opgenomen. Inmiddels is duidelijk geworden dat dit budget deels wordt toegevoegd aan de lumpsum en deels wordt toegekend via een aparte subsidie voor professionalisering en begeleiding. De omvang van de middelen blijft ongeveer gelijk.
6. Vereenvoudiging van de bekostiging

De minister heeft een voorstel naar de Tweede kamer gestuurd voor vereenvoudiging van de bekostiging. Dat zou per 1 januari 2023 moeten ingaan. Er is een model beschikbaar, waarmee de financiële effecten berekend kunnen worden. Zo'n model is een moment opname en rekent met de leerlingaantallen van 2019, dus geeft slechts een voorlopige indicatie van het effect. SCOH zou er volgens dit model circa €0,6 miljoen op achteruit gaan. Dat komt vooral doordat SCOH meer onderbouw leerlingen heeft dan bovenbouw leerlingen. In de huidige systematiek krijg je meer geld voor een onderbouw leerling, dan voor een bovenbouw leerling. In de nieuwe systematiek wordt het bedrag voor een onderbouw leerling gelijk aan een bovenbouw leerling. Hierdoor gaat SCOH er op achteruit.

In de **meerjarenbegroting** zijn de volgende **maatregelen verwerkt**:

1. Per 1 augustus 2019 is de nieuwe regeling voor onderwijs achterstanden beleid ingegaan. Op basis van de oude gewichtenregeling ontving SCOH jaarlijks circa €4,0 miljoen. De nieuwe regeling komt uit op circa €5,6 miljoen. SCOH gaat er dus circa €1,6 miljoen op vooruit. Aangezien er een overgangsregeling komt, is de vooruitgang de eerste jaren minder. In de begroting zijn onderstaande bedragen opgenomen in verband met de nieuwe regeling onderwijsachterstanden.

2020	2021	2022
5.280.000	5.540.000	5.640.000

De verschillen per school zijn overigens wel groot. In het algemeen geldt dat scholen die veel zogenoemde 1.2 leerlingen hadden, erop achteruit gaan. En scholen die weinig gewichten leerlingen hadden, maar wel veel achterstandsproblematiek hebben, erop vooruit gaan.

2. De gemeente bezuinigt op de subsidies. Zo is de gemeentesubsidie voor schoolbegeleiding vanaf 1 januari 2021 vervallen. Ook de ooievaarspas subsidie voor ouderbijdragen vervalt. In totaal zijn de gemeentesubsidies €0,9 miljoen lager begroot. Er is geen verdere bezuiniging begroot voor de jaren na 2021. De bezuinigingen zijn voor het grootste deel ook verwerkt in de lasten, dus heeft het weinig effect op het resultaat.
3. Scholen hebben subsidie gekregen voor werkdruk verlaging. In de begroting is rekening gehouden met de bekend gemaakte bedragen voor werkdrukvermindering. Dat is 155 euro per leerling per 1 augustus 2018, 225 euro per leerling per 1 augustus 2019 en 251 euro per basisschool leerling per 1 augustus 2020. Voor het SO en SBO gelden hogere bedragen. In de lasten is een gelijk bedrag opgenomen voor de uitgaven aan werkdrukvermindering. Scholen bepalen samen met de PMR de inzet van de werkdrukgeden.

In de jaren 2016-2018 is er bewust voor gekozen om met een negatief saldo te werken, om zodoende een deel van de reserves in te zetten. De begroting van 2022 en latere jaren komt uit op een positief saldo. Dit is niet het gevolg van bezuinigingen, maar van een toename van de baten. Bijvoorbeeld als gevolg van het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid. Gezien de onzekerheden die er de komende tijd op ons afkomen, lijkt het verstandig om geen extra uitgaven te begroten, maar om dit saldo toe te voegen aan de reserves.

De onzekerheden bestaan onder andere uit de gevolgen van de coronacrisis. Dit zou tot bezuinigingen op de Rijksbekostiging en gemeentelijke subsidies kunnen leiden over een aantal jaren. Daarnaast zorgt de vereenvoudiging van de bekostiging waarschijnlijk voor minder baten. Verder zijn er in de begroting een aantal tijdelijke subsidies verwerkt, zoals subsidie wegwerken leerachterstanden, zij-instromers en noodplan lerarentekort. Het is waarschijnlijk dat na het beëindigen van die subsidies, de kosten niet direct met hetzelfde bedrag verlaagd kunnen worden. Dit maakt het verstandig om het positieve saldo op de begroting toe te voegen aan de reserves.

In de onderstaande tabel is de prognose van de ontwikkeling van de **balans** opgenomen.

	2020	2021	2022	2023
1. Activa				
1.2 Materiële vaste activa	11.971.638	11.971.638	11.971.638	11.971.638
1.3 Financiële vaste activa	13.872.294	13.872.294	13.872.294	13.872.294
<i>Vaste activa</i>	25.843.932	25.843.932	25.843.932	25.843.932
1.5 Vorderingen	6.751.597	6.751.597	6.751.597	6.751.597
1.6 Effecten	409.196	409.196	409.196	409.196
1.7 Liquide middelen	19.473.067	19.312.067	19.862.067	20.700.567
<i>Vlottende activa</i>	26.633.860	26.472.860	27.022.860	27.861.360
Totale Activa	52.477.792	52.316.792	52.866.792	53.705.292
2. Passiva				
2.1 Eigen vermogen	38.302.489	38.199.489	38.360.489	39.038.489
<i>waarvan algemene reserves</i>	17.356.410	17.253.410	17.414.410	18.092.410
<i>waarvan bestemmingsreserves</i>	20.896.475	20.896.475	20.896.475	20.896.475
<i>waarvan overige reserves en fondsen</i>	49.604	49.604	49.604	49.604
2.2 Voorzieningen	3.758.232	3.700.232	4.089.232	4.249.732
2.3 Langlopende schulden	34.342	34.342	34.342	34.342
2.4 Kortlopende schulden	10.382.728	10.382.728	10.382.728	10.382.728
Totale Passiva	52.477.792	52.316.792	52.866.792	53.705.292

De verwachting is dat de investeringen en afschrijvingen de komende jaren ongeveer aan elkaar gelijk zullen zijn. De voorzieningen muteren met de verwachte dotatie en onttrekkingen de komende jaren. De resultaten uit de meerjarenbegroting zijn verwerkt in het eigen vermogen en de liquide middelen.

Risicoanalyse

SCOH heeft een risicoanalyse opgesteld. Jaarlijks wordt deze risicoanalyse ge-update. Daarbij wordt ook jaarlijks bekeken of de beheersmaatregelen of de financiële buffer aangepast moeten worden. Bij onze risicoanalyse zijn we geïnspireerd door het model dat de RVKO (Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs) heeft gehanteerd.

De coronacrisis heeft impact op de organisatie. Daarom is ervoor gekozen om een aparte risicoanalyse te maken met betrekking tot de coronacrisis.

Een algemeen gangbare omschrijving van een risico is: een onzekere gebeurtenis met negatieve gevolgen voor de organisatie. Een negatief gevolg kan zijn dat bepaalde doelen van de organisatie niet kunnen worden gerealiseerd. Een negatief gevolg kan ook zijn dat er sprake is van de uitstroom van financiële middelen, die niet gewenst is. Overigens is het niet zo dat voor elk gedefinieerd risico geld gereserveerd moet worden. De volgende tabel geeft hiervoor een mooi overzicht.

Risicotype	Kenmerk	Wel of niet in buffervermogen?
Rampen	Omvangrijke, onvoorziene gebeurtenis met zeer grote impact waarvan omvang op nationaal niveau duidelijk merkbaar is.	Niet afdekken via buffervermogen. Dekking door verzekering, rampenfondsen, accepteren risico etc.
Kortingen	Voorziene (structurele) afname van het resultaat.	Niet afdekken via buffervermogen. Opvangen in begroting.
Kosten	Gebeurtenissen waarvan zeker is dat ze zich gaan voordoen maar waarvan de omvang nog onbekend is.	Niet afdekken via buffervermogen. Opvangen in begroting of door voorzieningen.
Significante risico's	Onzekere gebeurtenissen met hoge risicoscore (combinatie van kans en impact), maar geen ramp.	Afdekken door vorming van buffervermogen.
Kleine risico's	Onzekere gebeurtenissen met lage risicoscore.	Niet afdekken via buffervermogen. Opvangen in begroting.

Een andere benaming voor het vormen van een fonds om eventuele risico's op te vangen is 'weerstandvermogen'. Zoals hiervoor beschreven, definiëren we een risico als een onzekere gebeurtenis met negatieve gevolgen voor de organisatie. Het managementteam van de SCOH heeft in een verkenning voor alle beleidsterreinen de mogelijke risico's benoemd. Deze verkenning is gebaseerd op de bestaande interne situatie van de SCOH, aangevuld met beleidsontwikkelingen op landelijk en gemeentelijk niveau. Uiteindelijk zijn er 63 risico's gedefinieerd. Deze zijn ingedeeld naar endogene risico's (interne oorzaak/factor) en exogene risico's (externe oorzaak/factor). Vervolgens zijn ze ingedeeld naar beleidsterrein.

Vervolgens zijn per risico de volgende stappen gevolgd:

1. Op een vijfpuntschaal is aangegeven wat de ingeschatte kans is op het risico en wat de impact van het risico kan zijn.

kans score				
1	2	3	4	5
treedt waarschijnlijk niet op binnen 5 jaar of minder dan 2% kans van optreden	treedt waarschijnlijk op binnen 3 jaar of minder dan 25% kans van optreden (maar meer dan 2%)		treedt waarschijnlijk op binnen 1 jaar of meer dan 25% kans van optreden	
impact score				
1	2	3	4	5
minder dan 0,05% van de begroting	meer dan 0,05% van de begroting		meer dan 0,1% van de begroting	

bepaalde impact op bereiken van de operationele doelstellingen	grote impact op het bereiken van de operationele doelstellingen; kortstondige onderbreking primair proces; gematigd verlies van onderwijskwaliteit	grote impact op het bereiken van de strategische en operationele doelstellingen; significant verlies van onderwijskwaliteit.
lage politieke of maatschappelijke gevoeligheid	gematigde politieke of maatschappelijke gevoeligheid	hoge politieke of maatschappelijke gevoeligheid; waarschuwing van Ministerie of toezichhoudende instanties.

- Op basis van die inschatting (op kans en impact) is steeds aangegeven of het om een laag, gemiddeld of hoog risico gaat. Deze scores gaan uit van de situatie, voordat beheersmaatregelen zijn genomen. Een score van minder dan 6 is laag, 6 en 7 is gemiddeld en meer dan 7 is een hoog risico.
- Voor de risico's zijn beheersmaatregelen benoemd. Deze vallen uiteen in de volgende componenten: Voorkomen, Verzekeren, Voorziening, Begroten, Buffervermogen of moeilijk beheersbaar. Naast een indeling in deze componenten zijn de beheersmaatregelen verder uitgewerkt.
- Van de risico's is een inschatting gemaakt van de hoogte van de benodigde buffer.

Bespreking in het managementteam heeft geleid tot aanpassing van diverse risico's, beheersmaatregelen en de benodigde buffer. Het managementteam heeft 3 risico's de hoogste score van 9 gegeven en 4x een score van een 8 gegeven. Het totale bedrag voor de benodigde buffer is € 3,1 miljoen. Daar bovenop is het wenselijk om een buffer te hebben voor calamiteiten die op dit moment niet te voorzien zijn. Deze buffer is geraamd op €0,5 miljoen. Hiermee komt de totale buffer op € 3,6 miljoen. Dat is €0,2 miljoen lager dan de buffer in de vorige risicoanalyse.

Uit de corona risicoanalyse vloeien ook kosten voort, maar aangezien er vanuit het Nationaal Programma onderwijs de komende 2,5 jaar heel veel geld beschikbaar komt, is het niet nodig om voor de corona risico's nog een aanvullende buffer op te nemen.

De commissie Don en de Inspectie gaan voor de bufferfunctie uit van 5% van de totale baten. Voor SCOH zou dat een bedrag van €4,2 miljoen betekenen. Dat sluit goed aan bij het geschatte bedrag uit de uitgevoerde risicoanalyse. De reserves die op de scholen en bovenscholen aanwezig zijn, worden gebruikt voor de bufferfunctie. Er wordt dus geen bedrag apart gezet op de risico's uit de risicoanalyse af te dekken, maar de bestaande reserves worden hiervoor gebruikt. Om na te gaan of SCOH over voldoende kapitaal beschikt wordt de analyse financiële positie van de PO-raad gebruikt. Zie hiervoor de paragraaf 'analyse financiële positie'.

Hieronder zijn de **belangrijkste risico's en beheersmaatregelen** opgenomen.

	Risico's	Maatregelen
1	Als gevolg van niet (tijdig) aangekondigde wetswijzigingen en/of bezuinigingen op landelijk niveau (bijvoorbeeld aanpassing (impuls) gewichtenregeling, doordecentralisatie huisvesting) bestaat de kans dat de SCOH minder financiële middelen tot haar beschikking krijgt dan begroot, met als gevolg dat de meerjaren-beleidsdoelstellingen niet worden gehaald en/of een negatief resultaat wordt gerealiseerd.	Voor zover dit bekend is, voordat de begroting is gemaakt, wordt dit verwerkt in de begroting. Voor het overige is buffervermogen nodig. Dit wordt ingeschat op 1% van de Rijksbaten.
2	Als gevolg van bezuinigingen op lokaal niveau bestaat de kans dat SCOH minder financiële middelen tot haar beschikking krijgt, met als gevolg dat de	Voor zover dit bekend is, voordat de begroting is gemaakt, wordt dit verwerkt in de begroting. Voor het overige is buffervermogen nodig. Dit wordt ingeschat op 5% van de baten gemeentesubsidies.

	meerjarenbeleidstellingen niet worden gehaald en/of een negatief resultaat wordt gerealiseerd.	
3	De modernisering van het Participatiefonds (streefdatum invoering 1 januari 2022) zal mogelijk leiden tot extra uitgaven.	Vanaf 1 januari 2022 draagt het bestuur minimaal de helft van de uitkeringskosten. Het is nog onduidelijk in hoeverre de premie van het Participatiefonds hierop wordt aangepast. Voor zover dit bekend is, voordat de begroting is gemaakt, wordt dit verwerkt in de begroting. Voor het overige is buffervermogen nodig. De buffer die aangehouden wordt is de loonkosten van 2 fte.
4	De kans dat van wege het lerarentekort een groot aantal onbevoegden in dienst genomen wordt, die uiteindelijk hun bevoegdheid niet zullen halen. De formatie wordt dan belast met onbevoegden, waarvan moeizaam afscheid genomen kan worden, terwijl de organisatie behoefte heeft aan bevoegde leerkrachten. Als er al afscheid genomen kan worden van deze onbevoegden, dan komen de ww. kosten voor rekening bestuur.	monitoren van het aantal onbevoegden dat in opleiding is tot leraar en bij twijfel over haalbaarheid opleiding tijdig ingrijpen en geen vast dienstverband aangaan.
5	De kans dat vanwege het lerarentekort een groot aantal uitzendkrachten ingehuurd moet worden voor structurele formatieplaatsen	Vorkomen: scholen stimuleren andere organisatievormen te onderzoeken en implementeren, zodat het onderwijs met minder leerkrachten en meer ondersteunend personeel verzorgd kan worden. In de begroting wordt een bedrag opgenomen. Voor aanvullende risicos is buffervermogen opgenomen. Dit wordt ingeschat op 10% van de verwachte kosten uitzendbureaus.
6	De kans dat de kwaliteit van het onderwijs, de zorg en de bedrijfsvoering in het geding is door onvoldoende of onvoldoende bekwaam personeel.	- Onvoldoende personeel: er is een recruiter aangesteld om de werving van nieuw personeel te bevorderen. Voorts inzetten op extra arbeidsvoorwaarden om nieuw personeel binnen te halen en op maatregelen die zittend personeel weten te boeien en binden. Nieuwe organisatievormen stimuleren en mogelijk maken. - Onvoldoende bekwaam personeel: professionaliseren bevorderen, gesprekkencyclus goed uitvoeren, niet vrijblijvende verbetertrajecten inzetten en soms afscheid nemen.
7	Het risico dat directeursvacatures niet vervuld kunnen worden, omdat er onvoldoende gekwalificeerde directeuren zijn.	Traineeship high potentials voortzetten. Kosten worden opgenomen in de begroting. Voor onvoorziene kosten interimdirecteuren wordt een post opgenomen in de begroting. Tevens wordt een buffer gevormd voor 1 fte per jaar.
8	Bij de stichting SPCP bestaat het risico dat er verlies gedraaid wordt, doordat de bezetting per groep niet goed is. De baten zijn afhankelijk van de bezetting van de peutergroepen. Begin 2018 is er een sterke daling geweest van het aantal peuters. In 2019 en 2020 is dit gestabiliseerd. De verwachting is dat het aantal de komende jaren stabiel zal blijven. Er is een risico dat het aantal toch gaat dalen, waardoor de baten afnemen.	In 2021 zal de werving en pr versterkt worden met als doel om zo min mogelijk onrendabele groepen te hebben.
9	Voor de stichting SPCP is er een spanningsveld tussen een bedrijfsmatig gezonde bezetting en de onderwijskundige visie, waarbij het beleid is dat geen kinderen geweigerd worden. Laatstgenoemd beleid maakt de kans op onrendabele groepen, groter.	In 2021 zal de werving en pr versterkt worden met als doel om zo min mogelijk onrendabele groepen te hebben.

Corona risicoanalyse

10	Effect corona op onderwijskwaliteit	Corona crisis team, goed online onderwijs, ict, vervangers, onderzoek naar leerverlies en maatregelen om die aan te pakken; o.a. leertijd verlenging, etc.
11	Het Nationaal Programma Onderwijs stuurt aan op het oplossen van achterstanden bij leerlingen. Hiervoor moeten alle scholen een schoolscan over individuele leerlingen aanleveren. Dit levert het risico op dat er een norm vanuit de overheid komt over aanwezigheid van achterstanden.	Van belang goed aangehaakt te blijven bij het landelijk beleid/ standpunten en invloed vanuit PO-Raad/ Verus etc. Scholen goed ondersteunen bij de schoolanalyse.
12	Met het Nationaal Programma Onderwijs bestaat het risico dat scholen structurele zaken oplossen met incidentele middelen. Dit levert een risico op voor de continuïteit van kwalitatief goed onderwijs.	Door centrale aansturing vanuit de staf op de totstandkoming van de schoolplannen inzetten op impuls vanuit de subsidiemiddelen en programma's die voortkunnen na beëindiging van de subsidies.
13	Zowel de gemeente als het Rijk vergoedt de ouderbijdragen over de periode dat de peuterscholen gesloten zijn geweest. Daarmee is de belangrijkste inkomstenstroom gegarandeerd. Na de eerste lockdownperiode is wel gebleken dat - hoewel de peuterscholen weer open waren - er toch minder ouders hun kind aanmelden op de peuterschool. Gelukkig bleek al snel dat ouders weer vertrouwen kregen om hun kind weer te brengen naar de peuterschool. Er is een risico dat er na de 2e lockdown minder kinderen naar de peuterschool gaan.	Er zal in 2021 extra ingezet worden op werving en pr.

Prestatiebox

SCOH heeft in 2020 een bedrag van €2,0 miljoen ontvangen in het kader van de prestatiebox. Dit bedrag hebben de scholen ingezet langs de 4 actielijnen uit het Nationaal Onderwijsakkoord:

1. talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
2. een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
3. professionele scholen
4. doorgaande ontwikkellijnen

Iedere school heeft dat op een wijze gedaan, die past bij de eigen school. In het bestuursverslag van SCOH kunt u meer informatie vinden over de ambities, doelstellingen en resultaten die SCOH heeft behaald. De middelen van de prestatiebox zijn hiervoor ingezet. De middelen voor de prestatiebox zijn voor het overgrote deel ingezet voor formatie.

Financiële paragraaf passend onderwijs

Met het bestuur van stichting passend primair onderwijs haaglanden (SPPOH) is afgesproken dat ieder schoolbestuur in het jaarverslag verantwoording aflegt over de middelen voor passend onderwijs. SCOH heeft in 2019 en 2020 de onderstaande bedragen ontvangen van SPPOH.

	2019	2020	verschil
onderwerp	bedrag	bedrag	bedrag
1 S(B)O overdracht (wettelijke regeling)	659.187	654.801	-4.386
2 basisondersteuning	1.351.503	1.471.908	120.405
3 arrangementen	477.460	572.275	94.815
4 jonge kind (JOKI)	137.125	133.375	-3.750
5 interne groei regeling	112.053	22.079	-89.974
6 advisering TLV's	149.567	155.783	6.216
7 projecten	97.559	105.134	7.575
8 ondersteuningsplanraad (OPR)	6.960	7.010	50
9 overig	3.542	-	-3.542
totaal	2.994.956	3.122.365	127.409

Veruit de grootste geldstroom is de basisondersteuning. Scholen ontvangen de basisondersteuning op basis van een vast bedrag per school en een bedrag per leerling. SCOH volgt hierbij de berekeningswijze, zoals SPPOH deze hanteert. Alle middelen worden op schoolniveau ingezet. In hun ondersteuningsplan geven scholen aan hoe ze de middelen voor passend onderwijs inzetten. Daarnaast kunnen scholen arrangementen aanvragen voor zorgproblematiek die ze niet binnen de basisondersteuning kunnen oplossen. In overleg met de ouders en adviseur van SPPOH wordt dit arrangement aangevraagd en uitgevoerd.

Daarnaast is een belangrijke geldstroom de financiering van de sbo's. Dat gaat vooral om de wettelijke overdracht van middelen, extra subsidie voor het jonge kind en advisering voor aanvragen van toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's).

In de onderstaande tabel is het aantal arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen opgenomen, dat in het kalenderjaar 2019 en 2020 aan SCOH is toegekend.

	2019	2020	verschil
onderwerp	aantal	aantal	aantal
1 Arrangementen	133	162	29
2 TLV SBO	177	151	26-
3 TLV SO	69	42	27-
totaal	379	355	24-

In de schoolgesprekken over resultaten, kwaliteit, personeel en financiën die de bestuurder en sectordirecteuren met de scholen houden, wordt regelmatig aandacht besteedt aan de wijze waarop scholen passend onderwijs vormgeven op hun school.

Rapportage toezichhoudend orgaan

Voor een toelichting wordt verwezen naar het afzonderlijke hoofdstuk van de Raad van Toezicht in dit jaarverslag.

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering van activa, passiva en resultaatbepaling

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Naam:	Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden
Rechtsvorm:	Stichting
Statutaire zetel:	Den Haag
Vestigingsadres:	Laan van Meerdervoort 70, 2517 AN Den Haag
Inschrijfnummer KVK:	41149716
Activiteiten	Primair en voortgezet basis- en speciaalonderwijs voor leerplichtigen Kinderopvang bestaande uit peuteropvang

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van SCOH zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van de SCOH samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin SCOH direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele

activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken.

Onderlinge transacties, onderlinge winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op onderlinge-transacties worden ook geëlimineerd tenzij sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

De in de consolidatie begrepen stichtingen zijn:

- Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen, Den Haag (100%)
- Stichting tot Behartiging van de Belangen van het Christelijk Onderwijs, Den Haag (100%)

Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekening kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van SCOH en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Alle groepsmaatschappijen zoals opgenomen in de consolidatieparagraaf, evenals de onderstaande samenwerkingsverbanden worden aangemerkt als verbonden partij.

Samenwerkingsverbanden passend onderwijs (vanaf 1 aug. 2014):

SWV Den Haag SPOH 28-15 (alle SCOH scholen, behalve De Poort)

SWV Passend Onderwijs VO Haaglanden (De Poort)

Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan worden toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht in de financiële positie.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

De overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Om vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de toelichting in de hierna opgenomen paragraaf.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activering grenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Schoolgebouwen en terreinen basisscholen	600	2	1.000
Bouwkundige kosten schoolgebouwen (uitbreiding)	360	3	1.000
Bouwkundige kosten schoolgebouwen (overig)	120	10	1.000
Woningen	600	2	1.000
Installaties	120-240	5-10	1.000
Vervoermiddelen	120	10	1.500
Kantoormeubilair en inventaris	240	5	1.000
Schoolmeubilair en inventaris	144-240	5 - 8,33	1.000
Huishoudelijke apparatuur	60	20	1.000
Onderwijskundige apparatuur	60	20	1.000
ICT	36-120	10 - 33,33	1.000
Leermiddelen	96	12,5	1.000

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Bijzondere waardeverminderingen van Vaste Activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde is bij het contant maken van de kasstromen een disconteringsvoet gehanteerd van 0%. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de stichting op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de stichting de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument.

Het waardeverminderverslies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

Bij een investering in eigen-vermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waardeverminderverslies wordt slechts teruggenomen indien er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

Financiële vaste activa

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. SCOH heeft alleen effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille.

Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden, na eerste verwerking, gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de staat van baten en lasten worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

Effecten als onderdeel van de vlottende activa hebben een looptijd korter dan een jaar.

Operationele Leasing

Bij de stichting kunnen leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden.

Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

De bestemmingsfondsen zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door derden zijn aangebracht.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 1% (2019: 1%) als disconteringsvoet gehanteerd.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loonkosten van langdurig zieke medewerkers. De voorziening wordt bepaald door per zieke de kans op herstel in te schatten. De loonkosten worden berekend tot het verwachte moment van uit diensttreding. De loonkosten worden verminderd met eventuele uitkeringen (ziektewet, iva, etc.). WGA uitkeringen komen niet voor rekening van SCOH, want SCOH heeft daarvoor een verzekering afgesloten.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van de meerjaren onderhoudsplanning, die begin 2019 is opgesteld. De toekomstige kosten van groot onderhoud worden gelijk verdeeld door een jaarlijkse dotatie aan de voorziening. Uitgangspunt daarbij is dat de voorziening nimmer negatief mag worden.

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Langlopende schulden

De stichting leaset een deel van het wagenpark; hierbij heeft de stichting grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schulden.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (ook wel derivaten genoemd) verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het desbetreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde.

Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting onder de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Prijrisico

SCOH loopt risico's over de waardering van effecten, die zijn opgenomen onder "financiële vaste activa en effecten", welke op hun beurt zijn opgenomen onder "vlottende activa". De stichting

beheerst het marktrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille en door limieten te stellen.

Rente- en kasstroomrisico

SCOH loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (waaronder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt SCOH risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; Voor vastrentende vorderingen en schulden loopt SCOH risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Voor de vorderingen worden geen contracten afgesloten om het renterisico af te dekken zoals renteswaps.

Kredietrisico

SCOH heeft geen significante concentraties van kredietrisico, daar SCOH geen verkoopactiviteiten heeft en bijna al haar inkomsten via de overheid verkrijgt.

De Liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderinggrondslagen.

Per school worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de reserve(s) die door het bestuur is (zijn) bepaald.

Opbrengstverantwoording

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Giften

Indien baten worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten, worden deze gewaardeerd tegen de reële waarde.

Overige overheidsbijdragen en –subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd. Ook worden dergelijke subsidies als baten verantwoord, wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Overige baten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Materiële vaste activa die uit subsidies zijn bekostigd, worden gelijk verminderd naar 0. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa worden rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing. Er worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkinggraad lager is dan 105%, vindt geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug-storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

ABP werd in 2008 zwaar geraakt door de crisis op de financiële markten. Daarom heeft het ABP toen een herstelplan opgesteld. Hierin staat wat zij doet om de financiële situatie binnen 5 jaar te verbeteren.

Dit plan is goedgekeurd door De Nederlandsche Bank, de toezichthouder op de Nederlandse pensioenfondsen.

De belangrijkste punten uit het herstelplan zijn:

Zolang de dekkinggraad lager is dan 105% worden de pensioenen niet aangepast aan de loonontwikkeling.

De premie moet minimaal kostendekkend zijn en bij een lage dekkinggraad (dekkingstekort) bijdragen aan herstel van het fonds. Om de financiële positie te verbeteren, geldt een tijdelijke herstelopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen.

Het beleggingsbeleid is aangepast waardoor het beleggingsrisico lager is.

In het herstelplan is ruimte opgenomen om tegenvallers op te vangen. Als het herstel trager verloopt dan verwacht, kan het ABP bijvoorbeeld korten op de pensioenen.

Per maart 2019 heeft dit pensioenfonds een dekkinggraad van 99,0%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het betalen van aanvullende bedragen in het

geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Dividenden

Ontvangen dividenden op aangehouden effecten worden verantwoord zodra de stichting het recht op het ontvangen van dividend heeft verkregen.

Toelichting kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt overeenkomstig RJ-richtlijn 660 voor Onderwijsinstellingen een segmentatie van de staat van baten en lasten gemaakt in de volgende segmenten: PO, VO, Peuters, Overig.

Jaarrekening

Geconsolideerde balans

1 Activa		31-12-2020	31-12-2019	2 Passiva		31-12-2020	31-12-2019
1.1	Immateriële vaste activa	-	-	2.1	Eigen Vermogen*	38.302.489	37.182.313
1.2	Materiële vaste activa	11.971.638	10.491.677	2.2	Voorzieningen	3.758.232	3.045.778
1.3	Financiële vaste activa	13.872.294	13.140.508	2.3	Langlopende schulden	34.342	-
	Vaste Activa	25.843.932	23.632.186	2.4	Kortlopende schulden	10.382.728	8.094.780
1.5	Vorderingen	6.751.597	8.402.440				
1.6	Effecten	409.196	912.225				
1.7	Liquide middelen	19.473.067	15.376.019				
	Vlottende activa	26.633.860	24.690.684				
	Totaal activa	52.477.792	48.322.870		Totaal passiva	52.477.792	48.322.870

*na resultaatbestemming

Jaarrekening

Geconsolideerde staat van baten en lasten

3	Baten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Verschil	Realisatie 2019	Verschil
3.1	Rijksbijdragen	73.688.127	69.394.672	4.293.455	69.887.643	3.800.483
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	9.016.881	8.850.437	166.444	8.167.578	849.302
3.5	Overige baten	2.989.520	3.186.338	-196.818	3.251.827	-262.307
	Totaal baten	85.694.527	81.431.447	4.263.080	81.307.048	4.387.479
4	Lasten					
4.1	Personeelslasten	70.912.707	67.728.655	3.184.051	64.886.930	6.025.777
4.2	Afschrijvingen	2.262.306	2.356.636	-94.331	2.012.211	250.095
4.3	Huisvestingslasten	5.727.952	5.670.554	57.398	5.947.770	-219.818
4.4	Overige lasten	6.702.742	6.415.422	287.320	6.801.211	-98.469
	Totaal lasten	85.605.706	82.171.268	3.434.438	79.648.121	5.957.585
	Saldo baten en lasten	88.821	-739.821	828.642	1.658.927	-1.570.106
5.0	Financiële baten en lasten					
	Saldo financiële baten en lasten	1.031.358	339.927	691.430	1.933.472	-902.114
	Nettoresultaat	1.120.179	-399.893	1.520.072	3.592.400	-2.472.220

Jaarrekening

Kasstroom uit operationele activiteiten

1	Kasstroom uit operationele activiteiten	31-12-2020	31-12-2019
4.2	Saldo baten en lasten	88.821	1.658.927
	Aanpassingen voor:		
4.2	- Afschrijvingen	2.262.306	2.012.211
2.1	- Overige mutaties reserves	0	-
2.2	- Mutaties voorzieningen	712.454	371.792
		2.974.760	2.384.003
	Veranderingen in vlottende middelen:		
1.5	- Vorderingen	1.650.843	-375.459
1.6	- Effecten	503.029	25.194
2.4	- Kortlopende schulden	2.287.948	-175.099
		4.441.820	-525.364
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
5.1	Ontvangen interest	84.139	147.970
5.5	Betaalde interest	-30.029	-31.410
5.4	Resultaat effecten	977.248	1.816.912
		1.031.358	1.933.472
	Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	8.447.938	3.792.111

Jaarrekening

Kasstroom uit operationele activiteiten

2	Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
1.2	Investerings in materiële vaste activa	-4.160.621	-3.023.640
1.2	Desinvesterings in materiële vaste activa	421.729	387.669
1.3	Overige investeringen in financiële vaste activa	-731.786	-1.252.915
	Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-4.470.678	-3.888.886
3	Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
2.3	Nieuw opgenomen leningen	34.342	-
2.3	Aflossing langlopende schulden	-	-
	Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	34.342	-
	Mutatie liquide middelen	4.100.421	1.562.152
	Mutatie liquide middelen		
	Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
1.7	Stand liquide middelen per 1-1	15.376.019	13.813.867
	Mutatie boekjaar liquide middelen	4.100.421	1.562.152
	Stand liquide middelen per 31-12	19.476.441	15.376.019

Jaarrekening

Toelichting balans

	Aanschaf 2019	Afschr. t/m 2019	Boekwaarde 31-12-2019			
1.2 Materiële vaste activa						
1.2.1 Gebouwen en terreinen	2.012.898	1.082.056	930.842			
1.2.2 Inventaris en apparatuur	22.880.185	14.716.222	8.163.963			
1.2.3.1 Leermiddelen	4.947.956	3.584.652	1.363.304			
1.2.3.2 Overige materiële vaste activa	66.737	33.168	33.569			
Totaal materiële vaste activa	29.907.776	19.416.099	10.491.677			
	Invest. 2020	Desinvest. Aansch. 2020	Desinvest. Afschr. 2020	Afschr. 2020		
1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.385.796	152.167	-	191.261		
1.2.2 Inventaris en apparatuur	2.523.991	248.819	-	1.741.822		
1.2.3.1 Leermiddelen	184.753	-	-	323.689		
1.2.3.2 Overige materiële vaste activa	66.081	20.743	3.374	5.533		
	4.160.621	421.729	3.374	2.262.306		
	Aanschaf t/m 2020	Afschr. t/m 2020	Boekwaarde 31-12-2020			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	2.696.067	722.857	1.973.210			
1.2.2 Inventaris en apparatuur	21.910.078	13.212.766	8.697.312			
1.2.3.1 Leermiddelen	5.132.708	3.908.341	1.224.367			
1.2.3.2 Overige materiële vaste activa	86.879	10.131	76.748			
	29.825.732	17.854.095	11.971.638			

De uit eigen middelen bekostigde gebouwen betreffen 5 woningen. Deze woningen zijn met private middelen verkregen.

De overige gebouwen zijn juridisch eigendom van de stichting, maar economisch eigendom van de gemeente.

Tot de met subsidie gebouwde scholen behoren 29 basisscholen, 3 scholen voor speciaal basis onderwijs, 1 school voor speciaal (voortgezet) onderwijs en 1 praktijkschool (VO).

SCOH heeft geïnvesteerd in multifunctionele accommodaties (MFA). Deze zijn grotendeels gefinancierd door de gemeente Den Haag. Het restant is gefinancierd door de stichting Belangenbehartiging. De investering door de stichting Belangenbehartiging is als materiële vaste activa opgenomen op de balans.

1.2.1 Bijdrage Stichting Belangenbehartiging is per 31-12-2020 voor de MFA € 581.171 (2019: € 727.292) en voorfinanciering bouwprojecten € 382.815 (2019: € 0).

Naast de investeringen door de Stichting Belangenbehartiging worden er ook investeringen door SCOH gedaan, bijvoorbeeld aanpassingen in ventilaties en aanbrengen van installaties.

	2020	2019				
1.3 Financiële vaste activa						
1.3.6 Effecten	13.699.203	12.971.793				
1.3.7 Overige vorderingen	173.091	168.715				
Totaal financieel vaste activa	13.872.294	13.140.508				

	Boekwaarde 31-12-2019	Invest. 2020	Desinvest. 2020	Resultaat 2020	Boekwaarde 31-12-2020	
1.3.6 Effecten						
1.3.6.1 Obligaties	4.682.314	730.028	1.006.010	51.415	4.960.776	
1.3.6.2 Aandelen	8.195.774	1.597.724	1.943.804	802.731	8.652.425	
1.3.6.4 Overige	93.705	-	-	-7.703	86.002	
Totaal overige effecten	12.971.793	2.327.752	2.949.814	846.443	13.699.203	

	Boekwaarde 31-12-2019	Verstrekt 2020	Afgelost 2020	Boekwaarde 31-12-2020		
1.3.7 Overige vorderingen						
1.3.7.2 Voorfinanciering bouwprojecten	34.299	-	-	-		
1.3.7.3 Borgsommen	134.416	72.875	34.200	173.091		
Totaal overige effecten	168.715	72.875	34.200	173.091		

1.3.7.2 Is in 2020 overgeheveld naar 1.2.1

1.3.7.3 Dit betreft voornamelijk borg voor Snappet (tablets)

	2020	2019				
1.5 Vorderingen						
1.5.1 Debiteuren	430.671	155.667				
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	-14.789	-12.320				
1.5.2 OCW/EL&I	3.363.924	3.082.554				
1.5.4 Vorderingen op verbonden partijen	-	24.877				
1.5.6 Overige overheden	1.654.328	3.283.165				
1.5.7 Overige vorderingen	50.949	20.667				
1.5.8 Overlopende activa	1.266.514	1.847.831				
Totaal vorderingen	6.751.597	8.402.440				

1.5 Hier is ondermeer de vordering op het samenwerkingsverband in totaal ad € 93.070 opgenomen (2019: € 56.207).							
	Toelichting						
1.5.6.1	Subsidies	528.186	334.723				
1.5.6.2	ESF-gelden	156.134	-102.400				
1.5.6.3	Additionele aanvragen (Huisvesting)	949.348	3.050.842				
	Overige overheden	1.633.668	3.283.165				
1.5.7.1	Personeel	37.233	16.881				
1.5.7.2	Overige	13.716	3.786				
	Overige vorderingen	50.949	20.667				
1.5.7 1.5.7.1 betreft volledig de wet Tegemoetkoming Lage Inkomensvoordelen.							
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	1.173.605	1.754.904				
1.5.8.3	Overige overlopende activa	92.909	92.927				
	Overlopende activa	1.266.514	1.847.831				
1.5.8.1 De grootste individuele posten zijn: UWV transitievergoeding € 176.169, ITS € 119.005, APS IT Diensten € 95.107, De Rolf Groep € 93.210, Dekker van Geest € 48.888, Huur pand Laan van Meerdervoort 70 € 39.332 en After's Cool € 38.837. De afname							
1.5.8 komt vooral door de afname van de post UWV transitievergoeding door een teruggave in 2020 van € 654.141 bij SCOH en bij de SPCP door het ontbreken van de vooruitbetaalde bedragen van de verzuimverzekering van interpolis NV (2019: € 84.906) en PGGM (2019: € 23.423).							
Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.							
	1.6 Effecten						
1.6.1	Obligaties	409.196	912.225				
	Totaal liquide middelen	409.196	912.225				
1.6.1 Betreft obligaties met een resterende looptijd van <1 jaar.							
	1.7 Liquide middelen						
1.7.1	Kasmiddelen	15.866	19.592				
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	18.457.201	14.356.427				
1.7.3	Deposito's	1.000.000	1.000.000				
	Totaal liquide middelen	19.473.067	15.376.019				
1.7.3 Deze deposito's zijn onderdeel van het schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën en direct opeisbaar.							

Jaarrekening

Toelichting balans

		Stand 1-1-2020	Resultaat	Overige mut.	Stand 31-12-2020		
2.1	Eigen vermogen						
2.1.1	Algemene reserve	15.537.144	1.163.303	655.963	17.356.410		
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	2.712.912	-981.787	-655.963	1.075.161		
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	7.940.800	834.295	0	8.775.094		
2.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)	54.604	-5.000	-	49.604		
2.1.8	Statutaire reserves (st. belangenbehartiging)	10.936.851	109.369	-	11.046.220		
	Eigen vermogen	37.182.311	1.120.179	0	38.302.489		

2.1.5 Dit fonds dient om aan oud-leerlingen van onze basisscholen studietoelagen voor voortgezette studie toe te kennen. Het destijds ontvangen legaat bedraagt € 11.345. Het meerdere kan worden besteed in het kader van deze doelstelling

2.1.8 In de geconsolideerde jaarrekening van SCOH heeft € 15.466.461 van het eigen vermogen betrekking op de stichting belangenbehartiging (2.1.8 + 2.1.3.4)

	Uitsplitsing	Stand 1-1-2020	Resultaat 2020	Overige mut.	Stand 31-12-2020		
2.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)						
2.1.2.2	Bestemmingsreserve groeiregeling	268.433	81.771	-	350.204		
2.1.2.3	Bestemmingsreserve Bovenschools fonds ziektevervanging	250.027	866.408	-866.405	250.030		
2.1.2.4	Bestemmingsreserve fonds onderwijskundige vernieuwing	382.369	-117.884	210.442	474.927		
2.1.2.5	Bestemmingsreserve eenmalige uitkering	1.812.082	-1.812.082	-	-		
	Bestemmingsreserves (publiek)	2.712.912	-981.787	-655.963	1.075.161		

2.1.2.2 Deze reserve is het gevolg van het feit dat de groeiregeling niet meer op schoolniveau, maar op bestuursniveau wordt ontvangen. SCOH heeft derhalve een eigen interne regeling. Besloten is deze reserve te maximeren op € 400.000. Dat komt ongeveer overeen met de lasten van 1 jaar. Het overige saldo wordt jaarlijks toegevoegd aan de algemene bovenschoolse reserve.

2.1.2.3 Bestemmingsreserve wordt gevormd omdat SCOH eigen risicodragers is en de ziektevervanging niet meer kan declareren bij het vervangingsfonds. Er is besloten om het resultaat 2019 tot te voegen aan de bovenschoolse reserve om knelpunten in het kader van het lerarentekort en begeleiding van zij-instromers te bekostigen.

2.1.2.4 Er is een fonds opgericht ter stimulering van onderwijskundige vernieuwingen. SCOH scholen leggen hiervoor vanuit hun reserves de helft van het bedrag in. De overige 50% wordt gefinancierd door de stichting Belangen Behartiging.

2.1.2.5 Bestemmingsreserve wordt gevormd omdat SCOH in 2019 aanvullende rijksbijdragen heeft ontvangen, welke bestemd zijn voor een eenmalige uitkering aan alle personeelsleden in 2020.

	Uitsplitsing	Stand 1-1-2020	Resultaat 2020	Overige mut.	Stand 31-12-2020		
2.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)						
2.1.3.1	Bestemmingsreserve huisvesting	299.504	20.675	-	320.179		
2.1.3.2	Bestemmingsreserve privaat, ouderbijdragen	3.307.547	219.841	-	3.527.388		
2.1.3.3	Algemene reserve SPCP	525.918	-18.694	-	507.224		
2.1.3.4	Algemene reserve privaat st. belangenbehartiging	3.807.769	612.473	-	4.420.242		
	Bestemmingsreserves (privaat)	7.940.737	834.295	-	8.775.032		

2.1.3.1 Bestemmingsreserve wordt gevormd uit de private huuropbrengsten minus private huurkosten.

2.1.3.2 De reserve is opgebouwd uit bijdragen van ouders. Deze reserves worden per school bijgehouden.

		Stand 1-1-2020	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Rente mutatie	Stand 31-12-2020
2.2	Voorzieningen						
2.2.1	Personeels voorzieningen						
2.2.1.1	Jubileum	664.011	67.634	68.183	-	-	663.462
2.2.1.2	Langdurig zieken	81.778	-	-	12.826	-	68.952
2.2.3	Overige voorzieningen						
	Onderhoud gebouwen	2.299.989	1.400.000	674.171	-	-	3.025.819
	Voorzieningen	3.045.778	1.467.634	742.354	12.826	-	3.758.232

2.2.1 De voorziening Langdurig zieken is in 2018 nieuw gevormd voor de loonkosten van langdurig zieke medewerkers.

		Stand 31-12-2020	< 1 jaar	> 1 jaar	Totaal		
2.2	Looptijd voorzieningen						
2.2.1	Personeels voorzieningen						
2.2.1.1	Jubileum	663.462	28.505	634.957	663.462		
2.2.1.2	Langdurig zieken	68.952	58.854	10.098	68.952		
2.2.3	Overige voorzieningen						
	Onderhoud gebouwen	3.025.819	597.800	2.428.019	3.025.819		
	Voorzieningen	3.758.232	685.159	3.073.073	3.758.232		

		2020	2019		< 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
2.3	Langlopende schulden						
2.3.7	Overige langlopende schulden	34.342	-		34.342	-	34.342
	Langlopende schulden	34.342	-0		34.342	-	34.342

2.3.7 Dit betreft de leaseauto Koetsveldschool.

		2020	2019				
2.4	Kortlopende schulden						
2.4.3	Crediteuren	3.028.115	2.071.665				
2.4.4	OCW/EL&I	1.511.423	-				
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.590.126	2.201.090				
2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	2.441	711.051				
2.4.9	Overige kortlopende schulden	8.811	6.210				
2.4.10	Overlopende passiva	3.241.812	3.104.763				
	Kortlopende schulden	10.382.728	8.094.780				
	Uitsplitsing						
2.4.7.1	Loonheffing	2.385.138	2.068.965				
2.4.7.2	Omzetbelasting	64.800	2				
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	140.189	132.122				
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.590.126	2.201.090				
2.4.9.1	Netto salarissen	8.811	6.210				
	Overige kortlopende schulden	8.811	6.210				
2.4.10.3	Vooruitontvangen subsidies	62.957	447.725				
2.4.10.4	Vooruitontvangen termijnen	59.505	2.064				
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	2.318.531	2.034.806				
2.4.10.8	Overige	800.817	620.169				
	Overlopende passiva	3.241.811	3.104.763				

Jaarrekening

Model G Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW/EZ

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule						
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestaties conform subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			uitgevoerd	nog niet afgerond
02GA Subsidie zij-instroom	966896	maart 2019	20.000	20.000	X	
16XN Subsidie zij-instroom	966943	maart 2019	20.000	20.000		X
16XN Subsidie zij-instroom	1027392	december 2019	20.000	20.000		X
17RV Subsidie zij-instroom	998033	mei 2019	20.000	20.000		X
17SI Subsidie zij-instroom	1004743	augustus 2019	20.000	20.000		X
17TD Subsidie zij-instroom	998048	mei 2019	20.000	20.000		X
17ZH Subsidie zij-instroom	1027427	december 2019	20.000	20.000		X
17ZS Subsidie zij-instroom	1027428	december 2019	20.000	20.000		X
17ZZ Subsidie zij-instroom	1027395	december 2019	20.000	20.000		X
26AZ Subsidie zij-instroom	994473	april 2019	20.000	20.000		X
17YO Subsidie voor studieverlof	1090919	september 2020	12.093	12.093	X	
17TY Subsidie voor studieverlof	1090936	september 2020	6.046	6.046	X	
17ZS Subsidie voor studieverlof	1090938	september 2020	21.767	21.767	X	
17TD Subsidie voor studieverlof	1090939	september 2020	12.093	12.093	X	
02GA Subsidie voor studieverlof	1091272	september 2020	3.998	3.998	X	
07YO Subsidie zij-instroom	1052397	maart 2020	20.000	20.000		X
19VH Subsidie zij-instroom	1052415	maart 2020	20.000	20.000		X
26AZ Subsidie zij-instroom	1052419	maart 2020	20.000	20.000		X
17VA Subsidie zij-instroom	1083249	juni 2020	20.000	20.000		X
17SU Subsidie zij-instroom	1083251	juni 2020	20.000	20.000		X
18XS Subsidie zij-instroom	1083254	juni 2020	20.000	20.000		X

17YA Subsidie zij-instroom	1083255	juni 2020	20.000	20.000			X
16XN Subsidie zij-instroom	1083259	juni 2020	20.000	20.000			X
17ZZ Subsidie zij-instroom	1083260	juni 2020	20.000	20.000			X
16ZP Subsidie zij-instroom	1083266	juni 2020	20.000	20.000	X		
19TA Subsidie zij-instroom	1083272	juni 2020	20.000	20.000			X
05OL Subsidie zij-instroom	1097317	november 2020	20.000	20.000			X
16WH Subsidie zij-instroom	1097337	november 2020	60.000	60.000			X
17TN Subsidie zij-instroom	1097339	november 2020	20.000	20.000			X
07YO Subsidie zij-instroom	1097349	november 2020	20.000	20.000			X
16ZP Subsidie zij-instroom	1097401	november 2020	20.000	20.000			X
17XC Subsidie zij-instroom	1097405	november 2020	40.000	40.000			X
26AZ Subsidie zij-instroom	1097420	november 2020	20.000	20.000			X
Inhaal- en ondersteunings programma's onderwijs	IOP-70176-VO	juli 2020	45.900	45.900			X
Inhaal- en ondersteunings programma's onderwijs	IOP-70176-PO	juli 2020	151.200	151.200			X
Inhaal- en ondersteunings programma's onderwijs	IOP2-70176-PO	november 2020	1.229.400	1.229.400			X
			2.102.497	2.102.497			

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo boekjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestaties conform subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			uitgevoerd	nog niet afgerond
-	-	-	0	0	-	-
			0	0		

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	saldo 2020	ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	totale kosten 31-12-2020	Saldo te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum						
-	-	-	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0

Jaarrekening

Toelichting staat van baten en lasten

	Realisatie 2020	Begroting	Verschil	Realisatie 2019	Verschil
3 Baten					
3.1 Rijksbijdragen					
3.1.1.1 OCW	68.149.997	65.392.211	2.757.786	65.389.317	2.760.680
3.1.2.1 Geormerkte subsidies	448.209	97.341	350.868	174.977	273.232
3.1.2.2 Niet-geormerkte subsidies	1.809.670	1.110.735	698.935	1.244.164	565.506
3.1.2.3 Toerekening investeringssubsidies	-	61	-61	-	-
3.1.4 Ontvangen doorbetaling rijksbijdr. SWV	3.280.251	2.794.324	485.927	3.079.185	201.066
Totaal rijksbijdragen OCW/EL&I	73.688.127	69.394.672	4.293.455	69.887.643	3.800.483
3.2 Gemeentelijke bijdragen en subsidies					
3.2.1.2 Gemeentelijke bijdragen en subsidies (incidenteel)	9.016.881	8.850.437	166.444	8.167.578	849.302
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	9.016.881	8.850.437	166.444	8.167.578	849.302
3.5 Overige baten					
3.5.1 Verhuur	667.250	546.628	120.622	539.003	128.246
3.5.2 Detachering personeel	82.696	88.464	-5.768	127.674	-44.978
3.5.3 Schenking	8.105	9.030	-925	15.196	-7.091
3.5.4 Sponsoring	355	5.450	-5.095	18.915	-18.560
3.5.5.1 Ouderbijdragen Scholen	1.027.461	1.432.715	-405.254	1.487.588	-460.127
3.5.5.2 Ouderbijdragen SPCP	667.227	599.414	67.813	654.107	13.120
3.5.6 Overige	536.426	504.637	31.789	409.344	127.082
Overige baten	2.989.520	3.186.338	-196.818	3.251.827	-262.307
Totaal baten	85.694.527	81.431.447	4.263.080	81.307.048	4.387.479

Jaarrekening

Toelichting staat van baten en lasten

	Realisatie 2020	Begroting	Verschil	Realisatie 2019	Verschil
Analyse: Het verschil tussen realisatie en begroting alsmede tussen realisatie 2020 en realisatie 2019 ontstaat voornamelijk door een toename van de Rijksbaten en gemeentelijke subsidies. Een meer gedetailleerde analyse is opgenomen in het bestuursverslag.					
4 Lasten					
4.1 Personeelslasten					
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	46.209.873	44.166.752	2.043.121	40.803.805	5.406.068
4.1.1.2 Sociale lasten	6.904.718	6.201.880	702.838	6.180.567	724.151
4.1.1.3 Pensioenpremies	6.716.860	6.250.242	466.618	6.393.045	323.815
4.1.1.4 Premies Vervangingsfonds	46.395	70.560	-24.165	67.371	-20.976
4.1.1.5 Premies Participatiefonds	1.567.819	1.494.448	73.371	1.371.079	196.741
Lonen en salarissen	61.445.665	58.183.882	3.261.783	54.815.866	6.629.798
4.1.2.1 Dotaties/vrijval personele voorzieningen	-13.375	-	-13.375	77.550	-90.925
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	4.880.655	3.995.542	885.113	5.107.553	-226.899
4.1.2.3 Overig	5.390.618	6.202.386	-811.768	5.565.235	-174.617
Overige personele lasten	10.257.898	10.197.928	59.969	10.750.338	-492.440
4.1.3 Af: uitkeringen	-790.856	-653.155	-137.701	-679.274	-111.581
Personeelslasten	70.912.707	67.728.655	3.184.051	64.886.930	6.025.777
4.1.2	4.1.2.2: Deze post omvat onder meer de inhuur interim directies ad € 461.674, die sinds 2020 hier geboekt worden. 4.1.2.3: De kosten van bestuurlijk vertrouwenspersoon zijn verschoven van 4.1.2.3 naar 4.4.1.				
4.1	Gedurende het jaar 2020 was er gemiddeld 846,85 fte in dienst (2019: 813,12), dit waren gemiddeld 1141,5 werknemers (2019: 1101,0).				
4.1.2.1	Dit betreffen de onder 2.2.1 genoemde voorzieningen (jubileum en langdurig zieken).				
4.1.2.3	De grootste individuele posten zijn: Nascholing € 1.077.440, schoolbegeleiding € 851.592, Werkkostenregeling € 543.114, Werving personeel € 129.837, verzuimverzekering € 105.040 en arbozorg € 94.758.				

Jaarrekening

Toelichting staat van baten en lasten

	Realisatie 2020	Begroting	Vershil	Realisatie 2019	Vershil	
Analyse: Het verschil tussen realisatie en begroting alsmede tussen realisatie 2020 en realisatie 2019 ontstaat voornamelijk door de eenmalige CAO-uitkering en de loonstijging van 4,5% conform de nieuwe CAO. Een meer gedetailleerde analyse is opgenomen in het bestuursverslag.						
4.2 Afschrijvingen						
4.2.2.1	Gebouwen en terreinen	191.261	169.940	21.321	109.958	81.303
4.2.2.2	Inventaris en apparatuur	1.741.822	1.805.574	-63.752	1.566.087	175.735
4.2.2.3	Leermiddelen	323.689	370.218	-46.529	332.755	-9.066
4.2.2.4	Overige materiële vaste activa	5.533	10.904	-5.371	3.411	2.122
	Afschrijvingen	2.262.306	2.356.636	-94.331	2.012.211	250.095
4.3 Huisvestingslasten						
4.3.1	Huur	373.295	552.698	-179.403	352.398	20.897
4.3.3.1	Onderhoud	1.077.924	768.926	308.999	960.356	117.569
4.3.3.2	Overige huisvestingslasten	217.616	483.810	-266.194	694.923	-477.307
4.3.4	Energie en water	1.114.436	1.000.619	113.818	1.084.638	29.798
4.3.5	Schoonmaakkosten	1.449.408	1.376.545	72.863	1.361.034	88.374
4.3.6	Heffingen	95.273	87.956	7.317	94.421	852
4.3.7	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	1.400.000	1.400.000	-	1.400.000	-
	Huisvestingslasten	5.727.952	5.670.554	57.398	5.947.769	-219.818
4.4 Overige lasten						
4.4.1	Administratie en beheerslasten	1.073.351	838.218	235.133	1.101.707	-28.356
4.4.2.1	ICT	717.397	684.048	33.350	729.189	-11.791
4.4.2.2	Licenties lesmethodes	620.709	434.500	186.209	436.265	184.443
4.4.2.3	Overige inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.141.464	1.321.334	-179.870	1.299.540	-158.076

Jaarrekening

Toelichting staat van baten en lasten

		Realisatie 2020	Begroting	Verschil	Realisatie 2019	Verschil
4.4.4.1	Buitenschoolse c.q. bijzondere activiteiten	421.315	737.500	-316.185	882.688	-461.373
4.4.4.3	Overige	2.728.505	2.399.822	328.683	2.351.822	376.683
	Overige lasten	6.702.742	6.415.422	287.320	6.801.211	-98.469
4.4.4.3	De grootste individuele posten zijn: Kosten bijzondere activiteiten € 743.711, Ambulante begeleiding € 350.777, Culturele vorming € 293.332, Contributies € 266.702, Tussen-/Naschoolse opvang € 245.442 en Kopieermachines € 211.386.					
	Analyse: De verschillen tussen realisatie en begroting alsmede tussen realisatie 2020 en realisatie 2019 van de overige kosten (4.2, 4.3 en 4.4) zijn per saldo zeer gering en ontstaan voornamelijk uit individuele posten. Een meer gedetailleerde analyse is opgenomen in het bestuursverslag.					
	Specificatie accountantskosten					
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	60.226	57.967	2.259	59.200	10.296
	Totaal accountantskosten	60.226	57.967	2.259	59.200	10.296
	Het contractueel overeengekomen bedrag bedraagt € 58.856 per jaar.					
	Totaal Lasten	85.605.706	82.171.268	3.434.438	79.648.120	5.957.585
	Saldo baten en lasten	88.821	-739.822	828.643	1.658.928	-1.570.106
5	Financiële baten en lasten					
5.1	Rentebaten	84.139	424.159	-340.020	147.970	-63.831
5.3	Koersresultaten	846.442	-	846.442	1.692.327	-845.885
5.4	Overige (o.a. dividend)	130.806	-50.000	180.806	124.585	6.221
5.5	Rentelasten (-/-)	-30.029	-34.231	4.202	-31.410	1.381
	Financiële baten en lasten	1.031.358	339.927	691.430	1.933.472	-902.114
	Resultaat	1.120.179	-399.893	1.520.073	3.592.400	-2.472.220

Jaarrekening

Segmentatie

		Peuters		VO		PO		Overige		Eliminaties		Geconsolideerd	
3	Baten	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
3.1	Rijksbijdragen	-	-	3.647.142	3.314.852	70.040.984	66.572.791	-	-	-	-	73.688.127	69.887.643
3.2	Overige overheids- bijdragen en subsidies	3.290.941	2.983.990	175.304	199.660	5.550.635	4.983.928	-	-	-	-	9.016.881	8.167.578
3.5	Overige baten	744.854	727.546	107.690	111.819	2.956.083	3.150.400	1.054.403	1.940.224	-1.873.510	-2.678.163	2.989.520	3.251.827
	Totaal baten	4.035.794	3.711.536	3.930.137	3.626.332	78.547.703	74.707.120	1.054.403	1.940.224	-1.873.510	-2.678.163	85.694.527	81.307.048
4 Lasten													
4.1	Personeelslasten	3.452.639	3.064.067	2.917.457	2.660.569	65.039.027	59.556.714	7.049	-	-503.465	-394.420	70.912.707	64.886.930
4.2	Afschrijvingen	4.798	1.509	80.739	88.553	2.176.769	1.922.148	-	-	-	-	2.262.306	2.012.211
4.3	Huisvestingslasten	203.643	223.234	146.976	125.779	5.454.690	5.422.280	91.235	328.049	-168.592	-151.573	5.727.952	5.947.770
4.4	Overige lasten	385.943	416.532	200.125	239.825	6.029.447	6.006.016	234.278	330.784	-147.051	-191.945	6.702.742	6.801.211
	Totaal lasten	4.047.022	3.705.343	3.345.298	3.114.725	78.699.933	72.907.159	332.562	658.833	-819.108	-737.939	85.605.706	79.648.121
	Saldo baten en lasten	-11.227	6.193	584.840	511.606	-152.230	1.799.961	721.841	1.281.391	-1.054.403	-1.940.224	88.821	1.658.927
5.0	Financiële baten en lasten												
	Saldo financiële baten en lasten	-7.467	-6.193	-	-	-15.578	-559	0	0	1.054.403	1.940.224	1.031.358	1.933.472
	Nettoresultaat	-18.694	-	584.840	511.606	-167.808	1.799.402	721.841	1.281.391	-	-	1.120.179	3.592.400

De financiële baten en lasten van de stichting belangenbehartiging (overige) gepresenteerd onder 3.5 Overige Baten en geconsolideerd onder 5.0 Financiële baten en lasten, derhalve is de verschuiving in de eliminaties opgenomen.

Jaarrekening

Niet uit balans blijvende verplichtingen geconsolideerd

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Er zijn diverse contracten afgesloten met betrekking tot de verhuur van lokalen, gymzaal en woningen. De verwachte huuropbrengst in 2021 voor de SCOH bedraagt € 540.000.

Er zijn diverse contracten afgesloten met betrekking tot de huur van lokalen en kantoren. De belangrijkste onderdelen en lasten in het jaar 2021 zijn:

- 1 150.000 Den Haag Laan van Meerdervoort 68-70 BV ivm huur ruimte staf- en servicebureau
- 2 15.000 Haagse Scholen i.v.m. huur ruimte voor Platform PO

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele leases als volgt te specificeren:

Leasecontract Veenman inzake kopieermachines (loopt af in juni 2023)

Te betalen:	€
Binnen één jaar	96.500
Tussen één en vijf jaar	143.500
Meer dan vijf jaar	0

Ultimo boekjaar zijn de overige langlopende verplichtingen als volgt te specificeren:

Contract Wijs accountants t.b.v. de accountantscontrole v.d. jaarstukken en de subsidies (loopt af in 2021)

Te betalen:	€
Binnen één jaar	58.855
Tussen één en vijf jaar	0
Meer dan vijf jaar	0

Door de bank is een garantstelling afgegeven

NLHG0019115 t.b.v. Tasman Properties C.V.	€ 42.770
---	----------

Erfstellingen en legaten Het legaat Brouwer-Klichmeyer, sedert 1958 in beheer bij het College van Kerkvoogden. Het legaat van € 68.702,- is destijds vermaakt aan de Hervormde Gemeente Den Haag met de bepaling dat de baten ten goede komen aan de scholen der Hervormde Gemeente.

	stand per 31-12-2019	Resultaat 2020	Overige mutaties	Stand per 31-12-2020
	€	€	€	€
Legaat Brouwer-Klichmeyer	p.m.	-	-	p.m.

Jaarrekening

Enkelvoudige balans

1 Activa	31-12-2020	31-12-2019	2 Passiva	31-12-2020	31-12-2019
1.1 Immateriële vaste activa	-	-	2.1 Eigen Vermogen*	22.328.742	21.911.710
1.2 Materiële vaste activa	11.398.025	10.471.397	2.2 Voorzieningen	3.741.821	3.031.580
1.3 Financiële vaste activa	173.091	134.416	2.3 Langlopende schulden	998.329	727.292
Vaste Activa	11.571.116	10.605.814	2.4 Kortlopende schulden	9.923.059	7.540.198
1.5 Vorderingen	6.127.480	8.310.814			
1.7 Liquide middelen	19.293.354	14.294.152			
Vlottende activa	25.420.834	22.604.966			
Totaal activa	36.991.950	33.210.780	Totaal passiva	36.991.950	33.210.780

*Na resultaatbestemming

Jaarrekening

Enkelvoudige staat van baten en lasten

3	Baten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Verschil	Realisatie 2019	Verschil
3.1	Rijksbijdragen	73.688.127	69.394.672	4.293.455	69.887.643	3.800.483
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	5.725.940	5.506.437	219.503	5.183.589	542.351
3.5	Overige baten	3.063.774	3.212.730	-148.956	3.262.220	-198.446
	Totaal baten	82.477.840	78.113.839	4.364.001	78.333.452	4.144.389
4	Lasten					
4.1	Personeelslasten	67.956.484	64.668.588	3.287.896	62.217.283	5.739.201
4.2	Afschrijvingen	2.257.508	2.355.253	-97.745	2.010.701	246.807
4.3	Huisvestingslasten	5.601.667	5.203.421	398.245	5.548.059	53.607
4.4	Overige lasten	6.229.572	5.813.741	415.831	6.245.841	-16.269
	Totaal lasten	82.045.230	78.041.003	4.004.227	76.021.884	6.023.346
	Saldo baten en lasten	432.610	72.836	359.774	2.311.567	-1.878.957
5.0	Financiële baten en lasten					
	Saldo financiële baten en lasten	-15.578	-18.899	3.321	-559	-15.020
	Nettoresultaat	417.032	53.937	363.095	2.311.009	-1.893.977

Jaarrekening

Kasstroom uit operationele activiteiten

1	Kasstroom uit operationele activiteiten	31-12-2020	31-12-2019
4.2	Saldo baten en lasten	432.610	2.311.567
	Aanpassingen voor:		
4.2	- Afschrijvingen	2.257.508	2.010.701
2.1	- Overige mutaties reserves	0	-
2.2	- Mutaties voorzieningen	710.241	371.829
		2.967.749	2.382.530
	Veranderingen in vlottende middelen:		
1.5	- Vorderingen	2.183.334	-324.754
2.4	- Kortlopende schulden	2.382.861	258.837
		4.566.194	-65.916
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
5.1	Ontvangen interest	17.838	40.671
5.5	Betaalde interest	-33.416	-41.230
5.4	Resultaat effecten	-	-
		-15.578	-559
	Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	7.518.366	2.316.055

Jaarrekening

Kasstroom uit operationele activiteiten

2	Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
1.2	Investerings in materiële vaste activa	-3.602.491	-3.007.423
1.2	Desinvesterings in materiële vaste activa	421.729	387.669
1.3	Overige investeringen in financiële vaste activa	-38.675	-52.350
	Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-3.219.436	-2.672.104
3	Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
2.3	Nieuw opgenomen leningen	-	-
2.3	Aflossing langlopende schulden	271.037	-95.284
	Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	271.037	-95.284
	Mutatie liquide middelen	5.002.576	1.860.235
	Mutatie liquide middelen		
	Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
1.7	Stand liquide middelen per 1-1	14.294.153	12.433.917
	Mutatie boekjaar liquide middelen	5.002.576	1.860.235
	Stand liquide middelen per 31-12	19.296.728	14.294.153

Jaarrekening

Toelichting balans

Algemene toelichting

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs Rjo, de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling van activa en passiva voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de opgenomen toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

	Aanschaf t/m 2019	Afschr. t/m 2019	Boekwaarde 2019			
1.2 Materiële vaste activa						
1.2.1 Gebouwen en terreinen	2.012.898	1.082.056	930.842			
1.2.2 Inventaris en apparatuur	22.788.881	14.645.198	8.143.683			
1.2.3.1 Leermiddelen	4.947.956	3.584.652	1.363.304			
1.2.3.2 Overige materiële vaste activa	66.737	33.168	33.569			
Totaal materiële vaste activa	29.816.471	19.345.074	10.471.397			
	Invest. 2020	Desinvest. Aansch. 2020	Desinvest. Afschr. 2020	Afschr. 2020		
1.2.1 Gebouwen en terreinen	838.491	152.167	-	191.261		
1.2.2 Inventaris en apparatuur	2.513.166	248.819	-	1.737.025		
1.2.3.1 Leermiddelen	184.753	-	-	323.689		
1.2.3.2 Overige materiële vaste activa	66.081	20.743	3.374	5.533		
	3.602.491	421.729	3.374	2.257.508		
	Aanschaf t/m 2020	Afschr. t/m 2020	Boekwaarde 2020			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	2.148.762	722.857	1.425.905			
1.2.2 Inventaris en apparatuur	21.807.949	13.136.944	8.671.005			
1.2.3.1 Leermiddelen	5.132.708	3.908.341	1.224.367			
1.2.3.2 Overige materiële vaste activa	86.879	10.131	76.748			

	2020	2019				
	29.176.298	17.778.273	11.398.025			
De uit eigen middelen bekostigde gebouwen betreffen 5 woningen. Deze woningen zijn met private middelen verkregen. De overige gebouwen zijn juridisch eigendom van de stichting, maar economisch eigendom van de gemeente.						
Tot de met subsidie gebouwde scholen behoren 29 basisscholen, 3 scholen voor speciaal basis onderwijs, 1 school voor speciaal (voortgezet) onderwijs en 1 praktijkschool (VO).						
SCOH heeft geïnvesteerd in multifunctionele accommodaties (MFA). Deze zijn grotendeels gefinancierd door de gemeente Den Haag. Het restant is gefinancierd door de stichting Belangenbehartiging. De investering door de stichting Belangenbehartiging is als materiële vaste activa opgenomen op de balans.						
1.2.1	Bijdrage Stichting Belangenbehartiging is per 31-12-2020 voor de MFA € 581.171 (2019: € 727.292) en voorfinanciering bouwprojecten € 382.815 (2019: € 0).					
Naast de investeringen door de Stichting Belangenbehartiging worden er ook investeringen door SCOH gedaan, bijvoorbeeld aanpassingen in ventilaties en aanbrengen van installaties.						
Per 1 januari 2019 worden de investeringen die uit de subsidiemiddelen bekostigd zijn gelijk verminderd naar 0. Deze zijn terug te vinden in de kolom desinvesteringen						
	2020	2019				
1.3 Financiële vaste activa						
1.3.7 Borgsommen	173.091	134.416				
Totaal financieel vaste activa	173.091	134.416				
1.3.7.3 Dit betreft voornamelijk borg voor Snappet (tablets)						
	2020	2019				
1.5 Vorderingen						
1.5.1 Debiteuren	88.873	130.421				
1.5.2 OCW/EL&I	3.363.924	3.082.554				
1.5.3.2 Rekeningen courant Stichting Behartiging	175.011	127.428				
1.5.3.3 Rekening courant SPCP	122.605	295.781				
1.5.4 Vorderingen op verbonden partijen	-	24.877				
1.5.6 Overige overheden	1.104.449	2.947.409				
1.5.7 Overige vorderingen	37.233	16.881				
1.5.8 Overlopende activa	1.235.385	1.685.464				
Totaal vorderingen	6.127.480	8.310.814				
1.5.3 De rekeningcourantverhouding is geheel ten behoeve van doorbelasting van kosten, bij de Peuterspeelzalen wordt rente in rekening gebracht.						
1.5 Hier is ondermeer de vordering op het samenwerkingsverband in totaal ad € 93.070 opgenomen (2019: € 56.207).						
Uitsplitsing						
1.5.6.1 Subsidies	-1.033	-1.033				
1.5.6.2 ESF-gelden	156.134	-102.400				
1.5.6.3 Additionele aanvragen (Huisvesting)	949.348	3.050.842				

	Overige overheden	1.104.449	2.947.409				
1.5.7.1	Personeel	37.233	16.881				
	Overige vorderingen	37.233	16.881				
1.5.7	1.5.7.1 betreft volledig de wet Tegemoetkoming Lage Inkomensvoordelen.						
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	1.171.495	1.641.178				
1.5.8.3	Overige overlopende activa	63.889	44.286				
	Overlopende activa	1.235.385	1.685.464				
1.5.8	1.5.8.1 De grootste individuele posten zijn: UWV transitievergoeding € 176.169, ITS € 119.005, APS IT Diensten € 95.107, De Rolf Groep € 93.210, Dekker van Geest € 48.888, Huur pand Laan van Meerdervoort 70 € 39.332 en After's Cool € 38.837. De afname komt vooral door de afname van de post UWV transitievergoeding door een teruggave in 2020 van € 654.141.						
	Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.						
	1.7 Liquide middelen						
1.7.1	Kasmiddelen	14.424	18.241				
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	18.278.930	13.275.912				
1.7.3	Deposito's	1.000.000	1.000.000				
	Totaal liquide middelen	19.293.354	14.294.152				
1.7.3	Deze deposito's zijn onderdeel van het schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën en direct opeisbaar.						

Jaarrekening

Toelichting balans

	Stand 1-1-2020	Resultaat	Overige mut.	Stand 31-12-2020		
2.1 Eigen vermogen						
2.1.1 Algemene reserve	15.537.144	1.163.303	655.963	17.356.410		
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	2.712.912	-981.787	-655.963	1.075.161		
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	3.607.050	240.516	-	3.847.566		
2.1.5 Bestemmingsfonds (priv.) Mr. J.AE.A. Lismanfonds	54.604	-5.000	-	49.604		
Eigen vermogen	21.911.710	417.032	0	22.328.742		

2.1.5 Dit fonds dient om aan oud-leerlingen van onze basisscholen studietoelagen voor voortgezette studie toe te kennen. Het destijds ontvangen legaat bedraagt € 11.345. Het meerdere kan worden besteed in het kader van deze doelstelling

	Stand 1-1-2020	Resultaat 2020	Overige mut.	Stand 31-12-2020		
Uitsplitsing						
2.1.2.2 Bestemmingsreserve groeiregeling	268.433	81.771	-	350.204		
2.1.2.3 Best.res. Bovenschools fonds ziektevervang	250.027	866.408	-866.405	250.030		
2.1.2.4 Best.res. Fonds onderwijskundige vernieuwing	382.369	-117.884	210.442	474.927		
2.1.2.5 Bestemmingsreserve eenmalige uitkering	1.812.082	-1.812.082	-	-		
Bestemmingsreserves (publiek)	2.712.912	-981.787	-655.963	1.075.161		

2.1.2.2 Bestemmingsreserve als gevolg dat de groeiregeling niet meer op schoolniveau, maar op bestuursniveau wordt ontvangen. SCOH heeft derhalve een eigen interne regeling. Besloten is deze reserve te maximeren op € 400.000. Dat komt ongeveer overeen met de lasten van 1 jaar. Het overige saldo wordt jaarlijks toegevoegd aan de algemene bovenschoolse reserve.

2.1.2.3 Bestemmingsreserve wordt gevormd omdat SCOH eigen risicodragers is en de ziektevervang niet meer kan declareren bij het vervangingsfonds. Er is besloten om het positieve resultaat 2020 toe te voegen aan de reserves van de scholen.

2.1.2.4 Er is een fonds opgericht ter stimulering van onderwijskundige vernieuwingen. SCOH scholen leggen hiervoor vanuit hun reserves de helft van het bedrag in. De overige 50% wordt gefinancierd door de stichting Belangen Behartiging.

2.1.2.5 Bestemmingsreserve wordt gevormd omdat SCOH in 2019 aanvullende rijksbijdragen heeft ontvangen, welke bestemd zijn voor een eenmalige uitkering aan alle personeelsleden in 2020.

	Stand 1-1-2020	Resultaat 2020	Overige mut.	Stand 31-12-2020		
Uitsplitsing						
2.1.3.1 Bestemmingsreserve huisvesting	299.504	20.675	-	320.179		
2.1.3.2 Bestemmingsreserve privaat, ouderbijdragen	3.307.547	219.841	-	3.527.388		
Bestemmingsreserves (privaat)	3.607.050	240.516	-	3.847.566	-	-

2.1.3.1 Bestemmingsreserve wordt gevormd uit de private huuropbrengsten minus private huurkosten

2.1.3.2 De reserve is opgebouwd uit bijdragen van ouders. Deze reserves worden per school bijgehouden.

	Stand 1-1-2020	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Rente mutatie	Stand 31-12-2020
2.2 Voorzieningen						
2.2.1 Personeels voorzieningen						
2.2.1.1 Jubileum	649.813	65.421	68.183	-	-	647.051
2.2.1.2 Langdurig zieken	81.778	-	-	12.826	-	68.952
2.2.3 Overige voorzieningen						
Onderhoud gebouwen	2.299.989	1.400.000	674.171	-	-	3.025.819
Voorzieningen	3.031.580	1.465.421	742.354	12.826	-	3.741.821

2.2.1 De voorziening Langdurig zieken is in 2018 nieuw gevormd voor de loonkosten van langdurig zieke medewerkers.

	Stand 31-12-2020	< 1 jaar	> 1 jaar	Totaal		
2.2 Looptijd voorzieningen						
2.2.1 Personeels voorzieningen						
2.2.1.1 Jubileum	647.051	28.505	618.546	647.051		
2.2.1.2 Langdurig zieken	68.952	58.854	10.098	68.952		
2.2.3 Overige voorzieningen						
2.2.3.1 Onderhoud gebouwen	3.025.819	597.800	2.428.019	3.025.819		
Voorzieningen	3.741.821	685.159	3.056.662	3.741.821		

	2020	2019	< 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
2.3 Langlopende schulden					
2.3.7 Overige langlopende schulden	998.329	727.292	780.809	217.520	998.329
Langlopende schulden	998.329	727.292	780.809	217.520	998.329

2.3.7 Dit betreft de lening bij de stichting Belangen Behartiging aangaande de multifunctionele accommodaties (MFA) € 581.172 (2019: € 727.292), een gelijk bedrag is opgenomen bij de materiële vaste activa, Zie ook de opmerking bij 1.2.1. Hierin is de verwachte aflossingsverplichting voor 2021 ad € 91.834 opgenomen, Dit bedrag is niet als kortlopende schuld in de jaarrekening verantwoord. De Voorfinanciering Bouw Anemaschool € 382.815 (aflossing 2021: € 33.333) en Leaseauto Koetsveldschool € 34.342 (aflossing 2021: € 6.984).

Vooruit ontvangen investeringssubsidies	-	-	-		
--	---	---	---	--	--

	2020	2019			
2.4 Kortlopende schulden					
2.4.3 Crediteuren	2.852.584	1.938.106			
2.4.4 OCW/EL&I	1.511.423	-			
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.520.325	2.160.276			

2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	1.443	711.018				
2.4.9	Overige kortlopende schulden	5.108	5.982				
2.4.10	Overlopende passiva	3.032.176	2.724.815				
	Kortlopende schulden	9.923.059	7.540.198				
	Uitsplitsing						
2.4.7.1	Loonheffing	2.315.361	2.028.152				
2.4.7.2	Omzetbelasting	64.800	2				
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	140.164	132.122				
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.520.325	2.160.276				
2.4.9.1	Netto Salarissen	5.108	5.982				
	Overige kortlopende schulden	5.108	5.982				
2.4.10.3	Vooruitontvangen Subsidies gemeente	21.245	142.206				
2.4.10.3	Vooruitontvangen Subsidies Overig	41.712	58.008				
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	2.193.189	1.924.632				
2.4.10.8	Overige	776.029	599.970				
	Overlopende passiva	3.032.176	2.724.815				

Jaarrekening

Model G Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW/EZ

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule						
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestaties conform subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			uitgevoerd	nog niet afgerond
02GA Subsidie zij-instroom	966896	maart 2019	20.000	20.000	X	
16XN Subsidie zij-instroom	966943	maart 2019	20.000	20.000		X
16XN Subsidie zij-instroom	1027392	december 2019	20.000	20.000		X
17RV Subsidie zij-instroom	998033	mei 2019	20.000	20.000		X
17SI Subsidie zij-instroom	1004743	augustus 2019	20.000	20.000		X
17TD Subsidie zij-instroom	998048	mei 2019	20.000	20.000		X
17ZH Subsidie zij-instroom	1027427	december 2019	20.000	20.000		X
17ZS Subsidie zij-instroom	1027428	december 2019	20.000	20.000		X
17ZZ Subsidie zij-instroom	1027395	december 2019	20.000	20.000		X
26AZ Subsidie zij-instroom	994473	april 2019	20.000	20.000		X
17YO Subsidie voor studieverlof	1090919	september 2020	12.093	12.093	X	
17TY Subsidie voor studieverlof	1090936	september 2020	6.046	6.046	X	
17ZS Subsidie voor studieverlof	1090938	september 2020	21.767	21.767	X	
17TD Subsidie voor studieverlof	1090939	september 2020	12.093	12.093	X	
02GA Subsidie voor studieverlof	1091272	september 2020	3.998	3.998	X	
07YO Subsidie zij-instroom	1052397	maart 2020	20.000	20.000		X
19VH Subsidie zij-instroom	1052415	maart 2020	20.000	20.000		X
26AZ Subsidie zij-instroom	1052419	maart 2020	20.000	20.000		X
17VA Subsidie zij-instroom	1083249	juni 2020	20.000	20.000		X
17SU Subsidie zij-instroom	1083251	juni 2020	20.000	20.000		X
18XS Subsidie zij-instroom	1083254	juni 2020	20.000	20.000		X
17YA Subsidie zij-instroom	1083255	juni 2020	20.000	20.000		X
16XN Subsidie zij-instroom	1083259	juni 2020	20.000	20.000		X
17ZZ Subsidie zij-instroom	1083260	juni 2020	20.000	20.000		X
16ZP Subsidie zij-instroom	1083266	juni 2020	20.000	20.000	X	
19TA Subsidie zij-instroom	1083272	juni 2020	20.000	20.000		X

05OL Subsidie zij-instroom	1097317	november 2020	20.000	20.000			X
16WH Subsidie zij-instroom	1097337	november 2020	60.000	60.000			X
17TN Subsidie zij-instroom	1097339	november 2020	20.000	20.000			X
07YO Subsidie zij-instroom	1097349	november 2020	20.000	20.000			X
16ZP Subsidie zij-instroom	1097401	november 2020	20.000	20.000			X
17XC Subsidie zij-instroom	1097405	november 2020	40.000	40.000			X
26AZ Subsidie zij-instroom	1097420	november 2020	20.000	20.000			X
Inhaal- en ondersteunings programma's onderwijs	IOP-70176-VO	juli 2020	45.900	45.900			X
Inhaal- en ondersteunings programma's onderwijs	IOP-70176-PO	juli 2020	151.200	151.200			X
Inhaal- en ondersteunings programma's onderwijs	IOP2-70176-PO	november 2020	1.229.400	1.229.400			X
			2.102.497	2.102.497			

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo boekjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestaties conform subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			uitgevoerd	nog niet afgerond
-	-	-	0	0	-	-
			0	0		

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	saldo 2020	ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	totale kosten 31-12-2020	Saldo te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum						
-	-	-	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0

Jaarrekening

Toelichting staat van baten en lasten

	Realisatie 2020	Begroting	Verschil	Realisatie 2019	Verschil
3 Baten					
3.1 Rijksbijdragen					
3.1.1.1 OCW	68.149.997	65.392.211	2.757.786	65.389.317	2.760.680
3.1.2.1 Geormerkte subsidies	448.209	97.341	350.868	174.977	273.232
3.1.2.2 Niet-geormerkte subsidies	1.809.670	1.110.735	698.935	1.244.164	565.506
3.1.2.3 Toerekening investeringssubsidies	-	61	-61	-	-
3.1.4 Ontvangen doorbetaling rijksbijdr. SWV	3.280.251	2.794.324	485.927	3.079.185	201.066
Totaal rijksbijdragen	73.688.127	69.394.672	4.293.455	69.887.643	3.800.483
3.2 Gemeentelijke bijdragen en subsidies					
3.2.1.2 Overige gemeentelijke bijdragen en subsidies (incidenteel)	5.725.940	5.506.437	219.503	5.183.589	542.351
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	5.725.940	5.506.437	219.503	5.183.589	542.351
3.5 Overige baten					
3.5.1 Verhuur	819.995	705.000	114.995	676.171	143.824
3.5.2 Detachering personeel	555.815	508.300	47.515	503.669	52.146
3.5.3 Schenking	8.105	9.030	-925	15.196	-7.091
3.5.4 Sponsoring	355	5.450	-5.095	18.915	-18.560
3.5.5 Ouderbijdragen	1.027.461	1.432.715	-405.254	1.487.588	-460.127
3.5.6 Overige	652.043	552.235	99.809	560.681	91.362
Overige baten	3.063.774	3.212.730	-148.956	3.262.220	-198.446
Totaal baten	82.477.840	78.113.839	4.364.001	78.333.452	4.144.389

Analyse: Het verschil tussen realisatie en begroting alsmede tussen realisatie 2020 en realisatie 2019 ontstaat voornamelijk door een toename van de Rijksbaten en gemeentelijke subsidies. Een meer gedetailleerde analyse is ongenomen in het bestuursverslag.

Jaarrekening

Toelichting staat van baten en lasten

	Realisatie 2020	Begroting	Verschil	Realisatie 2019	Verschil
4 Lasten					
4.1 Personeelslasten					
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	44.034.485	41.280.667	2.753.818	38.878.020	5.156.465
4.1.1.2 Sociale lasten	6.553.830	6.189.194	364.636	5.858.977	694.852
4.1.1.3 Pensioenpremies	6.535.417	6.250.242	285.175	6.223.029	312.388
4.1.1.4 Premies Vervangingsfonds	46.395	70.560	-24.165	67.371	-20.976
4.1.1.5 Premies Participatiefonds	1.567.819	1.494.448	73.371	1.371.079	196.741
Lonen en salarissen	58.737.945	55.285.110	3.452.835	52.398.475	6.339.469
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	-15.588	-	-15.588	77.587	-93.175
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	4.788.749	3.930.143	858.607	5.008.565	-219.816
4.1.2.3 Overig	5.193.675	6.093.335	-899.659	5.358.831	-165.156
Overige personele lasten	9.966.837	10.023.477	-56.641	10.444.983	-478.146
4.1.3 Af: uitkeringen	-748.297	-640.000	-108.297	-626.175	-122.122
Personeelslasten	67.956.484	64.668.588	3.287.896	62.217.283	5.739.201
4.1.2	4.1.2.2: Deze post omvat onder meer de inhuur interim directies ad € 461.674, die sinds 2020 hier geboekt worden. 4.1.2.3: De kosten van bestuurlijk vertrouwenspersoon zijn verschoven van 4.1.2.3 naar 4.4.1.				
4.1	Gedurende het jaar 2020 was er gemiddeld 794,0 fte in dienst (2019: 765,5), dit waren gemiddeld 1062,5 werknemers (2019: 1028,5).				
4.1.2.1	Dit betreffen de onder 2.2.1 genoemde voorzieningen (jubileum en langdurig zieken).				
4.1.2.3	De grootste individuele posten zijn: Nascholing € 1.046.975, schoolbegeleiding € 851.592, Werkkostenregeling € 518.688, Werving personeel € 129.837 en arbozorg € 94.758.				
	Analyse: Het verschil tussen realisatie en begroting alsmede tussen realisatie 2020 en realisatie 2019 ontstaat voornamelijk door de eenmalige CAO-uitkering en de loonstijging van 4,5% conform de nieuwe CAO. Een meer gedetailleerde analyse is opgenomen in het bestuursverslag.				

Jaarrekening

Toelichting staat van baten en lasten

		Realisatie 2020	Begroting	Verschil	Realisatie 2019	Verschil
4.2	Afschrijvingen					
4.2.2.1	Gebouwen en terreinen	191.261	169.940	21.321	109.958	81.303
4.2.2.2	Inventaris en apparatuur	1.737.025	1.804.191	-67.166	1.564.578	172.447
4.2.2.3	Leermiddelen	323.689	370.218	-46.529	332.755	-9.066
4.2.2.4	Overige materiële vaste activa	5.533	10.904	-5.371	3.411	2.122
	Afschrijvingen	2.257.508	2.355.253	-97.745	2.010.701	246.807
4.3	Huisvestingslasten					
4.3.1	Huur	344.521	350.333	-5.812	312.784	31.737
4.3.3.1	Onderhoud	1.072.331	740.035	332.296	932.610	139.721
4.3.3.2	Overige huisvestingslasten	126.844	251.310	-124.466	365.774	-238.930
4.3.4	Energie en water	1.114.436	998.328	116.109	1.082.521	31.916
4.3.5	Schoonmaakkosten	1.449.408	1.376.545	72.863	1.361.034	88.374
4.3.6	Heffingen	94.127	86.871	7.256	93.336	791
4.3.7	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	1.400.000	1.400.000	-	1.400.000	-
	Huisvestingslasten	5.601.667	5.203.421	398.245	5.548.059	53.607
4.4	Overige lasten					
4.4.1	Administratie en beheerslasten	1.015.791	769.028	246.763	1.026.831	-11.040
4.4.2.1	ICT	708.541	673.250	35.291	719.996	-11.455
4.4.2.2	Licenties lesmethodes	619.621	434.500	185.121	436.265	183.356
4.4.2.3	Overige inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.095.817	1.266.416	-170.599	1.250.228	-154.410
4.4.4.1	Buitenschools c.q. bijzondere activiteiten	289.105	737.500	-448.395	743.711	-454.605
4.4.4.3	Overige	2.500.696	1.933.047	567.649	2.068.810	431.886

Jaarrekening

Toelichting staat van baten en lasten

	Realisatie 2020	Begroting	Verschil	Realisatie 2019	Verschil
Overige lasten	6.229.572	5.813.741	415.831	6.245.841	-16.269
De grootste individuele posten zijn: Kosten bijzondere activiteiten € 743.711, Ambulante begeleiding € 350.777, 4.4.4.3 Culturele vorming € 293.332, Contributies € 266.702, Tussen-/Naschoolse opvang € 245.442 en Kopieermachines € 211.386.					
Specificatie accountantskosten					
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	36.233	40.830	-4.597	26.031	10.296
Totaal accountantskosten	36.233	40.830	-4.597	26.031	10.296
Het contractueel overeengekomen bedrag bedraagt € 58.856 per jaar voor alle jaarrekeningen.					
Analyse: De verschillen tussen realisatie en begroting alsmede tussen realisatie 2020 en realisatie 2019 van de overige kosten (4.2, 4.3 en 4.4) zijn per saldo zeer gering en ontstaan voornamelijk uit individuele posten. Een meer gedetailleerde analyse is opgenomen in het bestuursverslag.					
Totaal Lasten	82.045.230	78.041.003	4.004.227	76.021.884	6.023.346
Saldo baten en lasten	432.610	72.836	359.774	2.311.567	-1.878.957
5 Financiële baten en lasten					
5.1 Rentebaten	17.838	10.001	7.837	40.671	-22.833
5.5 Rentelasten (-/-)	-33.416	-28.900	-4.516	-41.230	7.814
Financiële baten en lasten	-15.578	-18.899	3.321	-559	-15.020
Resultaat	417.032	53.937	363.095	2.311.009	-1.893.977

Jaarrekening

Overige gegevens

Verbonden partijen								
Naam	Rechts- vorm	Statut. zetel	Code activi- teiten	Eigen vermogen 31-12-2020	Resultaat 2020	Verklaring art 2:403 BW ja/nee	Deel- name %	Conso- lidatie ja/nee
Stichting tot behartiging van de belangen van het Christelijk onderwijs	stichting	Den Haag	4	15.466.461	721.841	nee	100	ja
Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen	stichting	Den Haag	4	507.224	-18.694	nee	100	ja
				15.973.685	703.147			
Samenwerkingsverbanden passend onderwijs (vanaf 1 augustus 2014)								
SWV Den Haag SPPOH 28-15	stichting	Den Haag	4	n.n.b.	n.n.b.	nee		nee
SWV Passend Onderwijs VO Haaglanden	stichting	Den Haag	4	n.n.b.	n.n.b.	nee		nee

Gebeurtenissen na balansdatum

Corona crisis

Ten gevolge van de maatregelen van de overheid in verband met de corona crisis zijn de peuterscholen en scholen 2 maal dicht gegaan in 2020, welke sluiting in de 2e periode doorliep tot 8 februari 2021. Er is alleen opvang voor cruciale beroepen en alle overige leerlingen ontvangen onderwijs op afstand. Alle overheidsbijdragen zijn onverminderd voortgezet. Zowel de gemeente als het Rijk vergoedt de ouderbijdragen over de periode dat de peuterscholen gesloten zijn geweest. Daarmee was de belangrijkste inkomstenstroom gegarandeerd. Mede door de compensatie van de gemeente en het Rijk is het effect van de coronacrisis op de bedrijfsvoering gering.

De continuïteit van de stichtingen is naar verwachting niet in het geding.

Jaarrekening

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Er zijn diverse contracten afgesloten met betrekking tot de verhuur van lokalen, gymzaal en woningen. De verwachte huuropbrengst in 2020 voor de SCOH bedraagt € 540.000.

Er zijn diverse contracten afgesloten met betrekking tot de huur van lokalen en kantoren. De belangrijkste onderdelen en lasten in het jaar 2020 zijn:

- 1 150.000 Den Haag Laan van Meerdervoort 68-70 BV ivm huur ruimte staf- en servicebureau
- 2 15.000 Haagse Scholen i.v.m. huur ruimte voor Platform PO

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele leases als volgt te specificeren:

Leasecontract Veenman inzake kopieermachines (loopt af in juni 2023)

Te betalen:	€
Binnen één jaar	96.500
Tussen één en vijf jaar	143.500
Meer dan vijf jaar	0

Ultimo boekjaar zijn de overige langlopende verplichtingen als volgt te specificeren:

Contract Wijs accountants t.b.v. de accountantscontrole v.d. jaarstukken en de subsidies (loopt af in 2021)

Te betalen:	€
Binnen één jaar	58.855
Tussen één en vijf jaar	0
Meer dan vijf jaar	0

Door de bank is een <u>garantstelling afgegeven</u>	€
NLHG0019115 t.b.v. Tasman Properties C.V.	42.770

Erfstellingen en legaten Het legaat Brouwer-Klichmeyer, sedert 1958 in beheer bij het College van Kerkvoogden. Het legaat van € 68.702,- is destijds vermaakt aan de Hervormde Gemeente Den Haag met de bepaling dat de baten ten goede komen aan de scholen der Hervormde Gemeente.

	<u>stand per</u> <u>31-12-2019</u>	<u>Resultaat</u> <u>2020</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Stand per</u> <u>31-12-2020</u>
	€	€	€	€
Legaat Brouwer-Klichmeyer	p.m.	-	-	p.m.

Jaarrekening

WNT-verantwoording 2020 Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is, conform de van toepassing zijnde regelgeving, opgesteld op basis van het algemeen geldende maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor De SCOH is € 173.100, zijnde 10% algemeen bezoldigingsmaximum i.v.m. met de 0,1 fte aanstelling bij de SPCP en 90% conform Onderwijs Klasse E (6 punten ivm gemiddelde totale baten per jaar (25 tot 75 mln. euro), 3 punten gemiddeld aantal leerlingen (2.500 tot 10.000) en 5 punten gewogen onderwijssoorten of sectoren (5+), derhalve totaal 14 punten wat leidt tot klasse E). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2018 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degene die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020			
bedragen x € 1	G.J. Drielen	J. Snippe	
Functiegegevens	Bestuurder*	Bestuurder*	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/9 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8	
Dienstbetrekking?	ja	ja	
Bezoldiging			
Beloningen & belastbare onkostenvergoedingen	144.559	33.477	
Beloningen betaalbaar op termijn	20.940	6.616	
Subtotaal	165.499	40.093	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	173.100	57.700	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	
Bezoldiging	165.499	40.093	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	n.v.t.	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	

Jaarrekening

WNT-verantwoording 2020 Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	G.J. Drielen		
Functiegegevens	Bestuurder*		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12		
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		
Dienstbetrekking?	ja		
Bezoldiging			
Beloningen plus belastbare onkostenvergoedingen	135.524		
Beloningen betaalbaar op termijn	20.570		
Subtotaal	156.094		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	164.000		
Bezoldiging	156.094		

* De heer G.J. van Drielen en mevrouw J. Snippe hebben een hoofdaanstelling voor respectievelijk 1 en 0,8 fte bij Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden en zijn vanuit die aanstellingen voor respectievelijk 0,1 en 0,08 fte aangewezen als bestuurders van Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2020	J. Schinkelshoek	J van den Hul-Omta	K. van den Boogaard
bedragen x € 1			
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	12.850	9.750	9.750
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	25.965	17.310	17.310
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging	12.850	9.750	9.750

Jaarrekening

WNT-verantwoording 2020 Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2019 bedragen x € 1	J. Schinkelshoek	J van den Hul-Omta	K. van den Boogaard
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	10.870	8.750	8.750
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	25.050	16.700	16.700
Gegevens 2020 bedragen x € 1	E. Verhoef	M. van Spronsen	R. van Werven
Functiegegevens	Lid	Vice-voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	9.750	9.750	9.750
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	17.310	17.310	17.310
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging	9.750	9.750	9.750
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2019 bedragen x € 1	D.J. de Lange	M. van Spronsen	R. van Werven
Functiegegevens	Lid	Vice-voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12

Jaarrekening

WNT-verantwoording 2020 Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden

Bezoldiging			
Bezoldiging	7.750	8.750	8.750
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	16.700	16.700	16.700

De vergoedingen van de toezichthoudende topfunctionarissen zijn inclusief € 2.500 bruto vergoeding (was in 2019 € 1.500 vrijwilligersvergoeding) van de stichting belangenbehartiging en exclusief BTW.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Jaarrekening

Ondertekening

Den Haag

Datum 28 juni 2021

Gerard van Drielen

Voorzitter van het College van Bestuur : Was getekend 28 juni 2021

Joke Snippe

Lid van het College van Bestuur : Was getekend 28 juni 2021

Jan Schinkelshoek

Voorzitter Raad van Toezicht : Was getekend 28 juni 2021

Ruth van Werven

Vice voorzitter Raad van Toezicht : Was getekend 28 juni 2021

Els Verhoef

lid Raad van Toezicht : Was getekend 28 juni 2021

Arnoud Pijls

lid Raad van Toezicht : Was getekend 28 juni 2021

Jannie van den Hul-Omta

lid Raad van Toezicht : Was getekend 28 juni 2021

Karel van den Boogaard

lid Raad van Toezicht : Was getekend 28 juni 2021

Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden
Statutaire adres: Laan van Meerdervoort 70
Statutaire vestigingsplaats: 's-Gravenhage

Overige gegevens

Jaarrekening

Voorstel bestemming van het geconsolideerde resultaat

Statutaire regeling inzake bestemming resultaat:

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat

		Resultaat 2020	
(Voorstel) Bestemming van het geconsolideerde resultaat			
2.1.1	Algemene reserve		
2.1.1	Algemene reserve (PO)	580.506	
	Algemene reserve (VO)	582.797	
	Totaal Algemene Reserve		1.163.303
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)		
2.1.2.2	Bestemmingsreserve groeiregeling	81.771	
2.1.2.3	Bestemmingsreserve Bovenschools fonds ziektevervangning	866.408	
2.1.2.4	Bestemmingsreserve fonds onderwijskundige vernieuwing	-117.884	
2.1.2.5	Bestemmingsreserve eenmalige uitkering	-1.812.082	
	totaal Bestemmingsreserve (publiek)		-981.787
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)		
2.1.3.1	Bestemmingsreserve huisvesting	20.675	
2.1.3.2	Bestemmingsreserve privaat, ouderbijdragen (PO)	217.798	
	Bestemmingsreserve privaat, ouderbijdragen (VO)	2.043	
2.1.3.3	Algemene reserve SPCP	-18.694	
2.1.3.4	Algemene reserve privaat st. belangenbehartiging	612.473	
	totaal Bestemmingsreserve (privaat)		834.295
2.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)		
2.1.5	Fondsen (Mr. J. AE. A. Lismanfonds)		-5.000
2.1.8	Statutaire reserves (st. belangenbehartiging)		
2.1.8	Overige reserve privaat st. belangenbehartiging		109.369
	Totaal resultaat		1.120.179

Jaarrekening

Voorstel bestemming van het enkelvoudige resultaat

Statutaire regeling inzake bestemming resultaat:

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat

		Resultaat 2020	
	(Voorstel) Bestemming van het geconsolideerde resultaat		
2.1.1	Algemene reserve		
2.1.1	Algemene reserve (PO)	580.506	
	Algemene reserve (VO)	582.797	
	Totaal Algemene reserve		1.163.303
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)		
2.1.2.2	Bestemmingsreserve groeiregeling	81.771	
2.1.2.3	Bestemmingsreserve Bovenschools fonds ziektevervangning	866.408	
2.1.2.4	Bestemmingsreserve fonds onderwijskundige vernieuwing	-117.884	
2.1.2.5	Bestemmingsreserve eenmalige uitkering	-1.812.082	
	totaal Bestemmingsreserve (publiek)		-981.787
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)		
2.1.3.1	Bestemmingsreserve huisvesting	20.675	
2.1.3.2	Bestemmingsreserve privaat, ouderbijdragen (PO)	217.798	
	Bestemmingsreserve privaat, ouderbijdragen (VO)	2.043	
	totaal Bestemmingsreserve (privaat)		240.516
2.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)		
2.1.5	Fondsen (Mr. J. AE. A. Lismanfonds)		-5.000
	Totaal resultaat		417.032

Jaarrekening

D2 OCW/EZ-Bijlage

1.5.2	Ministerie van OCW/EZ	Bekostigings jaar	Beschikking (nummer)	Bedrag beschikking	Toegerekend t/m 2020	Ontvangen t/m 2020	Te vorderen 31-12-2020
	Overlopende post lumpsum						
	Personeel						
18XS	Personele bekostiging regulier	20/21	1052892	1.416.260	590.108	489.318	100.790
16RC	Personele bekostiging regulier	20/21	1052934	839.985	349.994	290.215	59.779
19HH	Personele bekostiging regulier	20/21	1052942	787.790	328.246	272.182	56.065
02GA	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1053048	41.958	17.483	17.497	-14
02GA	Basisbekostiging Personeel	20/21	1053401	1.460.501	608.542	504.603	103.939
05OL	Personele bekostiging regulier	20/21	1060944	1.006.540	419.392	347.760	71.632
07YO	Personele bekostiging regulier	20/21	1062204	896.434	373.514	309.718	63.796
16XN	Personele bekostiging regulier	20/21	1064310	1.581.199	658.833	546.304	112.529
16ZP	Personele bekostiging regulier	20/21	1064483	1.258.180	524.242	434.701	89.541
16WH	Personele bekostiging regulier	20/21	1064583	1.101.952	459.147	380.725	78.422
17UD	Personele bekostiging regulier	20/21	1064855	1.321.696	550.707	456.646	94.061
17VA	Personele bekostiging regulier	20/21	1064868	1.634.711	681.130	564.793	116.337
17XC	Personele bekostiging regulier	20/21	1064870	1.108.865	462.027	383.113	78.914
17YA	Personele bekostiging regulier	20/21	1064878	720.847	300.353	249.053	51.300
17YY	Personele bekostiging regulier	20/21	1064879	1.470.935	612.890	508.208	104.682
17YO	Personele bekostiging regulier	20/21	1064882	717.516	298.965	247.902	51.063
17ZM	Personele bekostiging regulier	20/21	1064891	544.962	227.067	188.284	38.783
17ZH	Personele bekostiging regulier	20/21	1064894	796.972	332.072	275.354	56.718
17ZS	Personele bekostiging regulier	20/21	1064901	642.462	267.692	221.971	45.721
17ZZ	Personele bekostiging regulier	20/21	1064903	1.288.210	536.754	445.077	91.678

17QF	Personele bekostiging regulier	20/21	1064926	636.429	265.179	219.886	45.293
17RI	Personele bekostiging regulier	20/21	1064940	1.087.673	453.197	375.791	77.406
17RV	Personele bekostiging regulier	20/21	1064949	1.653.868	689.112	571.411	117.701
17TN	Personele bekostiging regulier	20/21	1064951	1.876.009	781.671	648.161	133.510
17TY	Personele bekostiging regulier	20/21	1064953	1.354.977	564.574	468.145	96.429
17TT	Personele bekostiging regulier	20/21	1064957	979.431	408.096	338.393	69.703
17SI	Personele bekostiging regulier	20/21	1064973	573.990	239.163	198.314	40.849
17TD	Personele bekostiging regulier	20/21	1064978	1.702.685	709.452	588.278	121.174
17SU	Personele bekostiging regulier	20/21	1064989	703.789	293.245	243.159	50.086
17PB	Personele bekostiging regulier	20/21	1065044	1.515.444	631.435	523.586	107.849
17PQ	Personele bekostiging regulier	20/21	1065050	776.286	323.452	268.207	55.245
19TA	Personele bekostiging regulier	20/21	1065162	769.969	320.821	266.024	54.797
19VH	Personele bekostiging regulier	20/21	1065435	1.805.911	752.463	623.942	128.521
26AZ	Personele bekostiging regulier	20/21	1066117	3.269.748	1.362.395	1.129.698	232.697
18XS	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1066452	32.385	13.494	13.505	-11
16RC	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1066466	19.757	8.232	8.239	-7
19HH	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1066484	20.572	8.572	8.578	-6
05OL	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1067607	52.142	21.726	21.743	-17
07YO	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1068374	45.624	19.010	19.025	-15
17YO	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071099	41.347	17.228	17.242	-14
17YA	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071101	35.440	14.767	14.779	-12
17ZH	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071115	40.736	16.973	16.987	-14
17ZM	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071116	30.348	12.645	12.655	-10
17RV	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071123	84.731	35.305	35.333	-28
17YY	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071124	78.620	32.759	32.785	-26
17ZS	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071132	34.829	14.512	14.524	-12
17ZZ	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071134	68.233	28.430	28.453	-23
17RI	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071135	57.438	23.932	23.952	-20
17XC	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071154	56.827	23.678	23.697	-19

17SI	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071167	28.312	11.796	11.806	-10
17SU	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071168	36.662	15.276	15.288	-12
17TN	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071183	100.822	42.009	42.043	-34
17TD	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071184	90.638	37.766	37.796	-30
17TY	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071186	73.528	30.637	30.661	-24
17TT	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071190	52.346	21.811	21.828	-17
17UD	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071193	69.048	28.770	28.793	-23
17VA	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071195	84.935	35.389	35.418	-29
17PB	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071230	81.472	33.947	33.974	-27
17PQ	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071253	39.310	16.379	16.392	-13
17QF	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071260	30.756	12.815	12.825	-10
16ZP	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071323	65.789	27.412	27.434	-22
16WH	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071408	54.586	22.744	22.762	-18
16XN	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1071421	84.527	35.220	35.248	-28
19TA	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1072037	39.921	16.634	16.647	-13
19VH	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1072053	101.636	42.348	42.382	-34
26AZ	Prestatiebox Primair Onderwijs	20/21	1072184	180.664	75.277	75.337	-60
05OL	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1072990	59.488	24.787	20.553	4.234
16ZP	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1074741	71.698	29.874	24.772	5.102
16XN	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1074756	668.828	278.679	231.080	47.599
16WH	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1074930	2.120	883	733	151
17ZM	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1074956	274.800	114.500	94.943	19.557
17ZZ	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1074957	168.287	70.120	58.143	11.977
17ZH	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1074996	443.439	184.766	153.208	31.558
17ZS	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075001	169.006	70.419	58.391	12.028
17TN	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075007	161.354	67.231	55.748	11.483
17SU	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075018	402.026	167.511	138.900	28.611
17PB	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075023	75.412	31.422	26.055	5.367
17TT	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075030	403.676	168.198	139.470	28.728

17TY	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075031	657.221	273.842	227.070	46.772
17UD	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075034	267.173	111.322	92.308	19.014
17XC	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075035	190.264	79.277	65.736	13.541
17YA	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075038	348.850	145.354	120.528	24.826
17YO	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075048	284.569	118.570	98.318	20.252
17YY	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075050	282.369	117.654	97.559	20.095
17PQ	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075055	189.330	78.888	65.414	13.474
17SI	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075073	25.602	10.668	8.846	1.823
17QF	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075086	109.629	45.679	37.877	7.802
19TA	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075377	85.148	35.478	29.418	6.060
19VH	Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	20/21	1075386	217.759	90.733	75.236	15.497
02GA	Bekostiging zware ondersteuning personeel	20/21	1076473	2.429.107	1.012.128	839.256	172.872
17RI	Bijzondere bekostiging asielzoekers & overig vreemdelingen	20/21	1095882	4.154	1.731	4.154	-2.423
17TD	Bijzondere bekostiging asielzoekers & overig vreemdelingen	20/21	1095883	3.323	1.385	3.323	-1.938
17YA	Bijzondere bekostiging asielzoekers & overig vreemdelingen	20/21	1095905	29.605	12.335	29.605	-17.270
17YO	Bijzondere bekostiging asielzoekers & overig vreemdelingen	20/21	1095940	5.160	2.150	5.160	-3.010
17ZH	Bijzondere bekostiging asielzoekers & overig vreemdelingen	20/21	1095941	4.985	2.077	4.985	-2.908
17ZH	Bijzondere bekostiging asielzoekers & overig vreemdelingen	20/21	1096387	802	334	802	-468
19VH	Bijzondere bekostiging asielzoekers & overig vreemdelingen	20/21	1096582	38.218	15.924	38.218	-22.294
17PB	Verek uitkfstn PO	20/21	1121612	-621	-259	0	-259
17RI	Bijz bek asielszkr vreemdkind	20/21	1121142	6.647	2.769	0	2.769
17SI	Bijz bek asielszkr vreemdkind	20/21	1121170	4.985	2.077	0	2.077
17TD	Bijz bek asielszkr vreemdkind	20/21	1121144	4.985	2.077	0	2.077
17TT	Bijz bek asielszkr 2e jr in NL	20/21	1120134	802	334	0	334
17TT	Bijz bek asielszkr vreemdkind	20/21	1121166	7.828	3.262	0	3.262
17YA	Bijz bek asielszkr vreemdkind	20/21	1121165	37.082	15.451	0	15.451
17YO	Bijz bek asielszkr vreemdkind	20/21	1121168	8.659	3.608	0	3.608
17ZH	Bijz bek asielszkr 2e jr in NL	20/21	1120135	802	334	0	334
17ZH	Bijz bek asielszkr vreemdkind	20/21	1121143	4.154	1.731	0	1.731
17ZS	Bijz bek asielszkr vreemdkind	20/21	1121167	6.822	2.842	0	2.842

19VH	Bijz bek asielszkr vreemdkind	20/21	1121169	36.557	15.232	0	15.232
18XS	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1052635	223.332	93.055	93.055	0
19HH	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1052641	138.562	57.734	57.734	0
16RC	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1052644	134.861	56.192	56.192	0
02GA	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1053747	238.391	99.329	99.330	-1
05OL	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1055096	222.794	92.831	92.831	0
07YO	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1055499	197.378	82.241	82.241	0
16WH	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058406	232.325	96.802	96.802	0
16ZP	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058414	276.010	115.004	115.004	0
16XN	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058428	349.083	145.451	145.451	0
17PB	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058774	337.169	140.487	140.487	0
17PQ	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058775	179.043	74.601	74.601	0
17TD	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058779	372.911	155.380	155.380	0
17UD	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058803	288.719	120.299	120.299	0
17TN	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058826	412.625	171.927	171.927	0
17TT	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058831	223.588	93.162	93.162	0
17TY	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058832	306.193	127.580	127.580	0
17VA	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058838	350.672	146.113	146.113	0
17XC	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058844	241.062	100.443	100.443	0
17YO	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058850	180.698		75.291	
17YY	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058854	326.049	135.854	135.854	0
17ZH	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058856	178.315	74.298	74.298	0
17ZM	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058861	144.095		60.040	
17YA	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058864	163.952	68.313	68.313	0
17ZS	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058872	161.569	67.321	67.321	1
17ZZ	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058885	285.542	118.976	118.976	0
17QF	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058897	145.684	60.702	60.702	0
17RI	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058910	243.445	101.435	101.436	-1
17RV	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058915	349.877	145.782	145.782	0
17SU	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058921	168.718	70.299	70.299	0
17SI	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1058923	138.004	57.502	57.502	0
19TA	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1059011	175.138	72.974	72.974	0
19VH	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1059021	415.802	173.251	173.251	0

26AZ	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	20/21	1059793	723.979	301.658	301.658	0
				57.975.856	24.021.279	20.792.683	3.363.926
						GBR 1204	48.087.695
						GBR 2055	-44.723.771
						Totaal:	3.363.924

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden
Laan van Meerdervoort 70
2517 AN DEN HAAG

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden te DEN HAAG gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020;
- Tevens zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening opgenomen subsidies van de gemeente Den Haag zijn besteed in overeenstemming met de Algemene Subsidieverordening Den Haag (ASV), de Verordening personele en materiële voorzieningen onderwijs Den Haag 2014, de Verordening gelijkstelling onderwijs Den Haag 2019 en met de subsidiebeschikkingen van de gemeente Den Haag met de VOS-nummers 97, 104, 106, 108, 109, 114, 116, 117, 118, 119, 121, 123, 124, 134, 160, 164, 170, 187, 318, 331, 332, 342, 350, 353, 356 en de subsidiebeschikkingen ABBA/VL/3100 en ABBA/VL/3118.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2020;
- (2) de staat van baten en lasten over 2020; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Tevens is het bestuur verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de ASV en de subsidiebeschikkingen van de gemeente Den Haag met VOS-nummers 97, 104, 106, 108, 109, 114, 116, 117, 118, 119, 121, 123, 124, 134, 160, 164, 170, 187, 318, 331, 332, 342, 350, 353, 356 en de subsidiebeschikkingen ABBA/VL/3100 en ABBA/VL/3118.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijnhet in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 25 juni 2021
Wijs Accountants

Was getekend: M.A.M. Heijligers AA

Kenmerk: 2021.0217.conv

Bijlagen

Bijlage

Gegevens over de rechtspersoon

Naam: Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden
Adres: Postbus 18546, 2502 EM Den Haag
Telefoon: 070-3118787
E-mailadres: info@scoh.nl
Internetsite: www.scoh.nl
Bestuursnummer: 70176
Contactpersoon: Drs. B. Tukker
Telefoon: 070-3118794
E-mailadres: btukker@scoh.nl
BRIN-nummers:

05OL	ELOUT V SOETERWOUESCHOOL
07YO	BAVINCKSCHOOLO
16WH	DE ESHOF
16WH	VROONDAAL
16XN	ANEMASCHOOL
16ZP	DS W.E. DEN HERTOOGSCHOOLO
17PB	DE ARK
17PQ	PRINSEHAGHE
17QF	WAALSE LOUISE DE COLIGNY
17RI	ORANGE NASSAUSCHOOLO
17RV	O.G. HELDRINGSCHOOLO
17SI	VAN HOOGSTRATENSCHOOLO
17SU	COMENIUS
17TD	DA COSTASCHOOLO
17TN	LEYENBURG
17TT	DS D.A. V.D. BOSCHSCHOOLO

17TY	P. OOSTERLEESCHOOL
17UD	GERTH VAN WIJKSCHOOL
17VA	DE VLIERMEENT
17XC	DS D.J. KARRESSCHOOL
17YA	PAUL KRUGERSCHOOL
17YO	DE ONTMOETING
17YY	JAN VAN NASSAUSCHOOL
17ZH	PRINSES IRENESCHOOL
17ZM	MEESTER SCHABERGSCHOOL
17ZS	DR M.M. DEN HERTOGSCHOOL
17ZZ	DE HORIZON
19TA	DE VUURTOREN
19VH	ORANJESCHOOL
26AZ	DE GANTEL
26AZ	DE GANTEL, WATERLELIE
17TD	DA COSTASCHOOL HOLLANDERSTRAAT
17TD	DA COSTASCHOOL SPIEGELSTRAAT
19VH	DE MEERPAAL
16RC	HET MOZAIEK
18XS	DE SPRINGPLANK
19HH	REHOBOTH
02GA	VAN KOETSVELDSCHOOL
07MZ	DE POORT

Bijlage

D4 Reserves per kostenplaats

2.1.1	Algemene Reserve Publiek	Stand 31-12-2019	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2020
02GAVSO00	Koetsveldschool	961.689	62.467	14.541	1.038.696
05OLBAO00	Elout v Soeterwoudeschool	201.651	71.694	5.514	278.860
07MZPRO00	De Poort	2.794.865	582.797	-145.239	3.232.422
07YOBAA00	Bavinckschool	57.382	5.610	14.949	77.940
16RCSBO00	Het Mozaiek	-748	59.728	14.478	73.459
16WHBAO00	De Eshof	301	0	0	301
16WHBAO10	Vroondaal	1.496	-129.399	21.854	-106.049
16XNBAO00	Anemaschool	1.198.378	471.385	-39.760	1.630.003
16ZPBAO00	Den Hertogschool	178.054	24.815	13.277	216.146
17PBBAO00	De Ark	-283.838	113.125	25.289	-145.424
17PQBAO00	Prinsehaghe	-48.421	-107.725	16.570	-139.576
17QFBAO00	Waalse Louis de Coligny	-45.374	-4.211	14.218	-35.367
17RIBAO00	Oranje Nassau	11.411	-56.351	21.868	-23.072
17RVBAO00	Heldringschool	-63.679	-28.045	29.930	-61.795
17SIBAO00	Hoogstratenschool	-12.287	130.506	5.340	123.559
17SUBAO00	Comenius	738.165	106.793	-19.239	825.719
17TDBAO00	De Costaschool Hollandstr.	144.264	-47.654	12.029	108.640
17TDBAO10	Da Costaschool Spiegelstr.	-371	67.438	13.369	80.436
17TNBAO00	Leyenburg	-29.652	117.601	28.201	116.150
17TTBAO00	D.A. v.d. Boshschool	26.166	26.216	17.325	69.707
17TYBAO00	Oosterleeschool	683.746	92.236	-1.640	774.342
17UDBAO00	van Wijkschool	17.653	-9.269	27.997	36.381
17VABAO00	De Vliermeent	356.830	-105.991	18.824	269.662
17XCBAO00	Ds. D.J. Karresschool	643.828	147.376	-12.454	778.750
17YABAO00	Paul Krugerschool	563.427	-195.254	1.435	369.608
17YOBAA00	De Ontmoeting	639.292	12.825	-10.187	641.930
17YYBAO00	Jan van Nassauschool	1.264.026	50.338	-30.728	1.283.636
17ZHBAO00	Prinses Ireneschool	1.446.205	-33.469	-40.515	1.372.221
17ZMBAO00	Meester Schabergschool	206.167	-69.149	7.530	144.548
17ZSBAO00	Dr M.M. den Hertogschool	-31.171	-6.139	13.674	-23.635

17ZZBAO00	De Horizon	189.466	88.114	11.174	288.753
18XSSBO00	De Springplank	643.996	247.423	-14.125	877.294
19HHSBO00	Rehoboth	66.027	34.904	12.825	113.756
19PQSBO00	De Prinsenhof	0	0	0	0
19TABAO00	De Vuurtoren	42.169	51.490	10.072	103.730
19VHBAO00	Oranjeschool	436.287	-188.027	14.885	263.144
19VHBAO10	De Meerpaal	10.645	-49.620	9.449	-29.525
26AZBAO00	De Gantel	116.466	40.726	21.869	179.061
26AZBAO10	De Gantel, Waterlelie	46.363	23.641	26.393	96.396
93ZZBVS00	SCOH-Invalpool	0	0	0	0
94ZZBVS00	GMR	0	6.293	0	6.293
97ZZBVS00	Stafbureau	269.980	-38.393	20.824	252.411
99ZZBVS00	Bestuur/Bovenschoolse act.	2.096.294	-2.215.009	2.316.229	2.197.514
		15.537.144	-648.779	2.468.045	17.356.410

2.1.2.2	Bestemmingsreserve groeiregeling	Stand 31-12- 2019	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12- 2020
99ZZBVS00	Bestuur/Bovenschoolse act.	268.433	81.771	0	350.204
		268.433	81.771	0	350.204

2.1.2.3	Best.res. bovens. fonds ziektevervanging	Stand 31-12- 2019	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12- 2020
93ZZBVS00	SCOH-Invalpool	250.027	866.408	-866.405	250.030
99ZZBVS00	Bestuur/Bovenschoolse act.	0	0	0	0
		250.027	866.408	-866.405	250.030

2.1.2.4	Bestemmingsres. Fonds onderwijsk. Vernieuwing	Stand 31-12- 2019	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12- 2020
99ZZBVS00	Bestuur/Bovenschoolse act.	382.369	-117.884	210.442	474.927
		382.369	-117.884	210.442	474.927

De private reserve van het innovatiefonds staat vermeld bij 2.1.3.2 en bedraagt: 88.164

2.1.2.5	Bestemmingsres. Eenmalige uitkering	Stand 31-12- 2019	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12- 2020
99ZZBVS00	Bestuur/Bovenschoolse act.	1.812.082	0	-1.812.082	0
		1.812.082	0	-1.812.082	0

2.1.3.1	Bestemmingsreserve huisvesting	Stand 31-12-	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-
99ZZBVS00	Bestuur/Bovenschoolse act.	299.504	20.675	0	320.179
		299.504	20.675	0	320.179

2.1.3.2	Bestemmingsreserve privaat, ouderbijdragen	Stand 31-12-	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-
02GAVSO00	Koetsveldschool	114.381	1.738	-4.993	111.126
05OLBAO00	Elout v Soeterwoudeschool	142.277	3.852	-6.284	139.846
07MZPRO00	De Poort	96.963	2.043	-4.257	94.748
07YOBAA00	Bavinckschool	145.391	14.703	-6.884	153.210
16RCSBO00	Het Mozaiek	-4.013	1.010	0	-3.003
16WHBAO10	Vroondaal	48	-841	0	-793
16XNBAA00	Anemaschool	36.384	410	-1.582	35.212
16ZPBAA00	Den Hertogschool	22.676	-1.183	-924	20.570
17PBBAO00	De Ark	108.083	9.411	-5.052	112.442
17PQBAA00	Prinsehaghe	129.978	16.724	-6.308	140.394
17QFBAA00	Waalse Louis de Coligny	26.483	-3.726	-979	21.778
17RIBAA00	Oranje Nassau	177.911	37.045	-9.243	205.713
17RVBAA00	Heldringschool	380.985	305	-16.395	364.895
17SIBAA00	Hoogstratenschool	126.291	4.645	-5.630	125.306
17SUBAA00	Comenius	-3.378	193	0	-3.184
17TDBAA00	De Costaschool Hollandstr.	160.597	25.712	-8.011	178.298
17TDBAO10	Da Costaschool Spiegelstr.	-6.892	16.645	-419	9.333
17TNBAA00	Leyenburg	167.892	-31.396	-5.869	130.627
17TTBAA00	D.A. v.d. Boshschool	-6.096	-1.041	0	-7.137
17TYBAA00	Oosterleeschool	70.861	5.493	-3.283	73.071
17UDBAA00	van Wijkschool	96.795	4.768	-4.367	97.196
17VABAA00	De Vliermeent	98.492	-18.090	-3.457	76.944
17XCBAO00	Ds. D.J. Karresschool	96.517	9.201	-4.546	101.172
17YABAA00	Paul Krugerschool	-5.019	-924	0	-5.943
17YOBAA00	De Ontmoeting	8.003	835	-380	8.457
17YYBAA00	Jan van Nassauschool	74.407	14.118	-3.807	84.718
17ZHBAA00	Prinses Ireneschool	19.320	-3.606	-676	15.039
17ZMBAA00	Meester Schabergschool	-13.594	-3.471	0	-17.064
17ZSBAA00	Dr M.M. den Hertogschool	68.778	4.936	-3.170	70.544
17ZZBAA00	De Horizon	262.568	28.463	-12.514	278.517
18XSSBO00	De Springplank	-71	-769	0	-839
19HHSBO00	Rehoboth	-4.017	633	0	-3.384
19TABAA00	De Vuurtoren	35.338	2.259	-1.617	35.980
19VHBAA00	Oranjeschool	59.610	1.898	-2.645	58.863
19VHBAO10	De Meerpaal	35.315	-2.662	-1.404	31.249
26AZBAA00	De Gantel	242.612	53.782	-12.745	283.649
26AZBAO10	De Gantel, Waterlelie	204.785	26.726	-9.955	221.557
92ZZBVS00	Innovatiefonds SCOH	43.602	0	44.562	88.164
99ZZBVS00	Bestuur/Bovenschoolse act.	97.283	0	102.836	200.119
		3.307.547	219.841	0	3.527.388

2.1.5	Bestemmingsfons (priv.) Mr. J.AE.A. Lismanfonds	Stand 31-12-	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-
99ZZBVS00	Bestuur/Bovenschoolse act.	54.604	-5.000	0	49.604
		54.604	-5.000	0	49.604

Bijlage

Model verantwoording van gemeentelijke subsidies met verreken clausule

Vaststellingsformat schoolbesturen subsidies 2020

Naam bestuur: Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden SCOH

VOS-NR	Activiteitnummer en -naam	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	verantwoord bedrag	toelichting
VOS 104	05.04.20 Po - Vakantiescholen	33.000	33.000	33.008	0	33.008	
VOS 106	02.02.03 Leren en innoveren in po-netwerken	50.000	50.000	41.357	0	41.357	De activiteiten konden niet allemaal in 2020 doorgang vinden. Met de gemeente is de afspraak gemaakt dat het overschot op de subsidie doorgeschoven mag worden naar 2021.
VOS 108	05.03.01 Brede buurtschool vo, incl zaterdag- en vakantieschool	50.000	50.000	76.114	0	76.114	
VOS 109	03.02.03 Conciërgeregeling	91.001	91.001	93.252	0	93.252	
VOS 114	02.03.01 Schoolbegeleiding - regulier	360.014	360.014	473.002	0	473.002	
VOS 116	05.04.03 Po - Leerkansenprofiel	1.185.021	1.185.021	1.185.021	0	1.185.021	
VOS 117	05.04.05 Po - Brede buurtschool activiteiten op scholen zonder vve	44.724	44.724	49.842	0	49.842	
VOS 118	02.03.02 Opleiding vakdocenten LKP en weekend- en zomerscholen (vaardig als vakleerkracht)	0	0	0	0	0	
VOS 119	05.03.02 Verlengde schooldag (VSD) activiteiten vo en GOA-welzijn vo	13.090	13.090	13.445	0	13.445	
VOS 121	01.01.01 Schoolbegeleiding - onderwijsachterstanden	199.016	199.016	251.605	0	251.605	
VOS 123	05.04.02 Po - extra of intensieve leertijd - vve scholen	1.373.243	1.373.243	1.689.133	0	1.689.133	
VOS 124	03.02.01 Voormalige ID-banen po	45.000	45.000	64.938	0	64.938	
VOS 134	05.05.06 Schoolsportclub	35.463	35.463	40.732	0	40.732	
VOS 160	05.04.21 Po - Culturele activiteiten	107.961	107.961	122.853	0	122.853	
VOS 164	05.05.05 Schoolsportcoördinator po	200.017	200.017	232.214	0	232.214	
VOS 170	05.04.30 Po - Ontwikkeling Haagse integrale kindcentra	60.000	60.000	62.958	0	62.958	
VOS 187	05.04.35 Po - Schoolveiligheid	0	0	0	0	0	
VOS 318	08.01.04 Platforms po en vo	100.000	100.000	113.881	0	113.881	
VOS 331	06.05.04 Opvanggroepen voor nieuwkomers	36.000	36.000	36.348	0	36.348	
VOS 332	06.05.04 Opvanggroepen voor nieuwkomers	21.000	21.000	28.170	0	28.170	

VOS 342	01.03.02 Aanmelden po	185.750	185.750	167.515	0	167.515	Met name door de Coronacrisis is er op bepaalde posten minder uitgegeven in 2020. Met de gemeente is de afspraak gemaakt dat het overschot op de subsidie doorgeschoven mag worden naar 2021.
VOS 350	06.05.04 Opvanggroepen voor nieuwkomers	21.000	21.000	33.254	0	33.254	
VOS 353	01.03.02 Aanmelden po	30.000	30.000	30.000	0	30.000	
VOS 356	06.05.04 Opvanggroepen voor nieuwkomers	72.000	72.000	73.486	0	73.486	
VOS 97,	05.04.12 Po - Samenwerking doorgaande lijn vve-koppels	203.280	203.280	212.417	0	212.417	
ABBA/VL /3100	Subsidieverlening Nieuw gebouw Haags Hopje Deltaplantsoen 2015	130.000	117.000	130.000	0	130.000	
ABBA/VL /3118	Subsidieverlening Multifunctioneel gebouw Deltaplein 2016	20.000	18.000	20.000	0	20.000	
Totalen		4.666.580	4.651.580	5.274.546	0	5.274.546	

Integrale Plannen (10.2:1)

VOS-NR	Integraal Plan : naam locatie	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. ver-rekening	verantwoord bedrag	toelichting
1773	Koetsveldschool (SO/VSO-Z	2.392	2.392	4.885	0	4.885	N.V.T
1773	De Elout	37.860	37.860	41.048	0	41.048	N.V.T
1773	Bavinckschool	18.966	18.966	25.360	0	25.360	N.V.T
1773	Het Mozaïek	6.099	6.099	7.102	0	7.102	N.V.T
1773	Kindcentrum Vroondaal	41.205	41.205	45.967	0	45.967	N.V.T
1773	Prof. Mr. A. Anemaschool	164.187	164.187	180.742	0	180.742	N.V.T
1773	Ds. W.E. den Hertoghschool	43.671	43.671	45.209	0	45.209	N.V.T
1773	De Ark Chr. Basisschool	45.429	45.429	49.271	0	49.271	N.V.T
1773	Prinsehaghe Prot. Chr. Basis	60.449	60.449	73.320	0	73.320	N.V.T
1773	Waalse Louise de Colignysc	54.762	54.762	64.237	0	64.237	N.V.T
1773	Oranje Nassauschool voor C	10.566	10.566	16.175	0	16.175	N.V.T
1773	O.G. Heldringschool voor Ch	15.546	15.546	24.138	0	24.138	N.V.T
1773	Van Hoogstratenschool voor	25.198	25.198	27.658	0	27.658	N.V.T
1773	Comenius Chr. Basisschool	255.693	255.693	288.396	0	288.396	N.V.T
1773	Da Costaschool voor Christe	10.198	10.198	10.098	100	10.198	N.V.T
1773	De Spiegel	23.834	23.834	27.372	0	27.372	N.V.T
1773	Leyenburg Christelijke Basis	75.000	75.000	81.665	0	81.665	N.V.T
1773	Ds. D.A. van den Boschschc	88.847	88.847	106.855	0	106.855	N.V.T
1773	P. Oosterleeschool voor Chr	151.765	151.765	152.133	0	152.133	N.V.T
1773	Dr. J.A. Gerth van Wijkscho	93.523	93.523	103.193	0	103.193	N.V.T
1773	De Vliermeent Chr. Basissch	19.103	19.103	21.297	0	21.297	N.V.T
1773	Ds. D.J. Karresschool voor C	67.950	67.950	75.935	0	75.935	N.V.T
1773	Paul Krugerschool voor Chr.	293.483	293.483	406.744	-100	406.644	N.V.T
1773	De Ontmoeting Chr. basissc	71.666	71.666	84.434	0	84.434	N.V.T
1773	Jan van Nassauschool voor	523.890	523.890	525.958	0	525.958	N.V.T
1773	Prinses Ireneschool voor Ch	360.624	360.624	388.981	0	388.981	N.V.T
1773	Meester Schabergschool	56.939	56.939	69.032	0	69.032	N.V.T
1773	Dr. M.M. den Hertoghschool v	110.286	110.286	110.843	0	110.843	N.V.T
1773	De Horizon Chr. school voor	71.955	71.955	76.082	0	76.082	N.V.T
1773	De Springplank	39.855	39.855	42.130	0	42.130	N.V.T
1773	Basisschool De Vuurtoren	39.930	39.930	40.431	0	40.431	N.V.T
1773	De Oranjeschool	57.472	57.472	59.227	0	59.227	N.V.T
1773	De Meerpaal	36.168	36.168	45.686	0	45.686	N.V.T
1773	De Gantel	16.336	16.336	18.049	0	18.049	N.V.T
1773	De Waterlelie	16.382	16.382	15.580	0	15.580	N.V.T
Totalen		3.007.229	3.007.229	3.355.233	0	3.355.233	